

Jaarverslag 2020

23 april 2021

Inhoud

Deel A Bestuursverslag.....	5
Voorwoord	6
1 Organisatie en besturing	7
1.1 Juridische structuur en organogram	7
1.2 College van Bestuur	8
1.3 Scholen	8
1.4 Verslag Raad van Toezicht	8
1.4.1 Samenstelling	8
1.4.2 Commissies	9
1.4.3 Bezoldiging	9
1.4.4 Functies en nevenfuncties.....	9
1.4.5 Situaties van tegenstrijdig belang.....	9
1.4.6 Uitoefening wettelijke taken	10
1.4.7 Specifieke thema's	10
1.5 Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	11
1.5.1 Samenstelling	11
1.5.2 Specifieke thema's	11
1.6 Klachten en bezwaren	12
1.6.1 Procedures.....	12
1.6.2 Samenstelling commissies	13
1.6.3 Ingediende bezwaren en klachten.....	13
1.6.4 Vertrouwenspersonen	13
1.7 Naleving branchecode	13
1.8 Horizontale verantwoording	15
2 Visie en strategie	16
2.1 Missie en visie	16
2.2 Strategische koers.....	16
2.3 Implementatie	16
2.4 Investeringsagenda 2020-2021	18
3 Onderwijs	20
3.1 Corona	20
3.2 Leerlingenaantallen per 1 oktober 2020	21
3.3 Prognose onderwijsopbrengsten 2019-2020.....	22
3.4 Herstelonderzoek inspectie op het Murmellius Gymnasium	22
3.5 Kwaliteitsonderzoek inspectie op osg Willem Blaeu	23
3.6 Toetsing en examinering	24
3.7 Collegiale schoolbezoeken	24

3.8	Kwaliteitsbezoeken	25
3.9	Onderwijskundige ontwikkeling en vernieuwing	25
3.10	Besteding middelen passend onderwijs	25
3.11	Besteding middelen Prestatiebox.....	26
3.12	Internationalisering	26
3.13	Toegankelijkheid en toelating	27
4	Personeel	28
4.1	Kengetallen	28
4.1.1	Samenstelling personeelsbestand	28
4.1.2	In- en uitstroom.....	30
4.1.3	Ziekteverzuim	31
4.2	Docenten	33
4.2.1	De functiemix	33
4.2.2	Bevoegdheden.....	34
4.3	Individueel Keuze Budget	35
4.4	Gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag	35
4.5	Strategisch personeelsbeleid	36
4.5.1	Professionalisering.....	36
4.5.2	Gesprekkencyclus.....	36
4.5.3	Ontwikkeltijd.....	37
4.5.4	Vacatures en lerarentekort.....	37
4.5.5	Plannen personeelsbeleid voor 2021	37
4.6	Besteding middelen convenant ‘Aanpak lerarentekort’	37
5	Huisvesting, ICT en facilitaire zaken	39
5.1	Huisvesting scholen	39
5.2	Facilitaire zaken	40
5.3	ICT	40
5.4	Professionalisering PR/marketing	40
5.5	Initiatieven duurzaamheid	40
5.6	Implementatie Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	41
6	Toekomst- en continuïteitsparagraaf	42
6.1	Inleiding	42
6.2	Aantallen leerlingen	42
6.3	Personele bezetting in fte	42
6.4	Meerjarenbegroting	43
6.4.1	Balans	43
6.4.2	Staat / Raming van Baten en Lasten	45
6.5	Rapportage	47
6.5.1	Rapportage aanwezigheid en werking interne risicobeheersings- en controlesysteem	47

6.5.2	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.....	48
6.5.3	Risicoparagraaf in geld.....	49
6.5.4	Beschrijving van de belangrijkste risico beperkende maatregelen	55
6.5.5	Rapportage toezichhoudend orgaan.....	55
7	Allocatie van middelen: de kaderbrief	56
7.1	Financieel kader, bijdragen aan BMO, bovenschools en risicofondsen	56
7.1.1	BMO en bovenschools.....	56
7.1.2	Risicofondsen.....	56
	Deel B Jaarrekening.....	58
8	Jaarrekening 2020	59
8.1	Samenvatting resultaat 2020	59
8.2	Balans per 31 december 2020	60
8.3	Staat van baten en lasten.....	61
8.3.1	Baten	62
8.3.2	Lasten	62
8.4	Kasstroomoverzicht over 2020	65
8.5	Grondslagen jaarrekening 2020	66
8.6	Toelichting behorende bij de balans.....	69
8.7	Toelichting behorende bij de staat van baten en lasten	73
8.8	Financiële kengetallen	80
8.9	Treasurybeleid	82
8.10	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	83
8.10.1	Meerjarige financiële verplichtingen	83
8.10.2	Langlopende vordering	84
9	Overige gegevens	85
9.1	Controleverklaring.....	85
9.2	Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming.....	89
9.3	Gebeurtenissen na balansdatum.....	89
9.4	Samenwerkingsverbanden vo, bve en overige instellingen	89
	Bijlage C2 Bestemming van het exploitatiesaldo	90

Deel A   Bestuursverslag

Kerngegevens:

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord

Postbus 9081

1800 GB ALKMAAR

(072) 567 10 67

bmo@sovon.nu

www.sovon.nu

contactpersoon: I. Basoski (bestuurssecretaris@sovon.nu)

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord (verder: SOVON). Een jaar dat bijna volledig werd beheerst door de coronapandemie en de maatregelen die wij moesten nemen om binnen de richtlijnen van de rijksoverheid het onderwijs zoveel als mogelijk doorgang te laten vinden. Het onderwijs heeft voor een groot deel in het verslagjaar op afstand (digitaal) plaatsgevonden. In sommige periodes was er sprake van een hybride werkwijze, waarbij de docent zowel fysiek als digitaal op hetzelfde moment een les verzorgde. Met kunst- en vliegwerk, maar vooral door de tomeloze inzet van ons personeel zijn er zoveel mogelijk lessen fysiek of digitaal aangeboden. Overigens waren de kwetsbare leerlingen en de eindexamenleerlingen altijd welkom op onze scholen. Behalve het onderwijzend en ondersteunend personeel, verdienen ook onze leerlingen een groot compliment. Zij hebben een zeer moeilijke fase van hun leven achter de rug, waarbij niet alleen een vertraging ontstond in de onderwijsontwikkeling maar waarbij ook op sociaal-emotioneel terrein de nodige zorgen te noteren vielen. Het jaar 2021 leert dat deze turbulente periode voor de samenleving in het algemeen en het onderwijs in het bijzonder nog niet ten einde is. Van 16 december 2020 tot 1 maart 2021 was er sprake van een complete lockdown en waren de onderwijsinstellingen, met uitzondering voor de kwetsbare leerlingen, eindexamenleerlingen en leerlingen in het praktijkonderwijs, gesloten. Vanaf 1 maart zijn de scholen weer gedeeltelijk open, waarbij met inachtneming van de regels rond de anderhalve meter per dag maximaal 30 tot 50% van de leerlingen op school aanwezig kan zijn. Ook in deze fase wordt het onderwijs zoveel als mogelijk op afstand verzorgd. Inmiddels houdt corona ons meer dan één jaar bezig. De vertraging die hierdoor is opgelopen, kunnen wij niet van de een op de andere dag inhalen. Hiervoor is een ruime periode nodig, waarvoor wij voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 extra middelen krijgen toegekend via het door de minister gelanceerde Nationaal Programma Onderwijs. Voor de precieze maatregelen die wij in verband met corona in het verslagjaar hebben moeten nemen, verwijs ik u naar de inhoud van bijgaand jaarverslag.

Eén maatregel willen wij extra onder de aandacht brengen, namelijk het feit dat het Centraal Examen voor het eerst sinds het zware oorlogsjaar 1944-1945 in het verslagjaar niet is doorgegaan. Een ongekeerde maatregel, waarbij de leerlingen hun diploma alsnog konden behalen door met succes de schoolexamens af te ronden. Ook dit besluit vergde veel aandacht van iedereen die in de onderwijssector werkzaam is, maar uiteindelijk heeft ook de lichte eindexamenkandidaten van het schooljaar 2019-2020 optimale kansen gehad om hun middelbare schoolcarrière op een succesvolle wijze af te sluiten. Het diploma dat zij onder deze bijzondere omstandigheden hebben behaald, is van grote waarde.

In bijgaand jaarverslag kunt u lezen dat ondanks de coronapandemie wij verder hebben gewerkt aan de doelstellingen uit ons strategisch beleidsplan 2019-2022 *Samen vooruit!* De kwaliteit van ons onderwijs is verbeterd, mede gelet op de voldoende beoordeling van de inspectie van het onderdeel didactisch handelen op het Murmellius Gymnasium begin maart, de interne en externe samenwerking is verder versterkt en op de terreinen personeelsbeleid, financiën en ICT zijn nieuwe beleidsvoornemens uitgewerkt.

Financieel sluiten wij het jaar af met een tekort van bijna € 1,7 miljoen. Dit is ruim € 600.000 lager dan begroot. Het negatieve tekort wordt veroorzaakt door het feit dat wij bewust extra investeren in de kwaliteit van ons onderwijs, onderwijsvernieuwing en organisatieontwikkeling. Door deze beleidswijziging konden wij het in het verslagjaar door de inspectie geconstateerde “mogelijk bovenmatig eigen vermogen” van ruim € 5 miljoen afbouwen. Deze koers van verantwoord ontwikkelen en innoveren zetten wij ook de komende periode voort. Hierbij bieden de toegekende (corona) subsidies extra mogelijkheden, waardoor wij de ontstane vertragingen in het onderwijs vanaf het moment dat de corona beperkende maatregelen van tafel zijn kunnen inlopen.

Suzanne van Ketel, voorzitter Raad van Toezicht

René Rigter, voorzitter College van Bestuur

1 Organisatie en besturing

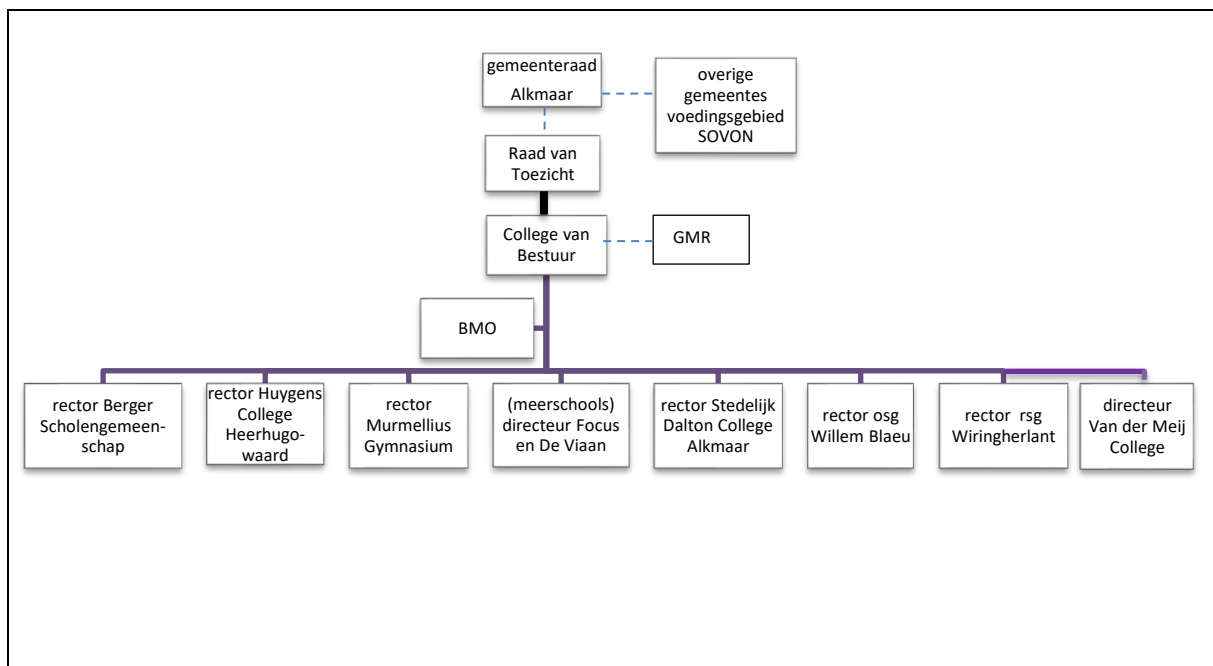
1.1 Juridische structuur en organogram

SOVON is een openbare stichting ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs. De gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en (de toenmalige gemeente) Wieringermeer (momenteel Hollands Kroon) hebben in 2001 de instandhouding van de openbare school of scholen voor voortgezet onderwijs overgedragen aan de stichting.

De stichting kent een College van Bestuur (verder: CvB) en een Raad van Toezicht (verder: RvT). Als externe toezichthouder fungeren de gemeenteraden van de bovengenoemde vestigingsgemeenten van SOVON. De gemeenteraad van de gemeente Alkmaar is (mede namens de raden van de andere vestigingsgemeenten) belast met het benoemen van de leden van de RvT van SOVON, het goed- of afkeuren van voorgenomen besluiten tot het openen of sluiten van scholen en het - in geval van 'ernstige taakverwaarlozing en/of handelen in strijd met de wet' door CvB en/of RvT - ontbinden van de stichting.

Belangrijke partij in de besluitvorming binnen SOVON is verder de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (verder: GMR), die advies- dan wel instemmingsrecht heeft op een reeks van onderwerpen.

De ondersteuning van bestuur en schoolleiding vindt plaats door het bureau managementondersteuning (verder: BMO). De scholen worden geleid door een rector of een directeur, de praktijkscholen Focus en De Viaan staan onder leiding van een meerschools directeur. De relatie is getekend in onderstaand organogram.

Organogram SOVON

In de organisatie van SOVON neemt het Van der Meij College een bijzondere positie in. De directeur van deze school staat onder gezamenlijke aansturing van de colleges van bestuur van SOVON en csg. Jan Arentsz.

1.2 College van Bestuur

SOVON kent een éénhoofdig CvB met als voorzitter de heer dr. R.B.M. Rigter (verder: de bestuurder). Uit hoofde van zijn functie maakt de heer Rigter (onbezoldigd) deel uit van een aantal lokale en regionale overlegorganen, waaronder de Raad van Toezicht van het Samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland, het Bestuur van het Samenwerkingsverband VO Kop van Noord Holland, het Algemeen Bestuur van het Regionaal Platform Arbeidsmarkt Noord-Holland-Noord, de TOP groep (overleg bestuurders regio Noord-Holland-Noord), de regionale Stuurgroep Voortijdig Schoolverlaten en het overleg over de Regionale Educatieve Agenda. Daarnaast maakte de heer Rigter in 2020 deel uit van de Adviesgroep Evaluatie Passend Onderwijs van de VO-raad, die namens de sectororganisatie input leverde voor de landelijke evaluatie van passend onderwijs.

1.3 Scholen

Het bestuur van SOVON is het bevoegd gezag van negen scholen, in de gemeenten Alkmaar (osg Willem Blaeu, Stedelijk Dalton College Alkmaar, Murmellius Gymnasium, praktijkschool De Viaan en het Van der Meij College), Bergen (Berger Scholengemeenschap), Heerhugowaard (Huygens College Heerhugowaard en praktijkschool Focus) en Hollands Kroon (rsg Wiringherlant). Het Van der Meij College in Alkmaar is een bestuurlijk samenwerkingsconstruct van SOVON en csg. Jan Arentsz, dat bovenbouw vmbo onderwijs (vmbo-bl en -kader) verzorgt voor osg Willem Blaeu, het Stedelijk Dalton College Alkmaar en de (betreffende) vmbo-afdelingen van csg. Jan Arentsz. Zie onderstaande tabel voor een overzicht van alle SOVON-scholen.

Gemeente/school	Brinnummer
<i>Alkmaar:</i>	
osg Willem Blaeu	01XF
Stedelijk Dalton College Alkmaar	19ZQ
Murmellius Gymnasium	20AA
De Viaan (praktijkonderwijs)	19YT
Van der Meij College	01XF01, 19ZQ02, 02TD03
<i>Bergen:</i>	
Berger Scholengemeenschap	16ST
<i>Heerhugowaard:</i>	
Huygens College Heerhugowaard	19ZX
Focus (praktijkonderwijs)	08UV
<i>Hollands Kroon:</i>	
rsg Wiringherlant	17DD

1.4 Verslag Raad van Toezicht

1.4.1 Samenstelling

De RvT bestond in 2020 uit de volgende leden die allen voor een termijn van vijf jaar zijn benoemd door de gemeenteraad van de gemeente Alkmaar:

- Mevrouw mr. S. van Ketel, voorzitter (tot 1 januari 2026).
- Mevrouw drs. K. van der Gaast, lid (tot 1 januari 2023).
- Mevrouw H. Winters MBA, lid (tot 1 januari 2025).
- De heer drs. K.-W. Hau RA, lid (tot 1 januari 2022).
- De heer mr. R.K. van Rijn MBA, lid (tot 1 januari 2024 en daarna herbenoembaar voor een tweede en laatste termijn).

1.4.2 Commissies

De RvT werkt met twee commissies. De remuneratiecommissie adviseert de RvT over haar rol als werkgever van de bestuurder. De auditcommissie adviseert de RvT over het financieel beleid van SOVON (inclusief de begroting en de jaarrekening). De samenstelling van de genoemde commissies is als volgt:

- Remuneratiecommissie: mevrouw Van Ketel en mevrouw Van der Gaast.
- Auditcommissie: de heer Van Rijn (voorzitter) en de heer Hau. Leden namens de GMR: de heren P. van der Hoorn (voorzitter GMR, personeelsvertegenwoordiging Stedelijk Dalton College Alkmaar) en B. Zonneveld (lid GMR, personeelsvertegenwoordiging Murrnellius Gymnasium). Bij de vergaderingen van de auditcommissie kunnen de bestuurder en controller van SOVON als gast worden uitgenodigd (hetgeen in 2020 ook steeds het geval was).

1.4.3 Bezoldiging

Eind 2018 heeft de RvT besloten om, in overeenstemming met de *Handreiking honorering toezichthouders* van de VTOI, de beloning voor haar werkzaamheden te baseren op de toen geldende bezoldigingsklasse van de bestuurder en stapsgewijs toe te werken naar het in voornoemde handreiking genoemde percentage van het maximum van die klasse. Dit impliceerde voor 2020 een bezoldiging van de RvT van € 7.000 per jaar voor de leden en € 10.575 per jaar voor de voorzitter. Tevens werd afgesproken de bezoldiging eind 2020 opnieuw tegen het licht te houden. Besloten is toen om de voor 2020 geldende bedragen voor een periode van vijf jaar aan te houden.

1.4.4 Functies en nevenfuncties

De leden van de RvT hadden in 2020 de volgende hoofdfuncties en al dan niet betaalde overige nevenfuncties.

Mevrouw S. van Ketel

Hoofdfunctie: advocaat bij Nineyards Law.

Nevenfuncties: geen.

Mevrouw K. van der Gaast

Hoofdfunctie: autonoom beeldend kunstenaar.

Nevenfunctie: lid gemeenteraad Koggenland (bezoldigd).

Nevenfunctie: lid kunstcommissie gemeente Koggenland (onbezoldigd).

Mevrouw H. Winters

Hoofdfunctie: directeur bibliotheek Kennemerwaard.

Nevenfunctie: lid Raad van Toezicht Stichting Monumentenwacht Services Noord-Holland (bezoldigd, tot 1 juni 2020).

De heer K.-W. Hau

Hoofdfunctie: directeur EFK Interim-management en advies.

Nevenfunctie: lid Raad van Toezicht stichting Energy Challenges Noord West (onbezoldigd).

De heer R.K. van Rijn

Hoofdfunctie: wethouder in Aalsmeer (portefeuilles: Werk en Inkomen, Economie, Recreatie en Toerisme, Openbare ruimte, Wonen en Volkshuisvesting, Verkeer en Vervoer).

Nevenfunctie: lid Raad van Toezicht Dunamare Onderwijsgroep (bezoldigd). Naast voornoemde nevenfunctie vervult de heer Van Rijn uit hoofde van zijn ambt als wethouder een aantal onbezoldigde nevenfuncties. Deze staan vermeld in het register nevenfuncties dat te vinden is op www.aalsmeer.nl.

1.4.5 Situaties van tegenstrijdig belang

In het verslagjaar hebben zich binnen de RvT geen situaties voorgedaan waarin sprake was van belangen van de leden, welke strijdig waren met die van SOVON.

1.4.6 Uitoefening wettelijke taken

In het verslagjaar heeft de RvT haar wettelijke taken als volgt uitgevoerd:

- Goedkeuring begroting, jaarrekening, bestuursverslag en strategisch beleidsplan

Op 23 april 2021 heeft de RvT de jaarrekening en het bestuursverslag over 2020 goedgekeurd. De begroting 2021 t/m 2025 is op 18 december 2020 goedgekeurd, na een positief advies van de auditcommissie (zie 1.4.2). Over de voortgang bij de implementatie van het strategisch beleidsplan 2019 t/m 2022 van SOVON is in het verslagjaar regelmatig en naar tevredenheid aan de RvT gerapporteerd. De RvT heeft de in 2020 gepresenteerde voortgangsrapportages positief ontvangen. Voorjaar 2021 vindt een tussentijdse evaluatie (en waar nodig actualisatie) van het strategisch beleidsplan plaats.

- Naleving wettelijke voorschriften

Onderdeel van beoordeling door de RvT van de begroting en jaarstukken, vormt de vraag of SOVON conform toepasselijke wettelijke voorschriften opereert. Uit haar net vermelde goedkeuring van betreffende documenten kan worden opgemaakt dat deze beoordeling positief is geweest.

- Omgang met code goed bestuur

De wijze waarop (bestuur en toezichthouder van) SOVON conform de toepasselijke code goed bestuur opereert, staat beschreven in paragraaf 1.7.

- Rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen

Belangrijk onderdeel van de beoordeling door de RvT van de jaarstukken is verder, of over het verslagjaar sprake is geweest van rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Uit de net vermelde goedkeuring van betreffende documenten kan worden opgemaakt dat deze beoordeling positief is geweest.

- Benoeming externe accountant

Met ingang van het verslagjaar 2019 is Van Ree de externe accountant van SOVON. De samenwerking verliep in 2019 en 2020 naar tevredenheid van de RvT.

- Optreden als werkgever van het bestuur

De werkgeversrol van de RvT is met name belegd in eerdergenoemde remuneratiecommissie (zie 1.4.2). De commissie is in 2020 driemaal bijeen geweest.

- Evaluatie van het bestuur

Belangrijk onderwerp van gesprek in de net genoemde remuneratiecommissie betreft de evaluatie en beoordeling van het functioneren van de bestuurder. Ook in het verslagjaar is dit thema in de commissie aan de orde geweest.

1.4.7 Specifieke thema's

Veel aandacht ging binnen de RvT in het verslagjaar uit naar de coronapandemie en de wijze waarop de bestuurder van SOVON deze samen met schoolleiders en staf BMO het hoofd biedt. Focus van de RvT hierbij was om steun te geven, mee te denken en waar zinvol de bestuurder van suggesties en adviezen te voorzien. De RvT spreekt grote waardering uit voor de inzet, betrokkenheid en professionaliteit van medewerkers, schoolleiders, bestuur, ouders en leerlingen en de door allen getoonde veerkracht in het omgaan met de coronacrisis.

Belangrijk thema in 2020 vormde voor de RvT verder de samenwerking met andere besturen met het oog op duurzame aanpak van de lokale en regionale terugloop van leerlingenaantallen. In een themabijeenkomst over het onderwerp heeft de RvT stilgestaan bij haar visie op bestuurlijke samenwerking en hierover een aantal uitgangspunten geformuleerd. Belangrijkste hiervan is dat samenwerking nooit een doel op zich is en altijd aantoonbaar in het belang van leerlingen moet zijn. De geformuleerde uitgangspunten vormen de basis voor de RvT om initiatieven tot (verkenning van) bestuurlijke samenwerking tegemoet te treden. In dat kader heeft de

RvT in 2020 verschillende malen oriënterend met de toezichthouders en bestuurders van de Alkmaarse collega-besturen PCC en csg. Jan Arentsz van gedachten gewisseld over intensivering van de samenwerking, met name op het terrein van het beroepsgericht vmbo-onderwijs. Deze gesprekken worden in 2021 gecontinueerd.

Ook in het verslagjaar heeft de RvT aandacht besteed aan de eigen professionalisering. In februari 2020 vond de jaarlijkse zelfevaluatie plaats, ditmaal begeleid door een externe deskundige. Belangrijke bevindingen van de zelfevaluatie waren dat de RvT nog meer op hoofdlijnen kan sturen en nadrukkelijker kan inzetten op de uitwisseling van visie en expertise, onderling en met de bestuurder. Als uitvloeisel hiervan is de eerder genoemde bijeenkomst over externe samenwerking georganiseerd en worden voor 2021 meerdere themabijeenkomsten gepland. De vraag of en hoe deze bijeenkomsten kunnen plaatsvinden, hangt in belangrijke mate samen met de ontwikkelingen op het vlak van corona. Zo moest als gevolg van de pandemie een door SOVON in het voorjaar van 2020 georganiseerde bijeenkomst voor Raden van Toezicht en Colleges van Bestuur van de TOP groep over de rol van de RvT op het gebied van onderwijskwaliteit, worden geannuleerd.

Alkmaar, 23 april 2021,

S. van Ketel
Voorzitter RvT

1.5 Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

1.5.1 Samenstelling

De GMR bestond op 31 december 2020 uit de volgende leden:

- De heer P. van der Hoorn (Stedelijk Dalton College Alkmaar, personeelsgeleding, voorzitter).
- De heer F. van Berghem (Stedelijk Dalton College Alkmaar, oudergeleding).
- Mevrouw C. Dijkstra (rsg Wiringherlant, personeelsgeleding).
- De heer J. de Weert (rsg Wiringherlant, leerlinggeleding).
- De heer B. Zonneveld (Murmellius Gymnasium, personeelsgeleding).
- Mevrouw A. IJdema (Murmellius Gymnasium, leerlinggeleding).
- Mevrouw M. Ravesloot (Huygens College Heerhugowaard, personeelsgeleding).
- De heer M. van Lieshout (Huygens College Heerhugowaard, oudergeleding).
- De heer R. Geerlings (osg Willem Blaeu, personeelsgeleding).
- Mevrouw A. Kranenburg (osg Willem Blaeu, oudergeleding).
- Mevrouw A. Gasseling (Berger Scholengemeenschap, personeelsgeleding).
- De heer D. Hwan (Berger Scholengemeenschap, leerlinggeleding).
- Mevrouw J. Schuffel (praktijkschool Focus, personeelsgeleding).
- De heer W. de Wit (praktijkschool De Viaan, personeelsgeleding).

In de loop van het schooljaar 2019-2020 heeft de heer B. Verheijen (rsg Wiringherlant, leerlinggeleding) de GMR verlaten. Zijn plaats werd ingenomen door de heer J. de Weert (rsg Wiringherlant, leerlinggeleding). Aan het eind van schooljaar 2019-2020 heeft de GMR afscheid genomen van mevrouw R. Hatzmann (Berger Scholengemeenschap, personeelsgeleding), de heer P. Groefsema (praktijkschool Focus, personeelsgeleding, plaatsvervangend voorzitter), de heer K. Heinsdijk (rsg Wiringherlant, personeelsgeleding) en de heer R. Peetam (Berger Scholengemeenschap, leerlinggeleding). De GMR dankt de vertrokken leden voor hun betrokkenheid en inzet voor SOVON. Zij heeft zich met ingang van het huidige schooljaar 2020-2021 weten te versterken met mevrouw C. Dijkstra, mevrouw A. IJdema, mevrouw A. Gasseling, mevrouw J. Schuffel en de heren F. van Berghem, M. van Lieshout en D. Hwan, en eind 2020 met mevrouw A. Kranenburg.

1.5.2 Specifieke thema's

In het vorige jaarverslag maakten wij nog melding van de problematische bezetting van de GMR en de moeite die het kostte deze te doen aantrekken. Zoals boven valt te lezen, heeft de GMR ondanks het vertrek van een groot aantal leden aan het eind van schooljaar 2019-2020, de bezetting intussen behoorlijk weten te verster-

ken. Per eind 2020 mist de GMR nog één leerling en één ouder (de gewenste bezetting is: acht personeelsleden, vier leerlingen en vier ouders). In goed overleg met de schoolleiders en de medezeggenschapsraden wordt getracht in 2021 ook deze 'gaten' in de bezetting te dichten.

Ook voor en in de GMR vormde de coronacrisis, de aanpak hiervan door bestuurder en schoolleiders en de wijze waarop personeel, leerlingen en ouders deze lastige periode ervaren, een belangrijk gespreksonderwerp. Tijdens elke GMR-vergadering in 2020 stond het onderwerp, vanaf het moment dat de crisis zich openbaarde, expliciet op de agenda en werd er stilgestaan bij de stand van zaken en actuele ontwikkelingen op het vlak van onderwijs, personeel en faciliteiten. De GMR heeft de dialoog ter zake met de bestuurder als open, plezierig en constructief ervaren en is van mening dat SOVON zich maximaal heeft ingespannen om de scholen en medewerkers goed te ondersteunen bij de uitdagingen en knelpunten die zij gaandeweg de pandemie ondervonden.

Ondanks de coronacrisis is de GMR in staat geweest de reguliere gespreksonderwerpen uit de planning & control cyclus op een goede wijze te belichten: de kwartaalrapportages, het bovenschools taakbeleid, het bovenschools formatieplan en de meerjarenbegroting werden tijdig aangeleverd, besproken en (waar relevant) van positief advies of instemming voorzien. Ook met een nieuw bovenschools Professionaliseringsbeleidsplan werd door de GMR ingestemd. Zij kijkt met belangstelling uit naar het in 2021 verwachte nieuwe bovenschools beleidsplan Strategisch HRM.

Aandachtspunt voor de GMR vormt de voortgang die wordt geboekt bij de uitvoering van het strategisch beleidsplan van SOVON. Hoewel, afgaande op door de bestuurder verstrekte informatie over onderwijskundige initiatieven vanuit de scholen, de voor het strategisch beleidsplan beschikbaar gestelde middelen zinvol besteed lijken te worden mist de GMR een totaaloverzicht van resultaten voor elk van de in het strategisch beleidsplan vermelde strategische doelstellingen. Door de coronacrisis kon een verzoek van de GMR om een dergelijk overzicht te verschaffen door middel van een 'dashboard' in de kwartaalrapportages, tot op heden nog niet worden opgepakt. De GMR heeft hier begrip voor, maar heeft er bij de bestuurder op aangedrongen dat dit 'dashboard' vanaf de eerste kwartaalrapportage in 2021 hoe dan ook wordt uitgewerkt en bijgehouden. Het doet de GMR deugd dat de mede ten behoeve van bedoeld totaaloverzicht al in 2020 geplande, maar als gevolg van corona geannuleerde bijeenkomst met de bestuurder over de tussenresultaten van het strategisch beleidsplan in februari 2021 heeft kunnen plaatsvinden, zij het digitaal.

Alkmaar, 20 april 2021,

P. van der Hoorn
Voorzitter GMR

1.6 Klachten en bezwaren

1.6.1 Procedures

Ouders, leerlingen en medewerkers hebben diverse wegen om eventuele klachten en bezwaren aanhangig te maken:

- Klachten kunnen onder de aandacht worden gebracht van de Klachtencommissie.
- wanneer de klacht betrekking heeft op een formeel besluit, kan deze worden voorgelegd aan de Commissie voor de Bezwaarschriften of, in geval van kwesties met betrekking tot het eindexamen, aan de Commissie van Beroep voor de Eindexamens.
- De Klachtencommissie en de Commissie voor de Bezwaarschriften hebben elk drie afdelingen/'kamers', te weten voor schoolzaken, voor rechtspositionele aangelegenheden en voor kwesties op het vlak van seksuele intimidatie en geweld.
- Voordat een gang naar de genoemde commissies wordt gemaakt, kunnen ouders, leerlingen en medewerkers over de betreffende kwestie vertrouwelijk van gedachten wisselen met een (externe, onafhankelijke) vertrouwenspersoon. Met zaken aangaande de veiligheid op school (waaronder vermeende seksuele intimidatie) kunnen ouders, leerlingen en medewerkers ook terecht bij een contactpersoon. Elke school heeft twee medewerkers aangewezen als contactpersoon.

- Een ‘misstand’ of een vermoeden daarvan, kunnen ouders/leerlingen en medewerkers ook voorleggen aan de landelijke Commissie melden van een Misstand (ouders en leerlingen) respectievelijk aan het landelijke Huis voor Klokkeluiders. Wat wordt verstaan onder een ‘misstand’ staat beschreven in de Klokkeluidersregeling van SOVON.

1.6.2 Samenstelling commissies

De genoemde commissies bestaan steeds uit minimaal drie leden en staan te allen tijde onder voorzitterschap van de heer P. van Lingen, advocaat. Afhankelijk van het onderwerp wordt een beroep gedaan op twee of meer van de onderstaande overige externe deskundigen:

- Mevrouw F. van der Meer, oud-inspecteur voortgezet onderwijs.
- Mevrouw D. de Kinderen, oud-rector voortgezet onderwijs en thans onderwijskundig adviseur.
- mevrouw B. Witteveen, arts.
- De heer H. van Rooijen, oud-bestuurder en rector in het voortgezet onderwijs.
- De heer H. Nonhebel, oud-directeur in het primair onderwijs.
- De heer C. Groenhart, oud-rector in het voortgezet onderwijs.

In de loop van 2020 heeft de heer Groenhart besloten zijn lidmaatschap van de commissies neer te leggen. De overige commissieleden en SOVON zijn hem zeer erkentelijk voor zijn langdurige inzet en betrokkenheid. In het verslagjaar zijn mevrouw De Kinderen en de heer Van Rooijen als lid toegetreden.

1.6.3 Ingediende bezwaren en klachten

In het verslagjaar is het vijfmaal gekomen tot behandeling van een bezwaarschrift door de Commissie voor de Bezwaarschriften en tweemaal tot behandeling van een klacht door de Klachtencommissie (beide klachten werden behandeld in combinatie met een daaraan gerelateerd bezwaar). Elk van deze gevallen betrof grieven van leerlingen en ouders. In een tweetal casus hebben ouders hun bezwaren aanhangig gemaakt bij de landelijke commissie Onderwijsgeschillen (één daarvan werd nadien ook aan de Commissie voor de Bezwaarschriften van SOVON voorgelegd). In één casus heeft een medewerker van SOVON een bezwaar tegen een rechtspositioneel besluit voorgelegd aan de Landelijke Bezwarencommissie Functiewaardering VO. In drie gevallen werd een bezwaarschrift ingediend, maar kon de betreffende kwestie in overleg tussen betrokkenen worden opgelost en was behandeling door de commissie niet nodig.

1.6.4 Vertrouwenspersonen

SOVON heeft twee bovenschoolse vertrouwenspersonen:

- Mevrouw M. Toorenburg (vertrouwenspersoon leerlingen).
- Mevrouw J. Jongert (vertrouwenspersoon personeel).

Mevrouw Toorenburg en mevrouw Jongert hebben in 2020 de plaats ingenomen van mevrouw I.H. van Lingen-Schuur (vertrouwenspersoon leerlingen) en de heer W.S. de Vries (vertrouwenspersoon personeel). Voorafgaand aan de start van mevrouw Jongert, heeft de heer T. Heijm voor een korte periode de rol van vertrouwenspersoon personeel vervuld. SOVON is mevrouw Van Lingen-Schuur en de heer De Vries erkentelijk voor hun langdurige, betrokken en professionele inzet en dankt ook de heer Heijm voor zijn bijdrage in 2020.

Op de vertrouwenspersoon leerlingen is in 2020 zesmaal een beroep gedaan, terwijl de vertrouwenspersoon personeel in het verslagjaar driemaal is ingeschakeld. Zowel bij leerlingen als bij medewerkers had het merendeel van de meldingen betrekking op kwesties in de sfeer van communicatie en bejegening. Het jaarverslag 2020 van de vertrouwenspersonen is op aanvraag beschikbaar.

1.7 Naleving branchecode

In 2019 is een nieuwe Code Goed Onderwijsbestuur VO geïntroduceerd. Hierin hebben de besturen in de sector afgesproken zich te conformeren aan vier *principes* en eveneens vier *pas toe bepalingen*. In dit jaarverslag schetsen we op welke wijze SOVON de genoemde *principes* naleeft:

1. Verantwoordelijkheid

Dit principe houdt in, dat toezicht en bestuur van de instelling proactief en zichtbaar aandacht besteden aan de kwaliteit van het onderwijs en de randvoorwaarden creëren voor het op orde houden en verder verbeteren daarvan. De naleving van dit principe heeft zich in 2020 op diverse momenten gemanifesteerd. Op 10 maart 2020 voerde de inspectie een kwaliteitsonderzoek uit op het Mummellius Gymnasium. Hierin stond onder meer de vraag centraal in hoeverre de school de in 2019 naar aanleiding van het bestuursbrede onderzoek door de inspectie verstrekte herstelopdrachten adequaat had uitgevoerd. De schoolleiding van het Mummellius Gymnasium is in de voorbereiding op het kwaliteitsonderzoek intensief ondersteund door bestuurder en staf BMO van SOVON. Het onderzoek verliep succesvol en het Mummellius Gymnasium werd door de inspectie beloond met een voldoende herbeoordeling. Parallel hieraan liep het verbetertraject op osg Willem Blaeu in voorbereiding op het uiteindelijk in het najaar van 2020 door de inspectie aan deze school uitgevoerde kwaliteitsonderzoek. Bij dit verbetertraject waren bestuurder en staf BMO nog nadrukkelijker betrokken, via de aan het traject verbonden stuurgroep en door middel van begeleiding, door de bestuurlijke ondersteuner onderwijs en kwaliteit, van een intensief professionaliseringstraject ten behoeve van docenten van osg Willem Blaeu op het gebied van didactisch handelen. Ook het kwaliteitsonderzoek op osg Willem Blaeu, dat op 19 november 2020 plaatsvond, had een positieve uitkomst: de school (d.w.z. de betrokken afdelingen) kreeg een overall positieve beoordeling alsmede enkele herstelopdrachten. Naast de specifieke verbetertrajecten op voornoemde scholen waren er ook in 2020 de reguliere kwaliteitsbezoeken van de bestuurder aan de verschillende SOVON-scholen. In de editie 2019-2020 bracht de bestuurder, in aanvulling op 2018-2019, op elke school een aantal lesbezoeken, sloot ook een collega-schoolleider bij het bezoek aan en vond het kwaliteitsgesprek standaard plaats met het voltallige MT van de school (in plaats van alleen de rector/directeur). Vanwege corona zijn de kwaliteitsbezoeken in het lopende schooljaar 2020-2021 beperkt tot een digitaal kwaliteitsgesprek.

Over de voortgang op actuele kwaliteitsvraagstukken rapporteerde de bestuurder ook in 2020 regelmatig (in reguliere vergaderingen alsook tussentijds) aan de RvT. De RvT heeft haar betrokkenheid bij en deskundigheid over onderwijskwaliteit in 2020 kracht willen bijzetten door middel van organisatie van een themabijeenkomst in TOP groep verband over de rol van raden van toezicht op het vlak van kwaliteit. Deze bijeenkomst moest vanwege corona echter helaas worden geannuleerd (voor een digitale bijeenkomst leende het thema zich niet en was de deelnemersgroep te groot).

2. Professionaliteit

De kern van dit principe is, dat toezicht en bestuur systematisch en nadrukkelijk werken aan de eigen professionalisering. De bestuurder deed dit ook in 2020 onder meer via het TOP groep netwerk en door middel van intercollegiale consultatie met bestuurders van buiten de regio; vanwege corona op beide fronten met name digitaal.

De nieuwe Code Goed Bestuur bepaalt dat elk bestuur minimaal één per vier jaar deelneemt aan een bestuurlijke visitatie. In de praktijk zijn daarvoor feitelijk twee opties: deelname aan het door de VO-raad aangeboden visitatietraject, of organisatie van een eigen visitatie. In 2019 is verkend welke optie voor SOVON passend is. Gekozen is voor het organiseren van een eigen visitatietraject, samen met de Gooise Scholen Federatie (GSF). Deze instelling is in diverse opzichten goed vergelijkbaar met SOVON en staat in belangrijke mate voor dezelfde uitdagingen. Het visitatietraject met de GSF zou aanvangelijk najaar 2020 starten. Vanwege corona is dit uitgesteld naar juni 2021. Dit gaf en geeft wel de gelegenheid de opzet van het traject inhoudelijk te verdiepen en versterken. Dat heeft onder meer geleid tot het besluit om de visitatie te starten met een uitgebreide zelfevaluatie.

Ook de RvT van SOVON heeft in het verslagjaar ruim aandacht besteed aan de eigen professionalisering, zie de schets in 1.4.6. Het beleid van de RvT om de helft van haar vergaderingen op een school te houden en daarmee haar voeling met het primair proces en de urgente vragen aan de 'frontlinie' kracht bij te zetten, kon vanwege corona vanaf voorjaar 2020 helaas niet worden aangehouden.

3. Integriteit

Dit principe houdt in dat toezicht en bestuur al het mogelijke in het werk stellen om misstanden in de organisatie te voorkomen en aan het eigen handelen en dat van de organisatie de hoogst mogelijke

normen te stellen. Bestuurder en RvT van SOVON hebben hiervoor in 2019 het formele fundament gelegd door de uitwerking en vaststelling van een aangescherpte Integriteitscode, een nieuwe Klokkenluidersregeling en een aangepast Bestuursreglement. Tevens vermeldenswaard is het feit dat, eveneens in 2019, de RvT is gaan werken met een remuneratiecommissie en een auditcommissie met als doel de beoordeling en beloning van de bestuurder respectievelijk het toezicht op de financiële koers van SOVON te systematiseren en professionaliseren en daarmee de kwaliteit en integriteit van het bestuurlijk handelen te bevorderen. Tot slot zijn bestuurder en RvT van SOVON te allen tijde scherp op mogelijke situaties met (potentieel) tegenstrijdige belangen en de wijze waarop hiermee adequaat moet worden omgegaan. Dergelijke situaties hebben zich in het verslagjaar niet voorgedaan.

4. Openheid

Kern van dit laatste principe uit de nieuwe Code Goed Bestuur is, dat toezicht en bestuur maximale transparantie betrachten ten aanzien van de bestuurlijke besluitvorming. Daartoe worden, allereerst, de vergaderverslagen van RvT en GMR op de website van SOVON gepubliceerd (aangezien SOVON een éénhoofdig CvB heeft, zijn er van het CvB geen vergaderverslagen). Ten tweede worden interne en externe belangstellenden er op de vernieuwde website van SOVON expliciet op gewezen dat de vergaderingen van RvT en GMR openbaar zijn en men welkom is om deze bij te wonen. Ten derde voert de RvT actief de dialoog met verschillende betrokkenen binnen SOVON, onder andere door halfjaarlijkse gesprekken met (vertegenwoordigingen van) GMR, CvS en staf BMO. Deze gesprekken vonden in het verslagjaar, als gevolg van corona, digitaal plaats.

1.8 Horizontale verantwoording

SOVON geeft op verschillende manieren vorm aan horizontale verantwoording. Ten eerste zijn de vergaderingen van de RvT en GMR publiek toegankelijk en worden de vergaderverslagen gepubliceerd op onze website. Ten tweede leggen wij, in aanvulling op het jaarverslag, driemaal per jaar in een kwartaalrapportage verantwoording af aan onze 'stakeholders' over onder meer onze onderwijsresultaten en financiële conditie. Ten derde leveren we een actieve bijdrage aan initiatieven van de gemeente Alkmaar ter bevordering van de lokale en regionale samenwerking rond actuele vraagstukken in het onderwijs. Belangrijk onderdeel hiervan zijn de zgn. 'Ambitietafels', waarvan SOVON er al diverse organiseerde. In 2020 hebben er, mede onder invloed van de coronasituatie, geen ambitietafels plaatsgevonden. Wel heeft de gemeente een nieuwe meerjarige 'Onderwijsagenda' uitgewerkt. Ook dááaraan heeft SOVON een nadrukkelijke bijdrage mogen leveren. Onderdeel van de Alkmaarse Onderwijsagenda is onder meer het thema diversiteit en kansengelijkheid, waarover SOVON in 2021 een volgende ambitietafel organiseert (in samenwerking met de gemeente en het samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland). Ten slotte vermeldenswaard is in onze optiek, het feit dat wij over de voortgang en resultaten van onze strategische doelstellingen nadrukkelijk rapporteren aan onze GMR. In februari 2021 heeft in dit kader een (digitale) sessie met de GMR plaatsgevonden over de tussentijdse opbrengsten (d.w.z. halverwege de looptijd) van het strategisch beleidsplan.

2 Visie en strategie

2.1 Missie en visie

De missie en visie van SOVON staan verwoord in het strategisch beleidsplan 2019 t/m 2022 *Samen vooruit!* en luiden als volgt:

In het onderwijs en de organisatie van SOVON en haar scholen staan algemene toegankelijkheid, kwaliteit, eigenheid en diversiteit, respect en het stimuleren van ontwikkelkansen voor leerlingen en medewerkers centraal. In de komende periode zetten we (nog) meer in op onderlinge samenwerking en samenwerking met externe partijen om deze kernwaarden te realiseren en om de kwaliteit van het onderwijs en de keuzevrijheid voor ouders en leerlingen op peil te houden. Daarmee willen we onze maatschappelijke opdracht als openbaar voortgezet onderwijsinstelling nog beter waarmaken: het bieden van maximale kansen op ontplooiing en vooruitgang van ieder kind!

2.2 Strategische koers

Tegen de achtergrond van voornoemde missie en visie, zijn de strategische speerpunten en beloftes voor de periode 2019 t/m 2022 als volgt:

1. Onderwijsontwikkeling:
We bieden onze leerlingen modern onderwijs (o.a. via maatwerk en de inzet van ICT).
2. Portfoliobeleid:
We zorgen voor voldoende kwalitatief goed voortgezet onderwijs in de regio en keuzevrijheid voor alle leerlingen (o.a. via gezamenlijke aanpak van de krimp).
3. HR en professionalisering:
We leggen de professionele lat hoog (o.a. via een SOVON-breed professionaliseringsprogramma).
4. Basiskwaliteit:
We houden een gezonde basis (o.a. door ervoor te zorgen dat onze scholen voldoen aan de inspectie-normen en door het ziekteverzuim structureel te verlagen) en benutten die in de komende tijd om te ontwikkelen en vernieuwen.

2.3 Implementatie

Voor de implementatie van het strategisch beleidsplan is gedurende de looptijd jaarlijks € 500.000 beschikbaar. Deze middelen worden gericht en planmatig ingezet voor initiatieven op schoolniveau en SOVON-breed, die bijdragen aan de realisatie van de in 3.1 genoemde speerpunten. Halverwege de beleidsperiode stellen we vast dat we op elk van de genoemde speerpunten belangrijke resultaten hebben behaald:

1. Onderwijsontwikkeling
Op alle SOVON-scholen wordt nadrukkelijk gewerkt aan modernisering van het onderwijs. Het 'Intermezzo'-aanbod op het Mummellius Gymnasium, de vernieuwende onderwijs- en organisatieconcepten 'Dalton 2.0' op het Stedelijk Dalton College Alkmaar en 'De nieuwe BSG' op de Berger Scholengemeenschap', toepassing van elementen van 'De transformatieve school' (het ontwikkelingsgerichte scholingstraject gericht op feedback van de docenten) op De Viaan en het Van der Meij College, ontwikkeling en realisatie van het 'Duurzaamheidslab' op rsg Wiringherlant, realisatie van de ook in onderwijskundig opzicht innovatieve nieuwbouw van het Huygens College Heerhugowaard, de 'Traject-plusklas' op osg Willem Blaeu en versterking van de kwaliteit van de lesbezoeken op Focus: voorbeelden van succesvolle initiatieven waarin maatwerk voor leerlingen vaak een belangrijke plek inneemt en de mogelijkheden van ICT waar relevant worden benut. Deze trajecten lopen ook in 2021 verder door.
2. Portfoliobeleid
  - Wat betreft de aanpak van de krimp zetten we samen met de andere besturen in Noord-Kennemerland resp. Kop van Noord-Holland, mede met behulp van subsidiemiddelen 'Sterk Tech-

niek Onderwijs' in op versterking van de positie, aantrekkingskracht en arbeidsmarktperspectief van het vmbo techniekonderwijs in beide regio's. De in dit kader gestarte projecten lopen door tot en met 2023.

- Waar opportuun verzilveren onze scholen voorts kansen om hun onderwijsaanbod te verrijken: zo is het Van der Meij College in schooljaar 2019-2020 begonnen met de nieuwe opleiding 'Media, Vormgeving en ICT' en is het Huygens College Heerhugowaard in schooljaar 2020-2021 van start gegaan met het nieuwe vak 'Technologie en Toepassing' (vmbo) en het vak 'Natuur, Leven en Techniek' (havo en vwo).

3. HR en professionalisering

- Om de collectieve kennisdeling tussen de SOVON-scholen en meer in het algemeen het gevoel van gezamenlijkheid binnen de organisatie te bevorderen, organiseren wij sinds schooljaar 2018-2019 jaarlijks een SOVON-brede professionaliseringsmiddag voor alle medewerkers. De eerste editie vond plaats op drie van onze scholen, waar workshops werden verzorgd door en voor collega's over een breed scala van onderwerpen. In schooljaar 2019-2020 is gekozen voor een bijeenkomst op één centrale locatie, met een aantal sessies verzorgd door externe deskundigen. Voor lopend schooljaar lag het in de bedoeling om opnieuw een workshopprogramma, verzorgd door collega's aan te bieden. Helaas waren wij door de coronacrisis genoodzaakt de voor november 2020 geplande professionaliseringsmiddag uit te stellen.
- Ook de professionaliseringsinitiatieven voor specifieke doelgroepen binnen SOVON zijn geïntensiveerd. Mede gelet op de strengere eisen aan de examenprocessen is een professionaliseringsnetwerk gestart voor de examensecretarissen. De rectoren en directeuren hebben regelmatig intervisiebijeenkomsten. De kwaliteitsbezoeken van de bestuurder worden vanaf lopend schooljaar verbreed met collegiale schoolbezoeken, waarbij ook docenten een prominente rol spelen. Conform de Code Goed Bestuur hebben wij een bestuurlijk visitatietraject in voorbereiding met de Gooise Scholen Federatie. Dit traject wordt medio 2021 opgestart.
- Het voorgenomen resultaat om gaande de strategische beleidsperiode een nieuw SOVON-breed strategisch professionaliseringsbeleidsplan op te leveren, is gerealiseerd. Dit document is najaar 2020 vastgesteld en zal de komende periode in uitvoering worden genomen.
- Ook de strategische ambitie om aankomend docenten de gelegenheid te bieden een deel van hun opleiding bij SOVON-scholen te doorlopen en daartoe ten minste twee van onze scholen geaccrediteerd opleidingsschool te laten worden, is gerealiseerd. Stedelijk Dalton College Alkmaar en osg Willem Blaeu zijn beide door de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West (AONHW) geaccrediteerd als 'Oplis'-school ('Oplis' staat voor 'Opleiden in de school') en in 2021 gaan de Berger Scholengemeenschap en het Huygens College Heerhugowaard op voor deze accreditatie. Rsg Wiringherlant is als aspirant-lid aangesloten bij het netwerk 'Regionale academische opleidingsschool West-Friesland' (ROWF).

4. Basiskwaliteit

- Het eerste inspectiebezoek volgens het nieuwe toezichtkader, in 2019, heeft voor SOVON als geheel een positieve beoordeling van de inspectie opgeleverd. De onvoldoende beoordeling van het pedagogisch handelen op het Murmellius Gymnasium is voorjaar 2020, gelet op de door de school verrichte verbeteracties en de resultaten daarvan, omgezet in een voldoende oordeel.
- In 2019 en 2020 is hard gewerkt aan verbetering van de onderwijskwaliteit op osg Willem Blaeu, nadat de school voorjaar 2019 werd geconfronteerd met een attendering van de inspectie. Eind september hebben wij conform opdracht van de inspectie een zelfevaluatie aangeleverd waarin we reflecteren op de actuele stand van zaken. Vervolgens heeft de inspectie op 19 en 25 november jl. onze zelfevaluatie via een schoolbezoek tegen het licht gehouden en onderschreven. Op de meeste onderzochte indicatoren heeft osg Willem Blaeu een voldoende beoordeling van de inspectie gekregen. De indicator 'didactisch handelen' is weliswaar als voldoende beoordeeld, maar kent volgens de inspectie op het onderdeel 'afstemmen op verschillen tussen leerlingen binnen de les' een tekortkoming. De indicatoren 'kwaliteitszorg' en 'kwaliteitscultuur' zijn als onvoldoende beoordeeld. Op voornoemde drie indicatoren heeft osg Willem Blaeu herstelopdrachten van de inspectie gekregen en over een jaar wordt de school hierop opnieuw beoordeeld.

- Behalve op het Murmellius Gymnasium en osg Willem Blaeu, hebben wij ook op rsg Wiringherlant te maken gehad met een attendering van de inspectie en daaruit resulterende verbeteracties, welke intussen succesvol zijn afgerond.
- Al met al stellen we vast dat SOVON als geheel er wat betreft de onderwijskwaliteit goed voorstaat, maar dat we alert moeten zijn op specifieke kwaliteitsissues op de verschillende scholen. Mede in dat licht legt de bestuurder van SOVON sinds schooljaar 2018-2019 jaarlijks zgn. ‘kwaliteitsbezoeken’ af op de scholen. Sinds schooljaar 2019-2020 nemen ook collega-schoolleiders aan deze bezoeken deel. Elk kwaliteitsbezoek begint met lesbezoeken door de bestuurder en deelnemende collega-schoolleider. Als gevolg van de coronasituatie worden de kwaliteitsbezoeken in lopend schooljaar beperkt tot een kwaliteitsgesprek via Teams met de voltallige schoolleiding.
- De aanpak van het (naar landelijke maatstaven hoge) ziekteverzuim binnen de SOVON-organisatie is aangescherpt. Sinds begin 2020 vormt de stand van zaken op dit vraagstuk een vast bespreekpunt in de reguliere (individuele) managementgesprekken tussen bestuurder en schoolleiders. Waar nodig worden resultaatafspraken gemaakt over de aanpak van het verzuim. Ondanks het feit dat ons ziekteverzuim het afgelopen jaar flink is teruggelopen, blijft dit onderwerp onze nadrukkelijke aandacht houden.
- Najaar 2018 hebben we ons strategisch financieel beleid ingrijpend bijgesteld en besloten om beschikbare middelen méér aan te wenden voor ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs en organisatie van de scholen. In dat kader is onder meer een ‘bestemmingsreserve kwaliteit’ gecreëerd. De ingezette beweging naar méér investeren in ontwikkeling en vernieuwing, wordt in de nieuwe meerjarenbegroting doorgezet.

Om de implementatie van het strategisch beleidsplan te monitoren en te stimuleren is najaar 2019 een aantal procesinterventies vastgesteld dat vanaf 2020 ter hand zou worden genomen:

- Het identificeren en faciliteren van broedplaatsen binnen de SOVON-organisatie waar de strategische beloftes voor de periode 2019 tot 2023 worden opgepakt.
- Het jaarlijks uitvoeren van een review - via een korte interviewronde met de schoolleiders - waarin de voortgang en resultaten bij de realisatie van de strategische ambities in kaart wordt gebracht.
- Het benutten van de tweejaarlijkse bijeenkomsten met de voltallige schoolleiding van SOVON om stil te staan bij de ervaringen en ideeën van schoolleiders op alle niveaus bij de uitvoering van het strategisch beleidsplan.
- Een jaarlijkse bijeenkomst met vertegenwoordigers van de GMR om van gedachten te wisselen over de ervaringen en ideeën van medewerkers, ouders en leerlingen ten aanzien van de strategische koers en de realisatie daarvan.

Als gevolg van de coronacrisis hebben deze interventies nog niet kunnen plaatsvinden. Zodra de coronasituatie het toelaat - en met name: zodra het organiseren van ‘live’ gesprekken en bijeenkomsten weer op verantwoorde wijze mogelijk is - zullen de genoemde acties en bijeenkomsten worden ingepland. Nu het, bij schrijven van dit jaarverslag, duidelijk is dat dergelijke live bijeenkomsten ook in de eerste maanden van 2021 niet mogelijk zijn, is besloten met de GMR respectievelijk met de rectoren/directeuren in februari en maart alvast digitale sessies te houden waarin wordt stilgestaan bij de tussentijdse resultaten en mogelijk wenselijke bijstellingen van het strategisch beleidsplan.

2.4 Investeringsagenda 2020-2021

Voor schooljaar 2020-2021 zijn aan de volgende scholen middelen toegekend vanuit het strategisch beleidsplan:

School	Doel	Bedrag
Rsg Wiringherlant	Versterking personele inzet ‘opvangklas’	€ 55.000
Osg Willem Blaeu	Intensivering mentoraten havo en vwo	€ 20.000
Huygens College Heerhugowaard	Uitrol vak ‘Technologie en toepassing’	€ 20.000

School	Doel	Bedrag
De Viaan	Professionaliseringstraject 'Transformatieve school'	€ 35.000
Focus	Versterking professionele cultuur onder begeleiding van Stichting Leerkracht	€ 35.000
Berger Scholengemeenschap	Projecten 'Flipping the classroom' Versterking professionele cultuur	€ 85.000
Murmellius Gymnasium	Versterking professionele cultuur onder begeleiding van Stichting Leerkracht Maatwerktraject hoogbegaafde leerlingen	€ 50.000
Van der Meij College	Uitrol profiel 'Media, Vormgeving en ICT'	€ 20.000
<i>Totaal</i>		€ 320.000

Het resterende bedrag (€ 180.000) wordt uitgegeven aan de bekostiging van de medewerker Bestuurlijke ondersteuning Onderwijs en Kwaliteit, de professionaliseringsmiddag voor alle medewerkers van SOVON en andere bovenschoolse professionaliseringsinitiatieven.

3 Onderwijs

3.1 Corona

In maart 2020 werd ook Nederland geconfronteerd met de coronapandemie. De gevolgen voor het voortgezet onderwijs waren, zoals voor de gehele samenleving, aanzienlijk. Sindsdien is de aandacht van bestuurder en schoolleiders van SOVON in het verslagjaar in belangrijke mate uitgegaan naar het in goede banen leiden van deze gevolgen.

Half maart 2020 ging Nederland in een ‘intelligente lockdown’. Onze scholen werden gesloten en wij werden geacht ons onderwijs op afstand te verzorgen. Alleen kwetsbare leerlingen (met bijvoorbeeld een complexe thuissituatie) en eindexamenleerlingen (in het kader van de voorbereiding op het examen) waren vanaf dat moment welkom in onze schoolgebouwen. Kort na de scholensluiting kondigde de minister voor voortgezet onderwijs aan dat het centraal schriftelijk eindexamen (CE) in schooljaar 2019-2020 geen doorgang zou vinden. In plaats daarvan zouden leerlingen via het schoolexamen hun diploma kunnen behalen. Hiervoor, alsook met betrekking tot het afstandsonderwijs, werden door ministerie en VO-raad uitgebreide protocollen uitgevaardigd.

Na de gedeeltelijke heropening van het basisonderwijs, half mei, konden ook de middelbare scholen begin juni 2020 weer deels open. Ter ondersteuning hiervan werden nieuwe protocollen rondom handhaving van de 1,5 meter regel en borging van de hygiënevoorschriften gepubliceerd. Nog voor de zomervakantie werd door het kabinet besloten om, gelet op de toen gunstige ontwikkelingen omtrent de verspreiding van het coronavirus, de middelbare scholen vanaf schooljaar 2020-2021 weer volledig open te stellen. De (in belangrijke mate) logistische opgave om leerlingen en personeel veilig in onze scholen te laten vertoeven, werd daarmee dubbel zo complex.

In de eerste fase van schooljaar 2020-2021, van de zomervakantie tot aan de herfstvakantie, is het de SOVON-scholen gelukt om aan deze opgave op adequate wijze invulling te geven. Ruime aandacht ging in deze periode uit naar de ventilatie van scholen in het voortgezet onderwijs, als belangrijke ingang om de veiligheid van personeel en leerlingen te helpen waarborgen. Een door minister Slob ingesteld Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen deed onderzoek naar de stand van zaken en ook wij dienden te inventariseren en aan te geven hoe het met de luchtkwaliteit en ventilatiefaciliteiten op onze scholen gesteld is. Een en ander bleek goeddeels op orde. Behalve voor het thema ventilatie, was er met het toenemende aantal besmettingen in Nederland steeds meer aandacht voor de vraag hoe als school om te gaan met positieve testuitslagen binnen de eigen muren. De hanteerbaarheid van op dit vlak verschenen richtlijnen bleek soms problematisch. Zo publiceerde de VO-raad een instructie ‘wat te doen bij een besmetting in de school’, waarin scholen op het spoor werden gezet om zelf bron- en contactonderzoek te doen en bij een besmetting, leerlingen en medewerkers te vragen om na te gaan in hoeverre zij nauw contact hebben gehad met betrokkene; een gedachte die ook vanuit AVG-optiek onwerkbaar is. Ook de GGD bleek zoekende wat betreft haar rol in de bestrijding van de coronacrisis. Met betrekking tot (het steeds zeer beperkt gebleven aantal) coronabesmettingen binnen onze scholen gaven GGD-regio’s in vergelijkbare casuïstiek soms uiteenlopende adviezen. De verschillen zijn daarbij doorgaans wettelijk: van (in het voorbeeld van een besmette leerling) ‘stuur de hele klas 10 dagen in quarantaine’ tot ‘iedereen kan gewoon naar school want kinderen dragen het virus nauwelijks over’. Vanuit een oogpunt van consequent en verantwoord beleid hebben wij steeds aangedrongen op de lijn dat er éérs bron- en contactonderzoek door de GGD plaatsvindt, alle betrokkenen thuisblijven tot dat is afgerond, en op basis van het bron- en contactonderzoek van de GGD mogelijk specifieke leerlingen en/of medewerkers (op advies van de GGD) in thuisquarantaine gaan.

Onder invloed van het landelijk gezien toenemend aantal besmettingen kondigde de minister voor voortgezet onderwijs in overleg met het onderwijsveld en in vervolg op het algehele mondkapjesadvies van het kabinet, per 5 oktober 2020 een dringend advies af dat leerlingen niet-medische mondkapjes zouden dragen in ruimtes binnen de school waar de 1,5 meter afstand tot docenten niet kan worden gewaarborgd. SOVON heeft dit advies opgevolgd en heeft de leerlingen en medewerkers van alle scholen opgeroepen hetzelfde te doen. Vanwege verslechtering van de coronasituatie is het algehele mondkapjesadvies met ingang van 1 december 2020 omgezet in een mondkapjesplicht. Omdat de navolging van het mondkapjesadvies binnen de SOVON-scholen

over het algemeen al hoog was, heeft de overgang naar een verplichting geen grote problemen opgeleverd (enkele uitzonderingen van boze ouders nagelaten). In tegenstelling tot een aantal andere besturen en scholen, heeft SOVON steeds het beleid gehad dat leerlingen die zonder mondkapje op school verschijnen gratis een mondkapje wordt verstrekt en met hen het gesprek wordt aangegaan om te bevorderen dat zij in het vervolg wél aan de landelijke verplichting voldoen. Dit heeft doorgaans goed gewerkt.

Terwijl de coronasituatie op de SOVON-scholen in termen van besmettingen, sinds de volledige heropening van de scholen na de zomervakantie van 2020, relatief goed en werkbaar kan worden genoemd, verslechterde de algehele toestand in het land aan het eind van het verslagjaar zodanig verder dat in december werd besloten tot een nieuwe lockdown per 16 december 2020. Ook het voortgezet onderwijs moest opnieuw de deuren sluiten, behalve voor eindexamenkandidaten, praktijkgericht onderwijs en kwetsbare leerlingen. Leerlingen die wel op school mochten komen, dienden behalve tot docenten ook onderling 1,5 meter afstand te houden. Deze lockdown duurde aanvankelijk tot en met 7 februari 2021 en werd daarna verlengd tot 1 maart. Eind februari 2021 heeft het kabinet besloten tot gedeeltelijke heropening van de scholen per 1 maart. Intussen zijn onze schoolleiders, docenten en ondersteunende medewerkers alweer enige tijd doende zo goed en veilig mogelijk invulling te geven aan deze andermaal gewijzigde opgave.

De tomeloze inzet, professionaliteit en betrokkenheid van al onze medewerkers in de hierboven beschreven ingewikkelde periode, verdient grote waardering. Dit geldt ook voor de veerkracht en medewerkingsbereidheid van leerlingen en ouders. Voor veel leerlingen is de inhoudelijke schade door de coronacrisis in termen van leerachterstanden, inmiddels groot. Ook mentaal gezien heeft corona op veel leerlingen een aanzienlijke wissel getrokken. Het door de minister voor voortgezet onderwijs gelanceerde Nationaal Programma Onderwijs en de via dat programma ook aan SOVON toe te delen middelen, bieden mogelijk aanknopingspunten om die schade te helpen ver- en wegwerken. Onze aanpak op dit belangrijke thema wordt de komende tijd uitgewerkt.

3.2 Leerlingenaantallen per 1 oktober 2020

In onderstaande tabel zijn de leerlingenaantallen van de SOVON-scholen op respectievelijk 1 oktober 2019 en 2020 weergegeven. In de vierde kolom is vermeld of er sprake is van een toe- dan wel afname van de leerlingenaantallen. De vijfde kolom bevat de aanvankelijk door de schoolleiders afgegeven prognose van de leerlingenaantallen per 1 oktober 2020 en in de laatste kolom geven we aan in hoeverre de werkelijke aantallen afwijken van de prognose.

Gemeente/school	1-10-2019	1-10-2020	Toe- of afname	Prognose in MJB 2020-2023	Afwijking t.o.v. prognose
<i>Alkmaar:</i>					
osg Willem Blaeu	934	904	-30	920	-16
Stedelijk Dalton College Alkmaar	1147	1154	+7	1.100	+54
Murmellius Gymnasium	817	802	-15	820	-18
Praktijkschool De Viaan	215	232	+17	190	+42
Van der Meij College	284	260	-24	280	-20
<i>Bergen:</i>					
Berger Scholengemeenschap	943	849	-94	923	-74
<i>Heerhugowaard:</i>					
Huygens College Heerhugowaard	1149	1306	+157	1.135	+171
Praktijkschool Focus	205	224	+19	205	+19
<i>Hollands Kroon:</i>					
rsg Wiringherlant	983	931	-62	950	-19
Totaal	6.677	6.662	-15	6.523	+139

Uit de tabel blijkt enerzijds dat ons totale leerlingenaantal in 2020 minder is teruggelopen dan aanvankelijk voorzien en een aantal SOVON-scholen, met als uitschieter het Huygens College Heerhugowaard, in omvang is gegroeid maar dat er anderzijds ook aanleiding is tot zorgen over de sterk dalende leerlingenaantallen van met

name de Berger Scholengemeenschap en rsg Wiringherlant. Ook moeten we vaststellen dat wanneer het Huygens College niet zo'n sterke toename in leerlingenaantallen zou hebben gerealiseerd, SOVON als totaal in het verslagjaar naar verwachting toch een stevige krimp zou hebben moeten noteren. Al met al blijft de ontwikkeling van onze leerlingenaantallen en van ons marktaandeel, in de komende periode nadrukkelijke aandacht vragen. In dit kader nemen bestuurder en CvS, mede in het licht van evaluatie van de tussentijdse resultaten van het strategisch beleidsplan 2019-2023, de samenstelling, ontwikkelperspectieven en risico's van het onderwijsaanbod van de SOVON-scholen in het voorjaar van 2021 indringend onder de loep.

3.3 Prognose onderwijsopbrengsten 2019-2020

Bij de start van ieder schooljaar werken wij, op basis van de voorlopige cijfers ter zake over het afgelopen schooljaar, een prognose uit van de onderwijsopbrengsten over dat schooljaar. In dat kader hebben wij in september 2020 de prognose gemaakt van de onderwijsopbrengsten over het schooljaar 2019-2020. De inspectie publiceert de onderwijsopbrengsten over enig schooljaar in maart van het daarop volgende schooljaar. De bruikbaarheid van betreffende cijfers in termen van bijsturing op relevante aspecten van de opbrengsten, is op dat moment echter beperkt. Een voorbeeld: wanneer een groep leerlingen in schooljaar x een problematische studievoortgang laat zien en we daar pas in het voorjaar van schooljaar y iets mee doen, heeft betreffende groep leerlingen er al bijna een heel nieuw schooljaar opzitten waarin we niet hebben geïntervenieerd op relevante onderliggende aandachtspunten. Daarom wil SOVON sneller, ergo begin van (in casu) schooljaar y zicht hebben op mogelijke knelpunten rond de onderwijsopbrengsten, zodat deze direct in dat nieuwe schooljaar ter hand kunnen worden genomen.

De in oktober 2020 uitgewerkte prognose van de onderwijsopbrengsten over schooljaar 2019-2020 is opgenomen in bijlage 1 (separaat bijgesloten). Uit deze prognose komt naar voren dat de opbrengsten van de SOVON-scholen over schooljaar 2019-2020 voldoen aan de daaraan door de inspectie gestelde normen. Meer specifiek vallen in de prognose de volgende zaken op:

- Bij een aantal scholen is het percentage geslaagde en bevorderde leerlingen hoger dan in voorgaande schooljaren. Deels ligt hier een directe relatie met de coronasituatie aan ten grondslag. Interessant in dit verband is het (in opdracht van de VO-raad uitgevoerde) onderzoek door de Commissie-Damhof naar de lessen die kunnen worden geleerd uit de coronacrisis. In onze eigen evaluatie zullen wij de bevindingen van deze commissie nadrukkelijk meenemen.
- Op osg Willem Blaeu laten de onderbouwsnelheid en het bovenbouwsucces (de mate en het tempo waarin leerlingen de onderbouw resp. bovenbouw doorlopen) in de afdelingen vmbo-t en havo in schooljaar 2019-2020 een sterke verbetering zien. Hiermee heeft de school een belangrijke stap gezet in het verbetertraject waarop we in paragraaf 3.5 verder ingaan.
- Het Murmellius Gymnasium is erin geslaagd de onderwijspositie van leerlingen ten opzichte van het advies van de basisschool, sterk te verbeteren. Tot voor enkele jaren had de school te maken met een grote afstroom van leerlingen, ook leerlingen met een vwo-advies, na het tweede leerjaar. Sinds 2019 is het Murmellius Gymnasium erin geslaagd deze afstroom terug te brengen.
- Tegelijkertijd heeft het Murmellius Gymnasium te maken met een bijzonder knelpunt in de opbrengsten. Sinds vorig schooljaar biedt de school leerlingen die uitgeleerd zijn op de basisschool maar nog niet klaar zijn voor het voortgezet onderwijs, via het 'Intermezzo'-aanbod de mogelijkheid om zich gedurende één jaar voor te bereiden op de overgang naar de middelbare school. Een gelet op de bedoeling en gezien de belangstelling en waardering van de doelgroep uitermate succesvol initiatief. Echter: de betreffende 'leerlingen' worden door de inspectie gezien als brugklasleerlingen die, wanneer zij na het Intermezzo-jaar daadwerkelijk in de brugklas van het Murmellius Gymnasium instromen, in de ogen van de inspectie 'doubleren'. Als gevolg hiervan wordt de onderbouwsnelheid van het Murmellius Gymnasium negatief beïnvloed. Inclusief de Intermezzo-leerlingen komt de school zelfs sterk onder de inspectienorm t.a.v. de onderbouwsnelheid uit. Niettemin zetten wij dit vanuit maatschappelijke optiek belangrijke initiatief voort.

3.4 Herstelonderzoek inspectie op het Murmellius Gymnasium

Hoewel SOVON als geheel van de inspectie, in haar vierjaarlijks onderzoek in 2019, een voldoende beoordeling heeft gekregen is het Murmellius Gymnasium toen als onvoldoende beoordeeld gelet op de kwaliteit van het didactisch handelen van de docenten. Dit oordeel kwam niet als een verrassing: het thema vormde al langer

een belangrijk onderwerp van aandacht voor de in 2018 gestarte rector. Onder diens leiding is een verbeterplan uitgewerkt en in uitvoering genomen, met daarin nadrukkelijke aandacht voor de professionalisering en coaching van docenten op het gebied van het didactisch repertoire. Op 10 maart 2020 heeft de herbeoordeling door de inspectie van het Murrnellius Gymnasium plaatsgevonden en heeft zij het didactisch handelen op de school weer als voldoende beoordeeld, evenals alle andere onderzochte onderdelen uit het beoordelingskader.

3.5 Kwaliteitsonderzoek inspectie op osg Willem Blaeu

Parallel aan het vierjaarlijks inspectiebezoek op bestuursniveau, ontvingen wij voorjaar 2019 een attendering van de inspectie met betrekking tot de afdelingen havo en vwo van osg Willem Blaeu. Reden hiervoor was dat wat betreft de havo van osg Willem Blaeu de onderbouwsnelheid, het bovenbouwsucces en de examenresultaten en wat betreft het vwo de onderbouwsnelheid en het bovenbouwsucces in schooljaar 2017-2018 onder de norm lagen.

Naar aanleiding van de attendering hebben wij met de schoolleiding van osg Willem Blaeu overleg gevoerd over mogelijke acties op de korte termijn en haar tevens gevraagd een plan van aanpak uit te werken voor meer structurele maatregelen om de in de attendering bedoelde knelpunten adequaat het hoofd te bieden. Belangrijke actie die direct na de attendering is ingezet, was het splitsen van de eindexamenklassen voor de kernvakken bij havo en vwo. Deze actie heeft geresulteerd in zodanig verbeterde CE-cijfers havo, dat osg Willem Blaeu op deze indicator weer conform de inspectienormen presteerde en één van de oorzaken van de attendering werd weggenomen.

Na de zomervakantie 2019 heeft de schoolleiding van osg Willem Blaeu het van haar gevraagde plan van aanpak afgerond en de daarin vermelde acties ter hand genomen. Tegelijkertijd is de eigen SOVON-prognose van de opbrengsten van onze scholen voor het schooljaar 2018-2019 beschikbaar gekomen. Wat osg Willem Blaeu betreft, leverde deze prognose enerzijds een gunstig beeld op. Het door ons voor schooljaar 2018-2019 verwachte bovenbouwsucces vwo (op osg Willem Blaeu) zou naar verwachting weer conform de inspectienormen zijn, zodat de attendering vwo wat betreft die indicator (naast de attendering havo wat betreft de examenresultaten) waarschijnlijk eveneens zou komen te vervallen. Anderzijds liet de prognose van de opbrengsten van osg Willem Blaeu over schooljaar 2018-2019 zien dat de onderbouwsnelheid van alle afdelingen, alsmede het bovenbouwsucces havo opnieuw onder de inspectienormen zouden uitkomen. Dit betekende dat ook het driejaarsgemiddelde op deze indicatoren onder de norm zou komen, met als gevolg dat de afdeling havo van osg Willem Blaeu voorjaar 2020 niet slechts met een waarschuwing van de inspectie maar direct met een onvoldoende beoordeling en dus een kwaliteitsonderzoek geconfronteerd zou worden. De prognose wees voorts uit dat niet kon worden uitgesloten dat osg Willem Blaeu ook wat betreft de afdeling vmbo-t, zou worden geconfronteerd met een onvoldoende beoordeling. Dit gelet op het feit dat ook op deze afdeling het driejaarsgemiddelde voor het bovenbouwsucces onder de norm kwam te liggen. (NB: De door de inspectie in maart 2020 gepubliceerde opbrengstenkaart heeft deze verwachting bevestigd. Het vwo daarentegen is met een voldoende beoordeeld gelet op het feit dat het bovenbouwsucces boven de norm uitkomt.)

Direct nadat voornoemd beeld helder werd, hebben wij het initiatief genomen tot overleg met de inspectie om de situatie op osg Willem Blaeu te bespreken. In het eerste contact met de inspectie hierover is vastgesteld dat, gelet op onze prognose, een kwaliteitsonderzoek in het voorjaar van 2020 inderdaad onafwendbaar zou zijn. Eind november 2019 hebben wij een gesprek gevoerd met schoolleiding van osg Willem Blaeu en de inspectie, over het plan van aanpak en het aanstaande kwaliteitsonderzoek. Op basis hiervan is de voorbereiding op het kwaliteitsonderzoek eind 2019 gestart. In dit voorbereidingstraject is een projectmatige aanpak gevolgd: een regiegroep onder leiding van de rector van osg Willem Blaeu en verder bestaande uit de plaatsvervangend rector, de afdelingsleiders van de school en de bovenschools ondersteuner onderwijs en kwaliteit, heeft een verbeterplan uitgewerkt en in uitvoering genomen. Belangrijk onderdeel van dit verbeterplan betrof en betreft het afleggen van lesbezoeken aan alle docenten en het nadien voeren van een kort reflectie-/adviesgesprek. Bij deze interventie is tevens gebruik gemaakt van externe deskundigheid en ondersteuning. Gaandeweg de uitwerking en implementatie van het verbeterplan heeft de rector regelmatig over de voortgang en resultaten aan ons gerapporteerd, mede ondersteund door voortgangsrapportages.

Het kwaliteitsonderzoek van de inspectie bij osg Willem Blaeu zou in de loop van 2020 plaatsvinden. Met de coronacrisis en de daarin door het kabinet genomen maatregelen was echter een nieuwe situatie ontstaan. Zolang de scholen gesloten bleven, kon de inspectie geen onderzoek ter plaatse uitvoeren. Kort voor de zomervakantie van 2020 heeft zij ons gemeld dat, gelet op de positieve beoordeling van SOVON als geheel in 2019, het

onderzoek aan osg Willem Blaeu anders werd ingericht. In plaats van het hoe dan ook uitvoeren van een kwaliteitsonderzoek bij bestuur en school, gaf de inspectie ons opdracht een zelfevaluatie te verrichten op de verschillende betrokken indicatoren en hiervan in de loop van september 2020 een rapportage aan te leveren aan de inspectie. Ons onderzoek diende een betrouwbaar en actueel beeld te geven van de kwaliteit van de volgende standaarden uit het waarderingskader van de inspectie: zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2), didactisch handelen (OP3), veiligheid (SK1), kwaliteitszorg (KA1), kwaliteitscultuur (KA2), toetsing en afsluiting (OP8) en onderwijsresultaten (OR1). Het zelfevaluatierapport hebben wij eind september aan de inspectie opgeleverd. Op 19 en 25 november 2020 heeft de inspectie eigen onderzoek verricht op osg Willem Blaeu, met als belangrijk onderdeel het verifiëren van de conclusies van de zelfevaluatie. Net als het bestuur, stelde de inspectie vast dat op de standaarden KA1 en KA2 de school weliswaar vooruitgang heeft geboekt maar de kwaliteit nog niet op orde is. Op deze standaarden heeft zij ons dan ook herstelopdrachten gegeven. Tevens heeft de inspectie ons de herstelopdracht gegeven om de onderwijsresultaten van de afdeling havo van osg Willem Blaeu in het derde kwartaal van 2022 weer op orde te hebben. De uitvoering van voornoemde herstelopdrachten is intussen in volle gang en ingebed in het bredere verbetertraject waarmee de schoolleiding sinds begin 2020 bezig is. Tot slot is de indicator OP3 met een voldoende beoordeeld, maar is hierbij wel een herstelopdracht gegeven voor het onderdeel 'afstemmen op verschillen tussen leerlingen binnen de les'.

3.6 Toetsing en examinering

Tegen de achtergrond van de kwestie bij de instelling VMBO Maastricht en de naar aanleiding daarvan toegenomen landelijke aandacht voor en aangescherpte eisen ten aanzien van de kwaliteit van de examinering, heeft SOVON ook in 2020 nadrukkelijk werk gemaakt van professionalisering van de examenprocessen op de scholen en de daarbij betrokken gremia en medewerkers:

- De examensecretarissen van onze scholen zijn samengebracht in een netwerk dat regelmatig bijeenkomt, met als doel kennisdeling en intervisie. Na een startbijeenkomst najaar 2019 over de landelijke ontwikkelingen en richtlijnen, heeft begin 2020 een tweede sessie plaatsgevonden waarin doel, opzet en gespreksthema's voor het genoemde netwerk zijn geïnventariseerd. Op 4 en 5 september 2020 is een training aan de examensecretarissen verzorgd over onder meer de kwaliteit van PTA's en het ontwikkelen van toetsbeleid. In vervolgbijeenkomsten zal onder andere worden stilgestaan bij het effectief functioneren van de examencommissie en de rol van de secretaris daarbij.
- Nog nadrukkelijker dan in voorgaande jaren hebben wij centrale coördinatie gevoerd op de kwaliteit van de (vóór 1 oktober van het lopende schooljaar aan de inspectie aan te leveren) PTA's.
- De scholen is gevraagd om (daar waar nodig) de samenstelling van hun examencommissie te herijken op de nieuwe landelijke eisen (waaronder de eis dat de schoolleiding geen deel uitmaakt van de commissie). Vóór aanvang van schooljaar 2020-2021 heeft de bestuurder de leden van de examencommissies 'nieuwe stijl' van de SOVON-scholen formeel benoemd.
- Er is een generiek, SOVON-breed examenreglement uitgewerkt als kader voor de examenreglementen van de scholen.
- Binnen het CvS wordt met regelmaat aandacht besteed aan (gezamenlijke uitgangspunten en beleid ten aanzien van) belangrijke thema's op het vlak van toetsing en examinering zoals de ontwikkeling van toetsvisie en -beleid, positionering van de examencommissie en de examensecretaris etc. Examinering wordt daarmee in toenemende mate vast onderdeel van de strategische dialoog binnen SOVON.

Voorgaande en andere inspanningen met het oog op versterking van onze examenprocessen worden begeleid en gecoördineerd door de begin 2020 aangestelde bestuurlijke ondersteuner onderwijs en kwaliteit.

3.7 Collegiale schoolbezoeken

De inzet op gezamenlijke kennisdeling en -ontwikkeling op het vlak van examinering is één van de manifestaties van onze strategische focus op versterking van de samenwerking binnen SOVON, net als de jaarlijkse professionaliseringsmiddag voor alle medewerkers en de kwaliteitsbezoeken van de bestuurder aan elk van de scholen.

Een andere uiting van deze strategische focus is dat wij met ingang van het lopende schooljaar aan de slag gaan met collegiale schoolbezoeken, waarbij elke SOVON school schoolleiders en docenten van collega-scholen

ontvangt voor een ‘kijk in de keuken’ en constructieve feedback op processen in de school. Het schoolbezoek aan de collega-school wordt uitgevoerd door een onderzoekscommissie bestaande uit een schoolleider en twee docenten van andere SOVON-scholen. Centraal in het schoolbezoek staat een door de bezochte school gedefiniëerde ontwikkelvraag. De onderzoekscommissie formuleert op basis van die ontwikkelvraag een aantal concrete onderzoeksvragen, die in het schoolbezoek moeten worden beantwoord.

De voorbereiding en uitvoering van de collegiale schoolbezoeken wordt extern begeleid door bureau Take a Step, dat ook de Daltonvereniging en de Stichting van Zelfstandige Gymnasia ondersteunt bij hun systeem van waarderende collegiale bezoeken. Dit betekent dat al twee scholen ervaring hebben met deze aanpak.

Het traject is gestart met een training op 24 september 2020, voor de leden van de onderzoekscommissies. Terwijl aanvankelijk de bedoeling was de schoolbezoeken in het najaar te laten plaatsvinden, zijn deze vanwege de coronasituatie uitgesteld tot voorjaar 2021.

3.8 Kwaliteitsbezoeken

Sinds schooljaar 2018-2019 bezoekt de bestuurder elk van de SOVON-scholen om een actueel beeld te krijgen van en de dialoog te voeren met de schoolleiding over de onderwijskwaliteit op de betreffende school. Terwijl de bezoeken in schooljaar 2018-2019 bestonden uit een gesprek tussen de bestuurder en schoolleiding, zijn deze met ingang van het schooljaar 2019-2020 uitgebreid met lesbezoeken en wordt de bestuurder vergezeld door een collega-schoolleider. Als gevolg van de coronasituatie, waardoor geen fysieke bijeenkomsten kunnen plaatsvinden op de scholen, zijn de kwaliteitsbezoeken 2020-2021 beperkt tot digitale gesprekken tussen de bestuurder, bijgestaan door de bovenschools ondersteuner onderwijs en kwaliteit en de kwaliteitsmedewerker van BMO, en de schoolleiding.

3.9 Onderwijskundige ontwikkeling en vernieuwing

Ook in het verslagjaar hebben de SOVON-scholen, ondanks de aandacht die noodzakelijkerwijs uitging naar het in goede banen leiden van de coronacrisis, aandacht geschonken aan ontwikkeling en vernieuwing van hun onderwijs. Voor een schets hiervan zie paragraaf 2.3 (punt 1) en paragraaf 2.4.

3.10 Besteding middelen passend onderwijs

Fundamenteel onderdeel van onze strategische koers 2019-2022 en ons motto voor deze periode *Samen vooruit!*, is dat we alle leerlingen maximale kansen willen bieden op een passende plek in het voortgezet onderwijs, op een SOVON-school of elders. Leerlingen die, na een serieuze poging om op school goed hun weg te vinden, daar toch niet goed op hun plaats zijn, bieden we de gelegenheid om op een andere school binnen SOVON of daarbuiten, hun schoolloopbaan te vervolgen. Vanuit de plek waar een leerling op school zit, zetten we er alles op in om de ondersteuning rondom de leerling zodanig te organiseren dat deze in optimale condities kan werken aan haar of zijn ontwikkeling en aan de oplossing van eventuele knelpunten (bijvoorbeeld in de persoonlijke sfeer) die het leren bemoeilijken. Waar dat aantoonbaar in het belang van leerlingen is, ontwikkelen we gerichte oplossingen en constructies voor individuele leerlingen en/of groepen van leerlingen.

Voor de financiering van genoemde inspanningen hebben de SOVON-scholen over het verslagjaar 2020 een totaalbedrag van € 4.299.677 aan middelen ontvangen van de beide samenwerkingsverbanden (Noord-Kennemerland en Kop van Noord-Holland) en DUO:

- € 3.698.895 voor de scholen, ressorterend onder samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland; en
- € 600.782 voor rsg Wiringherlant, aangesloten bij samenwerkingsverband VO Kop van Noord-Holland.

Deze middelen vallen uiteen in drie categorieën:

- De middelen voor ‘lichte ondersteuning’, die bedoeld zijn voor de (om het zo te zeggen) ‘eerstelijns’ ondersteuning van leerlingen, zoals het mentoraat, de ondersteuningscoördinator, aanpassingen van de klassengrootte etc.
- De middelen voor ‘extra ondersteuning’, bestemd voor leerlingen die steviger begeleiding en ondersteuning nodig hebben.

- De ‘ontwikkelagenda passend onderwijs’ van onze scholen binnen het samenwerkingsverband Noord-Kennemerland, die tot doel heeft doorontwikkeling en versterking van de bestaande voorzieningen te ondersteunen.

Budgetverantwoordelijk voor de inzet van genoemde middelen zijn de schoolleiders van SOVON. Zij leggen hierover op drie momenten verantwoording af aan de bestuurder:

- Vooraf, bij de uitwerking van hun plannen op het gebied van passend onderwijs en de vastlegging hiervan in hun managementafspraken met de bestuurder.
- Tijdens de uitvoering van de plannen en voorgenomen initiatieven/activiteiten, in de reguliere bilaterale voortgangsgesprekken met de bestuurder.
- Achteraf, in het kader van de evaluatie van de managementafspraken.

De bestuurder legt vervolgens verantwoording af aan de samenwerkingsverbanden.

Op verzoek van de beide samenwerkingsverbanden hebben wij overzichten per school aangeleverd waarin voor elk van de genoemde onderdelen wordt aangegeven hoeveel leerlingen daarmee zijn ondersteund en wat deze ondersteuning heeft opgeleverd. Deze overzichten zijn bij SOVON opvraagbaar. In het algemeen stellen we vast, dat onze inspanningen op het vlak van passend onderwijs bepaald gunstige effecten sorteren. Verkleining van klassen leidt tot verbeterde schoolprestaties en examenresultaten. Betere ondersteuning op maat voor individuele leerlingen, leidt tot minder uitval en verergering van belerende problematiek. Intensivering van de aanpak van verzuim leidt tot een betere beheersing van het ongeoorloofd verzuim van leerlingen. En diverse specifieke trajecten zoals Intermezzo (Murmellius Gymnasium), de Trajectplusklas (osg Willem Blaeu) en de S-klas (praktijkschool De Viaan) leveren intussen aantoonbaar positieve resultaten op.

Het succes van passend onderwijs stond in het verslagjaar en staat ook de komende tijd steeds meer onder druk door onder meer de intensivering, toegenomen complexiteit en stapeling van (gedrags-, sociale en maatschappelijke) problematiek van onze leerlingen. Om die, landelijke, problematiek zo effectief mogelijk het hoofd te bieden, hebben we in het verslagjaar nadrukkelijk ingezet (en zullen we ook de komende jaren onverminderd blijven inzetten) op samenwerking binnen SOVON en met externe partijen, zoals de gemeente, jeugdzorg, verslavingszorg, Verwijsindex etc..

3.11 Besteding middelen Prestatiebox

In het verslagjaar had SOVON de beschikking over ruim € 2.2 miljoen aan middelen uit de zgn. Prestatiebox. Deze middelen worden sinds 2014 aan schoolbesturen ter beschikking gesteld om de door de sector met het ministerie van OCW afgesproken doelstellingen in het Sectorakkoord 2014-2018, dat in 2018 verlengd is tot en met 2020, te realiseren.

Conform de voorschriften uit de regeling Prestatiebox hebben onze scholen de genoemde middelen ingezet voor:

- Versterking van het onderwijs op het gebied van taal en rekenen, alsmede op het gebied van wetenschap en techniek.
- Versterking van capaciteit en aanbod op het vlak van talentontwikkeling van leerlingen.
- Professionalisering van leerkrachten en schoolleiders.

In het voorjaar van 2020 is de implementatie van het sectorakkoord afgerond en is in het betreffende overleg tussen VO-raad en minister van OCW vastgesteld dat de in het akkoord opgenomen doelen grotendeels zijn gerealiseerd. Tegelijkertijd is geconcludeerd dat op het vlak van HRM (strategisch HR, begeleiding van startende docenten, duurzame inzetbaarheid), het voorkomen (en ‘repareren’) van thuiszitten van leerlingen en het terugdringen van het aantal zittenblijvers (door inzet van bijvoorbeeld de Zomerschool), nog stappen moeten worden gezet. Daartoe ontvangen schoolbesturen ook in 2021 en 2022 financiële middelen (in totaal € 115 miljoen per jaar voor de sector als totaal).

3.12 Internationalisering

Wat betreft internationalisering ligt het primaat binnen SOVON bij de scholen. Op dit vlak zijn er natuurlijk allereerst de buitenlandse schoolreizen van leerlingen op de diverse scholen. Daarnaast ontplooiën scholen ge-

richte internationale initiatieven die toegevoegde waarde hebben in termen van versterking van het onderwijsaanbod en/of de professionalisering van docenten en leidinggevenden. Voorbeeld op eerstgenoemd vlak - versterking van het onderwijsaanbod - vormen de internationale uitwisselingsprojecten waarin onze scholen participeren die *wereldburgerschap* als speerpunt hebben, zoals osg Willem Blaeu. Illustratie op het als tweede genoemde terrein - professionalisering - vormt de bijdrage die de schoolleiding van Stedelijk Dalton College Alkmaar jaarlijks levert aan een Europees netwerk van schoolleiders. Ieder jaar bezoeken de deelnemers uit dit netwerk collega-schoolleiders uit een ander Europees land, met als doel nieuwe inzichten op te doen over de aanpak van (bijvoorbeeld) onderwijsontwikkeling. Bij de financiering van internationale activiteiten maken SOVON-scholen normaliter regelmatig gebruik van ESF-subsidiemiddelen. Vanwege de coronasituatie hebben deze activiteiten in het verslagjaar echter nauwelijks doorgang kunnen vinden.

3.13 Toegankelijkheid en toelating

Vanzelfsprekend zijn de SOVON-scholen toegankelijk voor iedere leerling die beschikt over het (voor de gewenste opleiding) benodigde advies van de basisschool. Voor onze leerlingen van het praktijkonderwijs geldt dat zij kunnen worden toegelaten op basis van een toelaatbaarheidsverklaring van het Samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland.

Als grote instelling voor openbaar voortgezet onderwijs gaat de inzet op het borgen en versterken van de toegankelijkheid van het voortgezet onderwijs echter nog een stap verder, zie onze missie en visie zoals verwoord in paragraaf 2.1. Deze manifesteren zich in velerlei activiteiten en initiatieven van onze scholen, zoals:

- Ons lesaanbod voor migrantenkinderen in de zgn. 'Taalklassen'.
- Het initiatief 'Intermezzo', waarin hoogbegaafde kinderen die uitgeleerd zijn op de basisschool maar nog niet toe zijn aan het voortgezet onderwijs, op het Murmellius Gymnasium een tussenjaar kunnen volgen om zich voor te bereiden op de stap naar de middelbare school.
- De entreeopleiding (niveau mbo-1) op onze praktijkscholen Focus en De Viaan, bedoeld om leerlingen van de praktijkschool grotere kansen te bieden op doorstroom naar het ROC (en daarmee de toegankelijkheid van het mbo voor deze leerlingen te versterken) en/of een plek op de arbeidsmarkt.

4 Personeel

4.1 Kengetallen

4.1.1 Samenstelling personeelsbestand

Bij SOVON waren op de peildatum 1 oktober 2020 in totaal 895 personeelsleden met 684,1 fte in dienst. Het aantal is ten opzichte van 1 oktober 2019 gestegen met twintig personeelsleden. Ook het jaar daarvoor was het aantal met twintig gestegen. De fte's zijn ten opzichte van 2019 gestegen met 21. De grootste stijging in zowel aantal als fte's is te zien in de functiecategorie OOP. Deze stijging wordt o.a. verklaard door de extra medewerkers die zijn aangetrokken om toezicht te houden in de klas bij lessen op afstand.

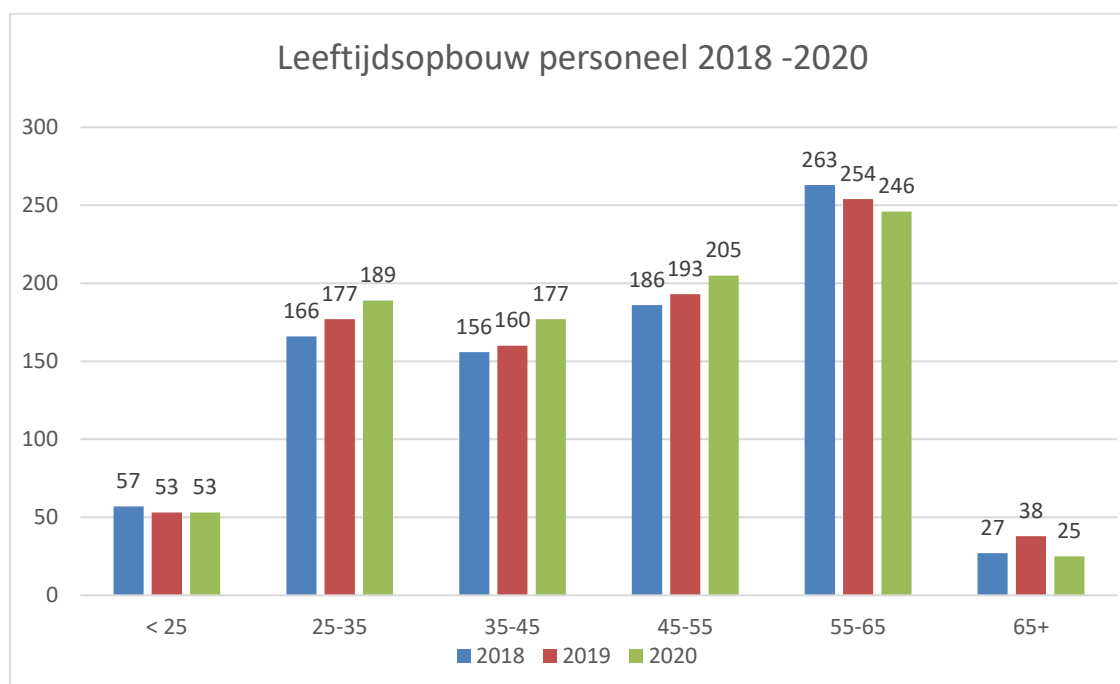
De verdeling over de verschillende functiecategorieën was als volgt:

Jaar	2018			2019			2020		
	aantal	fte's	% t.o.v. fte's	aantal	fte's	% t.o.v. fte's	aantal	fte's	% t.o.v. fte's
DIR	40	37,2	5,8%	41	39,3	5,9%	43	41,5	6,1%
OP	580	450,1*	70,2%	602	471,0*	70,7%	607	475,8*	69,6%
OOP	235	153,4**	23,9%	232	156,1**	23,4%	245	166,8**	24,4%
Totaal	855	640,8	100,0%	875	666,3	100,0%	895	684,1	100,0%

* in deze cijfers zijn ook de LIO-ers (leraar in opleiding) meegenomen.

** in deze cijfers zijn ook de oplissers (duale studenten opleiden in de school) meegenomen.

De leeftijdsopbouw van het personeelsbestand van SOVON is weergegeven in onderstaande grafiek.

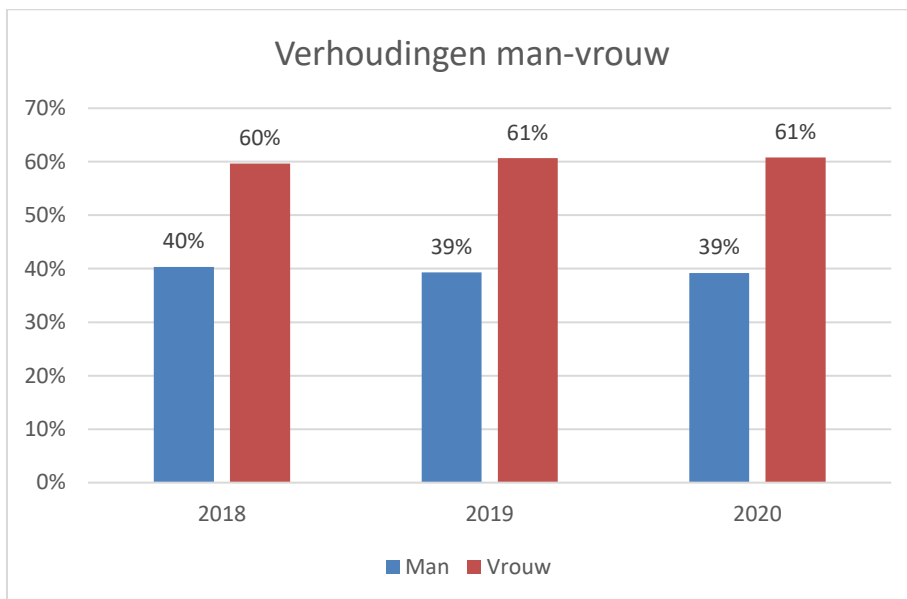
Opvallend is dat het aantal personeelsleden in de leeftijdscategorieën tussen de 25 jaar en 55 jaar in de afgelopen jaren is gestegen en dat de leeftijdscategorieën daarboven zijn gedaald.

De gemiddelde leeftijd in 2020 is met 45 jaar en 5 maanden iets lager dan in 2019 (45 jaar en 9 maanden). De gemiddelde leeftijd landelijk in het voortgezet onderwijs was in 2019 45,4 jaar¹ (cijfers over 2020 zijn nog niet bekend). De gemiddelde leeftijd bij SOVON was in 2019 ruim vier maanden hoger dan het landelijk gemiddelde.

¹ https://duo.nl/open_onderwijsdata/databestanden/vo/onderwijspersoneel/vo-personeel1.jsp

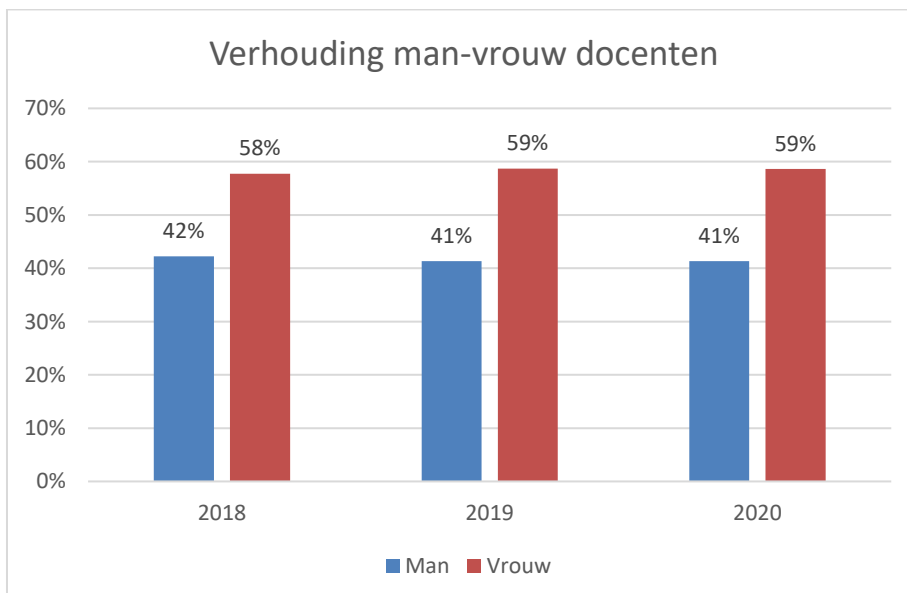
De gemiddelde leeftijd bij SOVON komt de afgelopen jaren wel dichterbij het landelijk gemiddelde. Het verschil met het landelijk gemiddelde was in 2018 nog een half jaar.

De verhouding man/vrouw (in percentages) is weergegeven in onderstaande staafdiagram.

Zoals in bovenstaande afbeeldingen is te zien, bedraagt in 2020 het percentage mannen 39% en het aantal vrouwen 61%. Hiermee is de verhouding gelijk aan die in 2019. Landelijk is de verhouding man/vrouw in het voortgezet onderwijs in 2019 (cijfers over 2020 zijn nog niet bekend): 44%/56%. Het percentage vrouwen bij SOVON was in 2019 5% hoger dan het landelijk gemiddelde.

De verhouding man/vrouw (in percentages) in de functiecategorie OP is weergegeven in onderstaande staafdiagram.

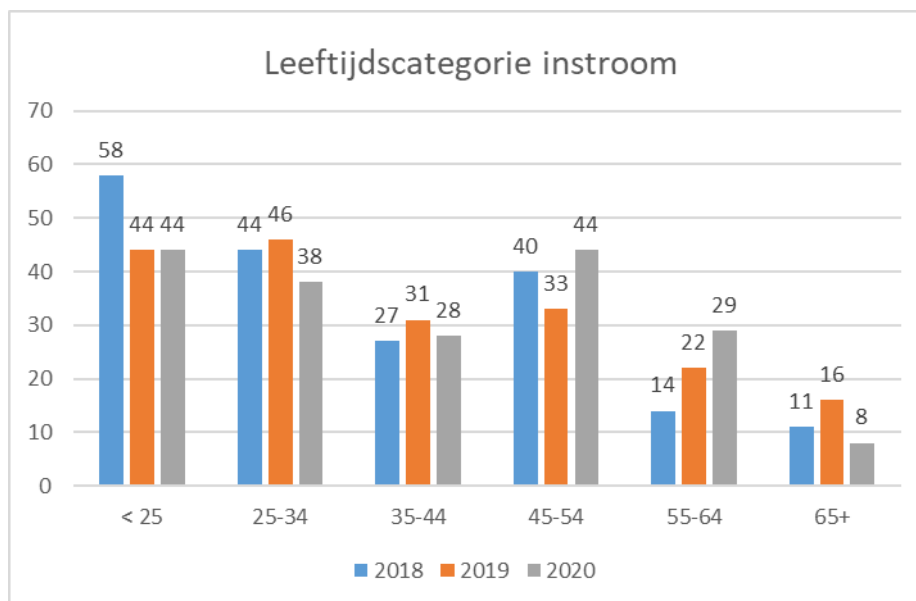

Het percentage mannen in de functiecategorie OP is in 2020 net als in 2019 met 41% iets hoger dan het totale percentage bij SOVON. Landelijk is de verhouding man/vrouw in de functiecategorie OP in het voortgezet onderwijs in 2019: 55%/45%. Binnen de functiecategorie OP was het percentage vrouwen bij SOVON in 2019 4% hoger dan het landelijk gemiddelde.

4.1.2 In- en uitstroom

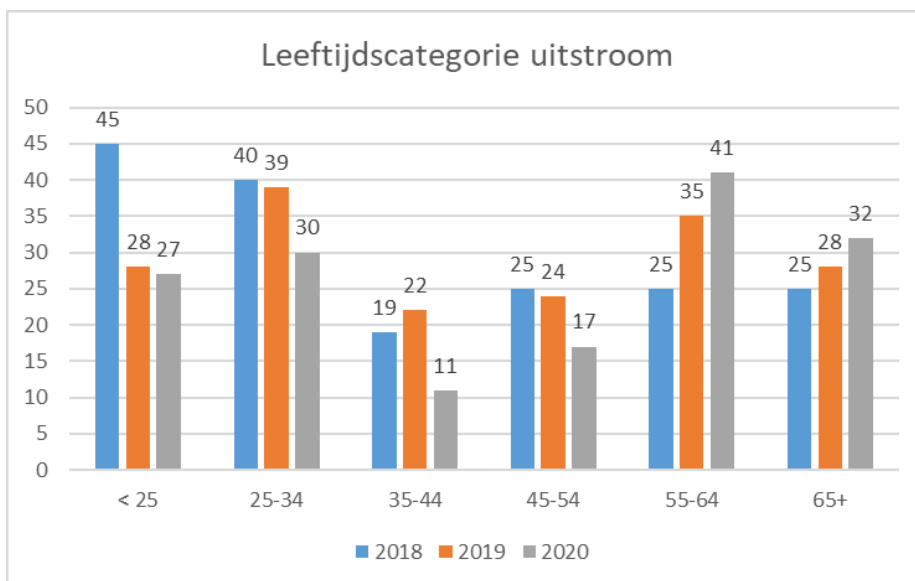
In het verslagjaar zijn er 191 medewerkers in dienst getreden bij SOVON. Dit aantal is enigszins vertekend doordat een aantal personeelsleden na hun uitdiensttreding weer in dienst is getreden. De redenen hiervoor zijn het verkrijgen van een nieuwe functie, een nieuw contract en/of een -kort- aansluitend nieuw dienstverband na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd om de werkzaamheden af te ronden. De instroom is vergelijkbaar met 2019 toen 192 medewerkers in dienst zijn getreden.

Onderstaande grafiek geeft een beeld van de vertegenwoordiging van de verschillende leeftijdsgroepen in de populatie ingestroomde medewerkers. Het aantal instromers in de leeftijdscategorie < 25 jaar wordt beïnvloed doordat een aantal van onze scholen opleidingschool is en stagiairs in dienst heeft.

In het verslagjaar zijn er 158 medewerkers uit dienst getreden bij SOVON. Dit aantal is enigszins vertekend doordat een aantal personeelsleden na hun uitdiensttreding weer in dienst is getreden. De redenen hiervoor zijn identiek aan die van de instroom. Het aantal medewerkers uit dienst is met 11% gedaald ten opzichte van 2019 toen 176 medewerkers uit dienst traden.

Onderstaande grafiek geeft een beeld van de vertegenwoordiging van de verschillende leeftijdsgroepen in de populatie uitgestroomde medewerkers. Het aantal uitstromers in de leeftijdscategorie < 25 jaar wordt beïnvloed doordat een aantal van onze scholen opleidingschool is en stagiairs in dienst heeft.

In onderstaande tabel wordt de reden van de uitstroom nader gespecificeerd:

Reden uitstroom -aantallen	2018	2019	2020
Einde contract	15	17	22
Einde stage	33	22	23
Einde vervanging	21	27	13
Eigen verzoek	77	69	49
Keuzepensioen	11	21	12
AOW-gerechtigde leeftijd	9	7	20
Arbeidsongeschiktheid	4	0	9
Overleden	1	1	1
Overig	8	12	9
Totaal	179	176	158

Opvallend is dat in 2020 het aantal personeelsleden dat op eigen verzoek uit dienst is getreden met 29% is gedaald. Het aantal medewerkers dat vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of arbeidsongeschiktheid uit dienst is gegaan, is gestegen.

4.1.3 Ziekteverzuim

De laatste landelijke cijfers over het ziekteverzuim in het vo dateren van 2019². Het gemiddeld ziekteverzuimpercentage in het voortgezet onderwijs is in 2019 ten opzichte van 2018 met 5,6% gelijk gebleven voor de categorie OP. In de categorie OOP is het verzuim gedaald van 6% naar 5,9%.

In onderstaande tabellen worden de ziekteverzuimpercentages getoond naar functiecategorie en leeftijdscategorie bij SOVON.

² Verzuimcijfers 2019 voortgezet onderwijs (VOION, oktober 2020).

Verzuimpercentage naar functiecategorie

Functie-categorie	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020
	Landelijk	SOVON	Landelijk	SOVON	Landelijk	SOVON	SOVON
OP en DIR	5,30%	6,43%	5,60%	5,95%	5,60%	5,35%	4,99%
OOP	5,50%	7,39%	6,00%	7,39%	5,90%	7,05%	5,11%

Het ziekteverzuimpercentage binnen SOVON ligt in 2019 in de functiecategorie OP en directie 0,25% onder het landelijk gemiddelde. In de functiecategorie OOP is het ziekteverzuim in 2019 1,15% hoger dan het landelijk gemiddelde. In 2020 zien wij bij SOVON in beide functiecategorieën een daling ten opzichte van 2019.

Verzuimpercentage naar leeftijdscategorie

Leeftijds-categorie	2018	2019	2020
< 25 jaar	2,18	1,54	1,59
25-34 jaar	4,43	3,23	2,45
35-44 jaar	5,25	4,31	3,97
45-54 jaar	7,67	6,70	3,61
55-64 jaar	7,39	9,81	8,84
> 65 jaar	16,02	9,52	5,87
Totaal	6,70	6,50	5,02

In alle leeftijdscategorieën vanaf 45-54 jaar ligt het ziekteverzuimpercentage bij SOVON in 2019 boven het landelijk gemiddelde.

In 2020 is het ziekteverzuimpercentage bij SOVON ten opzichte van 2019 met bijna 1,5% gedaald naar 5,02%. De daling is zichtbaar bij alle leeftijdscategorieën. Ons ingezette beleid om de verzuimaanpak nadrukkelijker te agenderen heeft zijn vruchten afgeworpen.

Behalve het ziekteverzuimpercentage, is ook de gemiddelde verzuimduur een belangrijk kengetal. Zie onderstaande tabel.

Gemiddelde verzuimduur in dagen naar functiecategorie

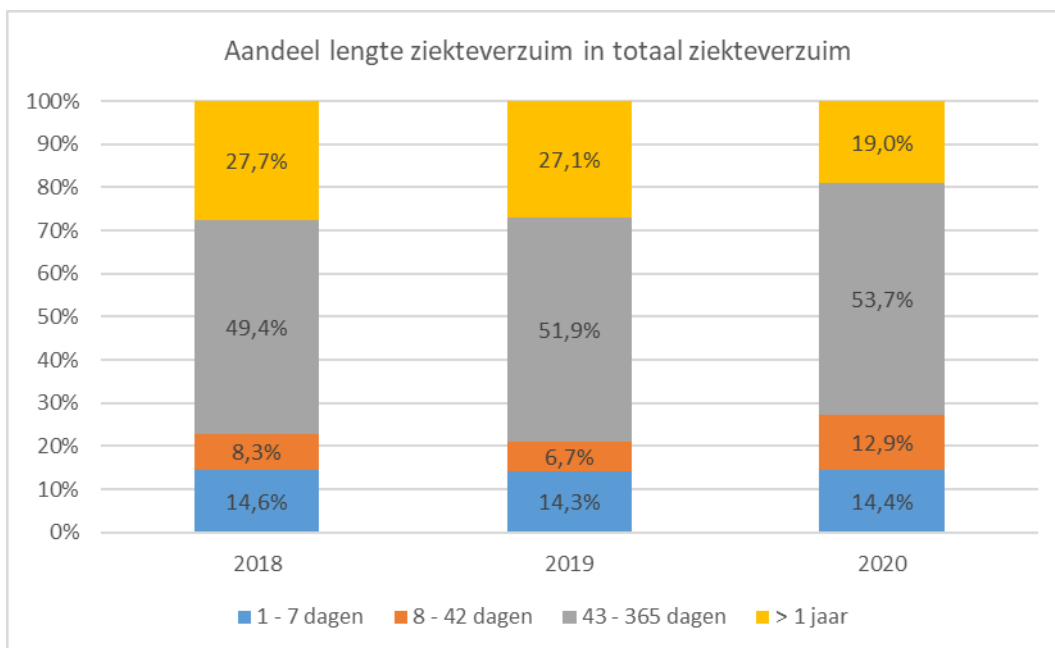
Functie-categorie	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020
	Landelijk	SOVON	Landelijk	SOVON	Landelijk	SOVON	SOVON
OP en DIR	13,0	18,5	14,0	16,5	14,0	11,7	19,5
OOP	17,0	22,5	18,0	22,3	18,0	22,6	17,0

De gemiddelde verzuimduur in 2020 voor OP en Directie bedraagt 19,5 dagen (2019: 11,7 dagen) en voor het OOP 17 dagen (2019: 22,6 dagen). De verzuimduur in de functiecategorie OP en Directie is daarmee gestegen en in de functiecategorie OOP gedaald ten opzichte van 2019.

In de sector bedroeg de gemiddelde verzuimduur in 2019 (2020 is nog niet bekend) voor het OP en directie 14 dagen en voor het OOP 18 dagen. In 2019 was de gemiddelde verzuimduur bij SOVON in de functiecategorie OP en directie onder het landelijk gemiddelde en in de functiecategorie OOP boven het landelijk gemiddelde.

Bij de monitoring van het ziekteverzuim wordt binnen SOVON onderscheid gemaakt tussen 'kort' (tot 1 week), 'kortmiddellang' verzuim (tussen 1 week en 6 weken), 'langmiddel' (tussen 6 weken en 1 jaar) en 'lang' verzuim (langer dan 1 jaar). Binnen SOVON heeft het 'langmiddel' en 'lang' verzuim verreweg het grootste aandeel. In onderstaande tabel worden deze cijfers over de afgelopen jaren gepresenteerd.

In 2020 is het percentage verzuim ‘kort’ (tot 1 week) vrijwel gelijk gebleven en ‘lang’ (langer dan 1 jaar) met 8,1% gedaald. De andere twee categorieën zijn gestegen, waarbij vooral de stijging bij ‘kortmiddellang’ (tussen 1 week en 6 weken) een opvallende tendens is.

Tijdens verschillende bijeenkomsten en overleggen in 2019 waar de thema's ziekteverzuim en vitaliteit aan de orde kwamen, werd duidelijk dat het ziekteverzuim geen SOVON-breed probleem is. Een aantal scholen van SOVON doet het heel goed. Om die reden is eind 2019 besloten het probleem verder op schoolniveau en niet op SOVON-niveau aan te pakken. Begin 2020, tijdens de managementgesprekken tussen de bestuurder en de rectoren/directeuren, is hier een start mee gemaakt. Door corona is over 2020 moeilijk vast te stellen of het terugdringen van het ziekteverzuim op schoolniveau succesvol is geweest. Dit zal in 2021 moeten blijken.

4.2 Docenten

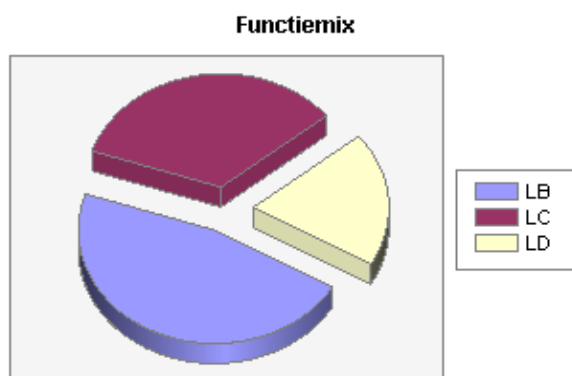
4.2.1 De functiemix

De functiemix beoogt een hogere beloning van docenten. Via maatwerkafspraken zijn in het verleden met de PMR van de scholen afspraken gemaakt over de percentages LC- en LD-docenten. Per 1 juni 2018 maken de bepalingen met betrekking tot de functiemix geen onderdeel meer uit van de cao. Omdat SOVON belang hecht aan carrièreperspectief voor docenten is in 2019 afgesproken dat de maatwerkafspraken van 2015 als minimum gehandhaafd blijven.

Zie onderstaande afbeeldingen ten aanzien van de functiemix, waarbij opgemerkt dient te worden dat in de cijfers voor de functiemix de vervangingsaanstelling niet meegenomen dienen te worden.

Realisatie functiemix 2020 SOVON

Schaal	Aantal DV	WTF	% WTF
LB	297	216,96	46,84
LC	189	157,39	33,98
LD	109	88,89	19,19
Totaal	595	463,24	100,00

Ontwikkeling functiemix 2018-2020:

	2018	2019	2020
Schaal	% WTF	% WTF	% WTF
LB	45,4%	48,0%	46,8%
LC	32,0%	31,6%	34,0%
LD	22,6%	20,5%	19,2%

In 2020 is het percentage LB gedaald met 1,2% naar 46,8% (2019: 48%). Het percentage LC is met 2,4% gestegen naar 34% (2019: 31,6%) en het percentage LD is met 1,3% gedaald naar 19,2% (2019: 20,5%).

De schoolleiders blijven zich inzetten om de maatwerkafspraken te realiseren. Indien de school structureel budget kan vrijmaken, kan op basis van de formatieafspraken met de bestuurder ook extra LC- en LD-formatie worden uitgegeven. Geïnteresseerde docenten kunnen zich vervolgens kandidaat stellen voor een stap in hun loopbaan maar doorlopen voorafgaand wel een beoordelingstraject op basis van een portfolio. De stand van zaken met betrekking tot de functiemix vormt een vast agendapunt van het regulier gezamenlijk overleg tussen bestuurder en schoolleiders.

In onderstaande tabel is de verhouding man/vrouw over de diverse OP-schalen weergegeven.

Schaal	M/V	Aantal	Totaal fte	gem. fte	%
LB	Man	118	92,32	0,78	39%
	Vrouw	183	131,19	0,72	61%
	Subtotaal	301	223,52	0,74	
LC	Man	85	77,87	0,92	45%
	Vrouw	106	82,26	0,78	55%
	Subtotaal	191	160,13	0,84	
LD	Man	51	45,82	0,90	42%
	Vrouw	71	55,94	0,79	58%
	Subtotaal	122	101,76	0,83	

Als wij de verhouding man/vrouw over de diverse schalen afzetten tegen de eerder gepresenteerde cijfers ten aanzien van de verhouding man/vrouw (39%/61%) dan zien wij dat mannen gemiddeld bij SOVON een hogere inschaling hebben dan vrouwen. De verklaring hiervoor is dat er een verband is tussen de betrekkingsovervang en een hogere salarisschaal. Zoals in bovenstaande tabel is te zien, hebben LB-ers een lagere betrekkingsovervang dan LC- en LD-ers en hebben mannen een hogere betrekkingsovervang dan vrouwen.

4.2.2 Bevoegdheden

In onderstaande tabel het percentage bevoegde, benoembare en onbevoegde docenten bij SOVON:

	2018	2018	2019	2019	2020
	Landelijk	SOVON	Landelijk	SOVON	SOVON
Bevoegd	87,6%	95,7%	87,5%	92,7%	95,1%
Benoembaar	8,3%	4,1%	8,5%	5,3%	4,4%
Onbevoegd	4,1%	0,2%	4,0%	2,0%	0,5%

In 2019 werd landelijk 87,5% van de lessen door bevoegde docenten gegeven, 8,5% was benoembaar (onbevoegd, studierend) en 4,0% onbevoegd (niet studierend)³. Voor SOVON was de situatie als volgt. Op het totale docentenbestand was eind 2020 95,1% bevoegd (2019: 92,7%), 4,4% benoembaar (2019: 5,3%) en 0,5% onbevoegd (2019: 2%). Ten opzichte van de landelijke gemiddelden scoort SOVON duidelijk beter dan andere besturen.

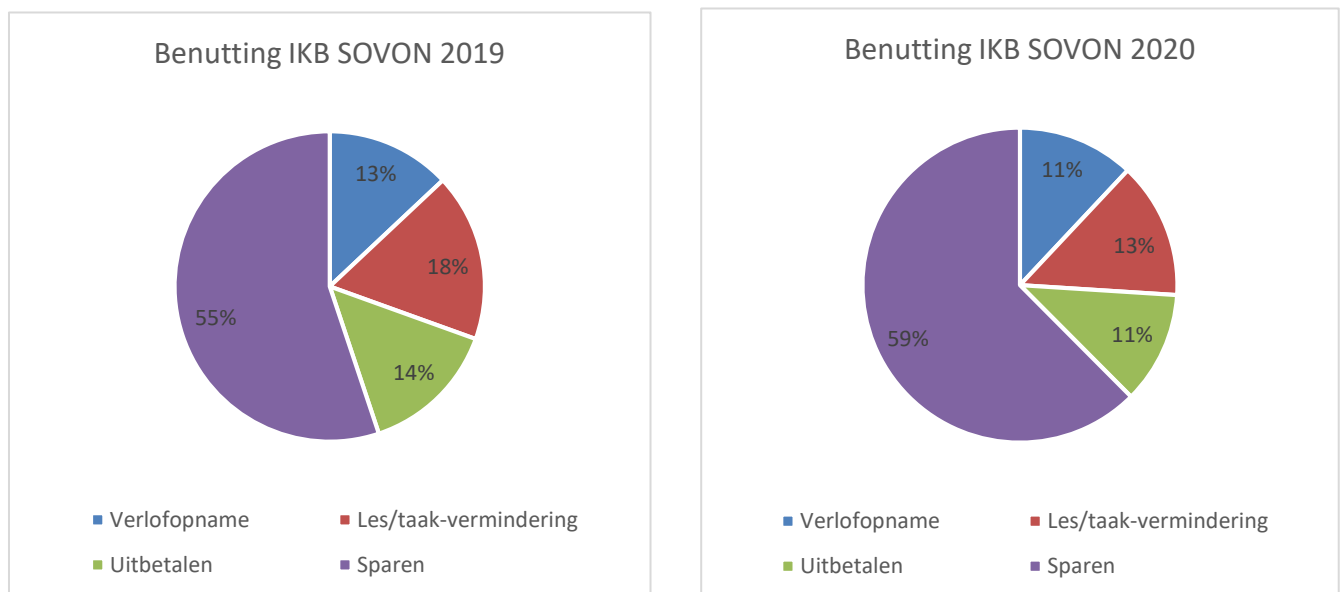
Indien een docent niet beschikt over een onderwijsbevoegdheid worden altijd scholingsafspraken gemaakt om alsnog binnen de daarvoor gestelde termijn een bevoegdheid te halen.

4.3 Individueel Keuze Budget

In het kader van ‘levensfasebewust personeelsbeleid’ zijn in de cao afspraken gemaakt over het ‘Individueel Keuze Budget’ (IKB). Iedere medewerker heeft een basisbudget van vijftig klokuren per jaar. Dit kan naar keuze worden aangewend voor extra verlof of taakvermindering. Voor medewerkers ouder dan 57 jaar is het mogelijk een aanvullend keuzebudget op te nemen. Het is ook mogelijk om het basisbudget te sparen om op een later moment op te nemen. Verder is het mogelijk om het IKB uit te laten betalen voor een bijdrage in de kinderopvang of verhoging van de pensioenaanspraken. Tenslotte kunnen medewerkers in de functieschalen 1 tot en met 8 het IKB laten uitbetalen.

In onderstaande afbeeldingen is weergegeven op welke wijze het IKB door medewerkers van SOVON in 2019 en 2020 werd aangewend. De categorie ‘Verlofopname’ betreft de medewerkers van 56 jaar en ouder waarvan een deel ook nog gebruik maakt van de overgangsregeling BAPO.

Aanwending van het Individueel Keuze Budget binnen SOVON

In het cirkeldiagram is te zien dat bijna 60% van de medewerkers kiest voor het sparen van het IKB en dus niet voor het verzilveren, opname van verlof en/of taakvermindering. Dit percentage is met 4% gestegen ten opzichte van 2019.

4.4 Gevoerde beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag

Na ontvangst van de brief van UWV inzake de toekenning van een WW en eventueel een bovenwettelijke WW-uitkering wordt berekend wat de WW-lasten zijn voor de betreffende ex-medewerker. Vervolgens krijgt de ex-medewerker een brief waarin wordt geïnformeerd naar de sollicitatieactiviteiten. Afhankelijk van de situatie en de hoogte van de (bovenwettelijke) WW-lasten wordt op basis van de verkregen informatie bepaald of de

³ IPTO: vakken en bevoegdheden in het VO peildatum 1 oktober 2019 (december 2020)

sollicitatieactiviteiten door SOVON worden gemonitord of dat een bureau wordt ingeschakeld dat de ex-medewerker begeleidt bij het vinden van een nieuwe baan.

4.5 Strategisch personeelsbeleid

In het strategisch beleidsplan van SOVON voor de periode 2019-2022 (zie hoofdstuk 2) staan ook beloftes ten aanzien van strategisch personeelsbeleid. In de volgende paragraaf wordt geschetst wat er in het afgelopen jaar in dat kader is gerealiseerd en welke acties er voor 2021 zijn gepland.

4.5.1 Professionalisering

Op 27 januari 2020 heeft voor de tweede keer de SOVON-brede professionaliseringsmiddag plaatsgevonden voor het voltallige personeel. Dit keer niet op drie schoollocaties, maar op één externe locatie, zodat de gezamenlijkheid en ontmoeting met collega's van andere scholen maximaal werd bevorderd. Behalve een andere opzet wat betreft het aantal locaties, is in plaats van de succesformule van de eerste editie - workshops verzorgd door collega's - dit jaar gekozen voor (in hoofdzaak) bijdragen van externe deskundigen, zodat iedereen maximaal kon deelnemen aan het programma. De externe bijdragen hadden onder meer betrekking op de ontwikkelingen rond 'Curriculum.nu', de rol van ICT in het onderwijs en de vraag hoe om te gaan met 'straatcultuur'. Ook waren er interne bijdragen, rond de opzet van kwaliteitsaudits en over 'opleiden in de school'. Ook de professionaliseringsmiddag 2020 is zeer positief ontvangen.

Ook op andere terreinen hebben we in 2020 verdere stappen gezet wat betreft de versterking van de gezamenlijke kennisdeling binnen SOVON. De examencoördinatoren van de scholen zijn bijeenkomsten gestart rond de implementatie van de nieuwe landelijke richtlijnen op het gebied van examinering, waaronder de verplichte vorming van een examencommissie per school met ingang van het schooljaar 2020-2021. Daarnaast heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden tussen de interne vertrouwenspersonen van de SOVON-scholen en de nieuwe, bovenschoolse externe vertrouwenspersonen.

Met ingang van het schooljaar 2020-2021 wil SOVON starten met collegiale schoolbezoeken, waarbij elke SOVON school schoolleiders en docenten van collega-scholen ontvangt voor een 'kijk in de keuken' en constructieve feedback op processen in de school. Het schoolbezoek aan de collega-school wordt uitgevoerd door een onderzoekscommissie bestaande uit een schoolleider en twee docenten van andere SOVON-scholen. Het traject is gestart met een training op 24 september 2020 voor de leden van de onderzoekscommissies. Terwijl aanvankelijk de bedoeling was om de schoolbezoeken in het najaar te laten plaatsvinden, zijn deze vanwege de coronasituatie uitgesteld tot 2021.

Op 1 februari 2020 is osg Willem Blaeu officieel toegetreden tot de Academische Opleidingsschool Noord-Holland West (AONHW). Eerder was het Stedelijk Dalton College Alkmaar al toegetreden. Lange tijd waren er bij de AONHW geen mogelijkheden om ook met andere scholen van SOVON het traject tot toetreding te onderzoeken. Door wijzigingen in het subsidiestelsel van opleiden in de school is deze mogelijkheid er nu wel. De Berger Scholengemeenschap en het Huygens College Heerhugowaard hebben daarom inmiddels bij de AONHW kenbaar gemaakt dat zij zich in de toekomst ook zouden willen aansluiten bij de AONHW. Rsg Wiringherlant heeft in juni 2020 de quickscan succesvol gepresenteerd en is per 2 juli 2020 als kandidaat lid toegetreden tot het Regionale academische Opleidingsschool West-Friesland (ROWF).

In oktober 2020 is het bovenschools professionaliseringsbeleidsplan 2020-2022 vastgesteld. Het vorige bovenschools scholingsbeleidsplan was opgesteld voor de periode 2014-2017. In de tussentijd is een nieuw strategisch beleidsplan 2019-2022 tot stand gekomen. Hierin is als één van de vier beloftes van SOVON geformuleerd dat wij de professionele lat hoog leggen. Met het bovenschools professionaliseringsbeleidsplan 2020-2022 willen wij enerzijds nader invulling geven aan deze belofte uit het strategisch beleidsplan en anderzijds de bovenschoolse afspraken ten aanzien van professionalisering borgen. Het bovenschools professionaliseringsbeleidsplan geeft de kaders aan op basis waarvan de scholen van SOVON een meerjarenbeleidsplan met betrekking tot de professionele ontwikkeling van de werknemers formuleren dat jaarlijks wordt geëvalueerd. Het meerjarenbeleidsplan professionalisering is een afgeleide van het schoolplan.

4.5.2 Gesprekkencyclus

In 2020 is de regeling gesprekkencyclus van SOVON geactualiseerd. De nieuwe gesprekkencyclus bestaat uit een startgesprek (bij eerste indiensttreding), voortgangsgesprekken en een beoordelingsgesprek. Daarnaast is de nieuwe regeling op een aantal punten aangepast omdat per 1 januari 2020 ten gevolge van gewijzigde wet- en

regelgeving niet langer met aktes maar met arbeidsovereenkomsten wordt gewerkt bij SOVON. De nieuwe formulieren, die bij de gesprekken zullen worden gebruikt, zijn ontwikkeld vanuit het waarderend perspectief. Binnen deze benadering wordt de aandacht gericht op wat goed werkt en wordt onderzocht hoe dit kan worden versterkt.

4.5.3 Ontwikkeltijd

Vanaf 1 augustus 2019 hebben leraren recht op ontwikkeltijd. De maximale lessentaak is per die datum met dertig klokuren verminderd tot 720 uur. Deze klokuren worden verhoogd met de opslagfactor zodat daarmee in totaal vijftig uur ontwikkeltijd vrijkomt. Gelet op de positieve financiële situatie van SOVON is besloten de invoering van de ontwikkeltijd niet te bekostigen uit de aanpassing van het onderwijsprogramma maar hiervoor in principe voor drie schooljaren extra gelden ter beschikking te stellen. Dit betekent dat de lestaak van leraren wel naar 720 uur is gegaan maar dat de lessentabel vooralsnog niet is aangepast. Om dit te realiseren, is extra personeel aangetrokken. Met deze maatregel hebben wij invulling gegeven aan twee ambities van SOVON zoals geformuleerd in het strategisch beleidsplan 2019-2022. We bieden onze leerlingen modern onderwijs en we zorgen voor voldoende kwalitatief goed voortgezet onderwijs in de regio en keuzevrijheid voor ouders en leerlingen. Deze beloftes willen wij niet alleen waarmaken door de lessentabel te handhaven maar ook door de ontwikkeltijd, die de leraren per 1 augustus 2019 beschikbaar kregen, te benutten.

De scholen van de SOVON geven ieder op hun eigen wijze invulling aan het onderwijs. Hierdoor was het niet mogelijk om op alle scholen op dezelfde wijze de ontwikkeltijd te implementeren. Hierover moest ook conform de cao overleg plaatsvinden met het onderwijzend personeel. Iedere SOVON-school heeft daarom op zijn eigen wijze, na overleg met het onderwijzend personeel, invulling gegeven aan de ontwikkeltijd.

4.5.4 Vacatures en lerarentekort

In 2020 is half maart gestart met de werving van personeel voor het nieuwe schooljaar met advertenties in het Noordhollands Dagblad en De Volkskrant. De eerste vacatures voor het schooljaar 2020-2021 werden eind februari al op onze website gepubliceerd. Het lerarentekort wordt mede door de krapte op de arbeidsmarkt en de vergrijzing een steeds nijpender probleem. Het is daarom van groot belang dat SOVON een interessante werkgever blijft voor de doelgroep. In dit licht is het een zeer positieve ontwikkeling dat de schoolleiders bij de invulling van de vacatures geregeld van de kandidaten vernemen dat SOVON een goede naam heeft in de regio. De invulling van de vele vacatures bij de start van het nieuwe schooljaar verliep dan ook voorspoedig. Het wordt wel steeds moeilijker om tijdelijke vacatures in te vullen gedurende het schooljaar waardoor SOVON genoodzaakt is vaker gebruik te maken van uitzendbureaus. Opvallend is ook dat medewerkers, meer dan in het verleden het geval was, gedurende het schooljaar ontslag nemen.

Een advertentie in de krant is niet meer de enige manier waarop sollicitanten worden bereikt. Vanaf 2020 worden vacatures ook via de LinkedIn pagina van SOVON kenbaar gemaakt.

4.5.5 Plannen personeelsbeleid voor 2021

- In dit hoofdstuk zijn diverse kengetallen behandeld ten aanzien van de samenstelling van het personeelsbestand van SOVON. Inzet in de komende periode is om op deze kengetallen (nog) meer grip te krijgen. Het grote aantal personeelsleden in de categorieën ouder dan 55 jaar en de grote bedragen aan tijdelijk toegekende subsidies vragen om verdere uitwerking van een strategische personeelsplanning bij SOVON.
- In de afgelopen jaren zijn verschillende onderdelen van het personeelsbeleid geactualiseerd. In 2021 wil SOVON een Strategisch HRM beleidsplan opstellen waarin één en ander in samenhang wordt gepresenteerd. Realisatie van (meer) levensfasebewust personeelsbeleid zal onderdeel uitmaken van het Strategisch HRM beleidsplan.
- In 2021 zal de website van SOVON op een aantal punten worden gemoderniseerd. In het verlengde hiervan zal de vacaturepagina en de extranet pagina voor medewerkers en leidinggevenden worden verbeterd.

4.6 Besteding middelen convenant 'Aanpak lerarentekort'

Op 1 november 2021 is een convenant aanpak lerarentekort afgesloten tussen het ministerie van OCW en AOb/FNV, AVS, FvOv, CNV Onderwijs, PO-raad en VO-raad en is voor het schooljaar 2020-2021 incidenteel extra geld toegekend voor werkdrukverlichting en tekorten in het onderwijspersoneel en het lerarentekort. Het geld kon worden uitgegeven aan bijvoorbeeld meer ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende

leerkrachten, begeleiding van zij-instromers, onderwijsinnovatie of arbeidsmarktvoorstellen. In het convenant is overeengekomen dat de wijze van besteding met actieve betrokkenheid van het onderwijzend personeel moest plaatsvinden.

De scholen van SOVON hebben in afstemming met de personeelsgeleding van de MR en afhankelijk van de wensen en behoeften binnen de school afspraken gemaakt over de inzet van het incidentele extra geld in het schooljaar 2020-2021.

5 Huisvesting, ICT en facilitaire zaken

5.1 Huisvesting scholen

Hierna worden per school de belangrijkste ontwikkelingen en maatregelen in het verslagjaar op het vlak van huisvesting geschetst.

Stedelijk Dalton College Alkmaar:

- Upgraden gangen eerste verdieping d.m.v. vloervervanging en schilderwerk.
- Bekleden trappenhuizen.
- Plaatsen schuifdeuren ter plaatse van de entree.

Murmellius Gymnasium:

- Plaatsen zonnepanelen en informatiescherm.
- Vernieuwen toiletgroepen (personeel en leerlingen).

Osg Willem Blaeu:

- Onderzoek ventilatie.
- Vernieuwing Onderwijs Leer Centrum.

Van der Meij College:

- Vernieuwing personeelskamer.
- Vernieuwing camerasysteem.

Huygens College Heerhugowaard:

- Na de succesvolle aanmeldingen voor schooljaar 2020-2021 is locatie Windmolen 4 weer in gebruik genomen met zes lokalen.

De Viaan:

- Plaatsing zonnepanelen en informatiescherm.
- Vervanging ringenstel.

Focus en Huygens College:

- Plaatsen nieuwe balie.
- Vervanging regelinstallatie.
- Verplaatsing personeelskamer naar de tweede etage .
- Uitbreiding van het camerasysteem.

Berger Scholengemeenschap:

- Nieuwe brandmeldcentrale geïnstalleerd.
- Voorbereiding nieuwbouw/renovatie in samenwerking met het bedrijf ICS.

Rsg Wiringherlant:

- Verbouwing van het junior technieklokaal.
- Aanbrengen akoestisch spuitplafond in het junior technieklokaal.

Wegens de gunstige tarieven voor gas in 2020 is besloten het gas voor 2021, 2022 en 2023 reeds te contracteren (voor achtereenvolgens € 191.000, € 180.000 en € 183.000, inclusief EB en ODE, exclusief btw).

5.2 Facilitaire zaken

Op facilitair terrein zijn met betrekking tot het verslagjaar de volgende zaken te melden:

- Veel facilitaire aandacht is uitgegaan naar coronamaatregelen, zoals levering van diverse beschermingsmiddelen.
- In 2020 is SOVON een pilot gestart op de Berger scholengemeenschap om schoonmakers in eigen dienst te nemen. Inmiddels is besloten dat de pilot geen opvolging krijgt. Voor de Berger Scholengemeenschap wordt een nieuw schoonmaakbedrijf aangetrokken.
- Alle scholen met uitzondering van het Stedelijk Dalton College Alkmaar zijn overgestapt op Zermelo voor de roostering van lessen.
- SOVON heeft zich aangesloten bij SIVON, een coöperatie van schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs die als doel heeft de toegang voor scholen tot ICT-expertise en -middelen te vergroten. Belangrijke aandacht van SIVON ging in het verslagjaar uit naar contractonderhandelingen met Magister.
- De levering van gas is in 2020 aanbesteed voor de komende drie jaar in verband met de uitzonderlijk lage gasprijzen op dit moment.

5.3 ICT

Wat betreft ICT is het een zeer hectisch jaar geweest:

- Door corona is een enorme slag gemaakt in het (samen)werken in Office 365, Google Education en het geven van digitaal onderwijs.
- Daarnaast zijn veel leerlingen voorzien van leende devices van de school en hebben we met subsidie nog meer uitleende devices kunnen aanschaffen.
- Eveneens door corona is er een grote omslag gemaakt van werken op desktops naar laptops voor docenten. Deze apparaten worden daarvoor allemaal in een beheermodule geplaatst zodat de eigen ICT-afdeling van afstand updates en software kan installeren.
- Alle scholen zijn overgezet op Windows10.
- De multifunctionals van Canon zijn geplaatst. Om alles ordentelijk te laten werken heeft de nodige inzet van het personeel gevraagd.
- De locatie Umbriëllaan van het Huygens College Heerhugowaard is voorzien van digiborden.

5.4 Professionalisering PR/marketing

Om de inspanningen op het vlak van PR en marketing te intensiveren en professionaliseren is in 2020 een medewerker Communicatie aangenomen, welke haar werkzaamheden combineert met inzet op het secretariaat van BMO. Onder coördinatie van deze nieuwe medewerker is de voorlichting aan het basisonderwijs verder verbeterd, hoewel dit onder de coronabeperkingen een lastige opgave was. Verder is de medewerker Communicatie aan de slag gegaan met actualisering van de website van SOVON en ontwerp en implementatie van een nieuw extranet. Tot slot neemt deze medewerker de implementatie van een communicatieplan ter hand.

5.5 Initiatieven duurzaamheid

Ook in 2020 heeft SOVON verder ingezet op 'verduurzaming' van de organisatie:

- De Viaan en het Murmellius Gymnasium zijn voorzien van PV-panelen.
- Zoals ieder jaar, is ook in het verslagjaar een aanbesteding energie uitgevoerd. De prijzen zijn gedaald ten opzichte van het jaar 2019. Wat betreft stroom heeft SOVON weer gekozen voor iets duurdere groene energie.
- De Omgevingsdienst NHN heeft een controle uitgevoerd op alle SOVON scholen naar de status van de duurzaamheid. Er zijn geen noemenswaardige tekortkomingen aangetroffen.

Voor 2021 zijn de volgende ontwikkelingen voorzien:

- SOVON is in gesprek met HVC (Verbrandingscentrale Alkmaar) over het aansluiten van andere locaties. Het warmtetracé gaat mogelijk langs het Murmellius Gymnasium lopen. HVC kan echter nog geen termijn te noemen.
- Er loopt een pilot op het OSG Willem Bleau waarbij het gebouwbeheersysteem is gekoppeld aan een zogenaamd zelflerende GBS (gebouw beheer systeem)-regeling. Eind van het jaar wordt de pilot geëvalueerd. Bij een positief resultaat volgen de andere scholen.
- Voor rsg Wiringherlant en Focus wordt overwogen of zonnecollectoren een oplossing zouden kunnen zijn voor het jaarlijkse koudeoverschot in de bronnen.
- De gymzalen van Umbriëlaan 3 worden waarschijnlijk voorzien van LED-verlichting.

5.6 Implementatie Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Wat betreft de AVG stond 2020 in belangrijke mate in het teken van privacyvraagstukken rond de coronacrisis, zoals het vraagstuk hoe besmettingen en ziektegevallen adequaat te managen zonder de privacy van betrokkenen te compromitteren. Opvallend en complex in dit verband, was dat de handreikingen en richtlijnen van bijvoorbeeld de VO-raad met betrekking tot management en communicatie rond besmettingen niet altijd geheel in overeenstemming met de AVG bleken, terwijl anderzijds het volstrekt handelen conform de AVG in de feitelijke corona-omstandigheden tot lastig werkbare situaties heeft geleid. Recent heeft de VO-raad in dezen haar verantwoordelijkheid genomen door in overleg te treden met de Autoriteit Persoonsgegevens, om te bezien hoe een betere balans kan worden aangebracht tussen conformiteit met de AVG enerzijds en adequaat crisismanagement anderzijds.

6 Toekomst- en continuïteitsparagraaf

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de verwachte ontwikkeling van SOVON in de komende jaren centraal. Eerst wordt ingegaan op de geprognostiseerde leerlingenaantallen. Vervolgens staat de ontwikkeling van de personele bezetting centraal en komt de meerjarenbegroting van SOVON aan de orde. We sluiten af met een rapportage en verantwoording inzake onder meer de (eventuele) financiële risico's waarmee de instelling te maken heeft of krijgt en welke maatregelen ter zake zijn of worden genomen.

6.2 Aantallen leerlingen

Belangrijke basis voor de uitwerking van de meerjarenbegroting 2021-2025 en de jaarbegroting 2021, vormen de leerlingenprognoses die jaarlijks worden afgegeven door de schoolleiders. Vertrekpunten voor deze prognoses zijn de bestaande aanmeldingen, de verwachte uitstroom en de verwachte daling dan wel toename van de instroom. Onderstaande tabel bevat de werkelijke leerlingenaantallen (exclusief nieuwkomers) per 1 oktober 2020 (basis voor de begroting 2021), gevolgd door de geprognostiseerde aantallen op 1 oktober 2021 t/m 2024 (als basis voor de begrotingen 2022 t/m 2025).

Gemeente/school	Werkelijk 1-10-2020	Prognose 1-10-2021	Prognose 1-10-2022	Prognose 1-10-2023	Prognose 1-10-2024
<i>Alkmaar:</i>					
osg Willem Blaeu	904	875	885	885	885
Stedelijk Dalton College Alkmaar	1124	1115	1105	1090	1075
Murmellius Gymnasium	802	802	802	802	802
Praktijkschool De Viaan	230	220	220	220	220
Van der Meij College	257	250	245	240	230
<i>Bergen:</i>					
Berger Scholengemeenschap	849	856	856	856	856
<i>Heerhugowaard:</i>					
Huygens College Heerhugowaard	1285	1300	1285	1275	1260
Praktijkschool Focus	224	218	218	218	218
<i>Hollands Kroon:</i>					
rsg Wiringherlant	931	910	900	890	880
<i>Totaal</i>	<i>6.606</i>	<i>6546</i>	<i>6516</i>	<i>6476</i>	<i>6426</i>

6.3 Personele bezetting in fte

Bij het formuleren van de verwachte ontwikkeling van de personele bezetting van de SOVON in de komende jaren, zijn met name twee variabelen van belang: de verwachte ontwikkeling van de leerlingaantallen en de verwachte uitstroom van medewerkers. Wanneer we uitgaan van de personele omvang per peildatum 1 oktober 2020 (zie paragraaf 4.1.1) van (afgerond) 684 fte en de geprognostiseerde krimppercentages extrapoleren naar de personele omvang in de jaren daarna, zou een personele bezetting te voorzien zijn van 678, 675, 672 resp. 667 fte in 2021, 2022, 2023, resp 2024. In onderstaande tabel hebben wij de krimp in fte's inzichtelijk gemaakt verdeeld over de functie categorieën waarbij wij de procentuele verhouding aanhouden zoals gold op 1 oktober 2020.

Funciecategorie	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
DIR	41	41	40	40
OP	472	470	468	464
OOP	165	164	164	163
<i>Totaal</i>	<i>678</i>	<i>675</i>	<i>672</i>	<i>667</i>

Net als in het verslagjaar, waarin in tegenstelling tot de in het jaarverslag 2019 voorziene afname van het personeelsbestand met 1,8% (12 fte) juist sprake was van een toename van 2,6% (18 fte) in verband met de door het bestuur geboden en door de scholen benutte ruimte om de in de cao afgesproken reductie van de lesstaak en vergroting van de ontwikkeltijd van docenten in 2019, 2020 en 2021 volledig te compenseren via het aannemen van nieuw (tijdelijk) personeel, moet ook in het komende jaar rekening worden gehouden met een toename in plaats van een afname van het personeelsbestand. Dit mede in verband met de extra gelden die in het Nationaal Programma Onderwijs zijn toegekend.

6.4 Meerjarenbegroting

6.4.1 Balans

ACTIVA	2020	2021	2022	2023	2024	2025
VASTE ACTIVA						
Immateriele VA	21.521	10.758	2.959	0	0	0
Materiele VA	14.770.654	17.858.319	16.787.363	15.775.611	15.524.105	12.670.482
Financiele VA	16.429.195	15.797.303	15.165.411	14.533.519	13.901.627	13.269.735
TOTAAL VASTE ACTIVA	31.221.369	33.666.380	31.955.733	30.309.130	29.425.732	25.940.217
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	3.002	3.002	3.002	3.002	3.002	3.002
Vorderingen	2.847.485	2.847.485	2.847.485	2.847.485	2.847.485	2.847.485
Liquide middelen	23.133.511	20.393.166	18.018.079	16.058.194	13.814.789	11.814.481
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	25.983.997	23.243.652	20.868.566	18.908.680	16.665.275	14.664.967
TOTAAL ACTIVA	57.205.367	56.910.032	52.824.299	49.217.810	46.091.007	40.605.184
PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN						
Algemene reserve	17.050.885	16.112.922	14.497.758	12.723.412	10.728.560	8.976.805
Bestemmingsreserve publiek	7.875.065	6.074.683	5.316.761	5.133.221	4.886.668	4.640.115
VOORZIENINGEN	5.052.446	5.050.446	5.048.446	5.046.446	5.044.446	5.042.446
LANGLOPENDE SCHULDEN	16.429.195	15.797.303	15.165.411	14.533.519	13.901.627	13.269.735
KORTLOPENDE SCHULDEN	10.797.776	13.874.679	12.795.924	11.781.213	11.529.707	8.676.084
TOTAAL PASSIVA	57.205.367	56.910.032	52.824.299	49.217.810	46.091.007	40.605.184

Toelichting

Vaste activa

De investeringen in de vaste activa zijn voor het jaar 2021 iets hoger dan in het jaar 2020. Daarna dalen de investeringen licht. Met uitzondering van het gebouw van de Berger Scholengemeenschap verkeren de schoolgebouwen van SOVON in (zeer) goede staat. Dit is mede te danken aan het feit dat in het afgelopen decennium verschillende gebouwen zijn gerealiseerd (rsg Wiringherlant, Huygens College Heerhugowaard, locatie Umbriël-lelaan in Heerhugowaard en het Van der Meij College) of grondig gerenoveerd of uitgebouwd (Murmellius Gymnasium, De Viaan, Willem Blaeu en Stedelijk Dalton College). Het gebouw van de Berger Scholengemeenschap bestaat uit drie onderdelen. Twee delen (de A en C vleugel) dienen grondig gerenoveerd te worden. De B vleugel komt in aanmerking voor nieuwbouw. Het gebouw is gedateerd en toe aan renovatie/vervanging. In december 2018 heeft de gemeente Bergen het Integraal Huisvestingsplan vastgesteld. Veel van de aanwezige schoolgebouwen in de gemeente Bergen worden de komende jaren vernieuwd of gerenoveerd. De Berger Scholengemeenschap staat voor € 8,9 miljoen in het programma opgenomen. Dit geld komt vanaf 2022 beschikbaar en

daarom hebben wij voor 1 februari 2021 een aanvraag ingediend. Of en in hoeverre SOVON financieel moet bijdragen aan deze nieuwbouw is op dit moment nog niet bekend.

Eigen Vermogen

De mutaties in het eigen vermogen tussen de prognosejaren worden voornamelijk veroorzaakt door de negatieve geprognosticeerde resultaten en tevens door de mutaties in de bestemmingsreserves. Vanwege het positieve resultaat over 2018 is besloten om gedurende drie jaar (augustus 2019 tot augustus 2022) ongeveer € 1 miljoen per jaar vanuit dit positieve resultaat beschikbaar te stellen voor de werkdrukvermindering en verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Hierdoor neemt de bestemmingsreserve in deze jaren af. Genoemde maatregelen worden uitgevoerd in het kader van de in de nieuwe cao opgenomen bepaling over de lessenreductie. Wij compenseren deze reductie door het aanstellen van extra personeel.

De algemene reserve bedraagt per 31 december 2020 € 17.050.885.

De algemene reserve heeft drie functies:

- Een bufferfunctie (het deel van het vermogen dat nodig is om eventuele risico's op te kunnen vangen).
- Een financieringsfunctie (de vervangingswaarde van de materiële vaste activa).
- Een transactiefunctie (de mogelijkheid om kortlopende schulden vlot te kunnen betalen).

Naast de algemene reserve zijn er nog bestemmingsreserves. Zij zijn onderdeel van het niet-vrije gedeelte van het eigen vermogen en betreffen gelden die binnen het eigen vermogen zijn afgezonderd van de algemene reserve. Zij hebben een voorlopige bestemming gekregen of betreffen gelden waarop een door derden bepaalde bestedingsverplichting rust. Het gaat om:

- Reserve risicofonds vervanging.
- Reserve risicofonds Bapo.
- Reserve personeel.
- Reserve onderhoud.
- Reserve nieuwbouw.
- Reserve inrichting nieuwbouw.
- Reserve kwaliteit.

Hieronder is een overzicht opgenomen van het verloop van het eigen vermogen. Het exploitatieresultaat van elk jaar wordt toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve en daarmee aan het eigen vermogen. Het meerjaren beeld wordt jaarlijks bijgesteld aan de hand van de nieuwe begroting.

Overzicht verloop reserves							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exploitatiesaldo	2.523.511	-1.671.550	-2.738.346	-2.373.086	-1.957.886	-2.241.405	-1.998.307
T.l.v. reserve verbouwing	0	0	0	0	0	0	0
T.l.v. reserve risicofonds vervanging	26.386	-270.426	94.000	168.000	168.000	168.000	168.000
T.l.v. reserve risicofonds bapo	157.579	0	46.094	46.094	46.094	46.094	46.094
T.l.v. reserve personeel	-1.371.009	760.537	610.471	0	0	0	0
T.l.v. reserve risicofonds overig	0	0	0	0	0	0	0
T.l.v. onderhoud	-135.868	153.963	-48.571	-62.653	-14.912	99.974	99.974
T.l.v. reserve nieuwbouw	88.926	88.926	88.926	88.926	51.874	0	0
T.l.v. oude inventaris	0	0	0	0	0	0	0
T.l.v. reserve inrichting nieuwbouw	6.485	6.485	6.485	6.485	6.485	6.485	6.485
T.l.v. reserve kwaliteit	417.907	1.002.977	1.002.977	585.070	0	0	0
Netto resultaat	1.713.918	-70.923	-937.963	-1.541.164	-1.700.346	-1.920.852	-1.677.754

Voorzieningen

SOVON heeft zes voorzieningen, namelijk:

- De voorziening spaarverlof.
- De voorziening individueel keuzebudget.
- De voorziening jubilea.
- De voorziening uitkeringskosten.
- De voorziening langdurig zieken.
- De voorziening transitievergoeding tijdelijke contracten.

De mutaties in de voorzieningen worden veroorzaakt door enerzijds de dotatie (toevoeging) aan de voorzieningen en anderzijds de uitgaven die ten laste van deze voorzieningen gebracht mogen worden.

Langlopende schulden

In verband met de financiering van de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard is een lening aangegaan. Deze lening bedraagt eind 2020 € 16.429.195 en wordt jaarlijks met € 631.892 afgelost.

Kortlopende schulden

Hieronder wordt het eerste jaar van de langlopende geldlening opgenomen.

6.4.2 Staat / Raming van Baten en Lasten

BATEN	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rijksbijdrage	62.719.225	63.086.400	62.856.660	62.444.922	61.954.575	61.476.235
Overige overheidsbijdragen en subsidies	132.554	152.247	77.067	77.067	77.067	77.067
Overige baten	1.812.291	2.157.053	2.114.625	2.024.846	2.024.311	2.024.311
TOTAAL BATEN	64.664.070	65.395.701	65.048.353	64.546.835	64.055.953	63.577.613
LASTEN						
Personeelslasten	55.239.226	56.125.210	54.942.334	54.328.735	54.099.361	53.531.670
Afschrijvingen	2.398.545	2.637.794	2.899.001	2.956.037	2.950.770	2.927.988
Huisvestingslasten	2.962.358	2.952.381	2.886.800	2.902.464	2.931.615	2.800.651
Overige lasten	5.735.492	6.418.662	6.693.304	6.317.485	6.315.612	6.315.612
TOTAAL LASTEN	66.335.620	68.134.046	67.421.439	66.504.721	66.297.358	65.575.921
Saldo baten en lasten	-1.671.550	-2.738.346	-2.373.086	-1.957.886	-2.241.405	-1.998.308
Financiële baten	167.233	159.935	154.011	148.495	142.555	136.615
Financiële lasten	167.223	159.935	154.011	148.495	142.555	136.615
Saldo financiële bedrijfsvoering	10	0	0	0	0	0
Saldo buitengewone baten en lasten	0	0	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	-1.671.540	-2.738.346	-2.373.086	-1.957.886	-2.241.405	-1.998.308

Hierboven treft u de staat van Baten en Lasten/de begroting aan. De meerjarenbegroting 2021-2025 is goedgekeurd door de RvT en vastgesteld door het CvB. De schoolgebouwen in de gemeente Heerhugowaard zijn gede decentraliseerd. Hierdoor moet SOVON een extra jaar begroten.

Toelichting

SOVON streeft er naar een financieel gezond en toekomstbestendig schoolbestuur te zijn. Dit geldt uiteraard ook voor de individuele scholen van SOVON. Dit kan niet zonder een meerjarenbegroting. Niet alleen de planning voor 2021, maar ook een doorkijk naar de jaren daarna, geven inzicht en stellen bestuur en schoolleiders in staat knelpunten te ontdekken en hierop proactief interventies te plegen.

Het opstellen van een meerjarenbegroting in de onderwijssector is deels een ongewis avontuur, zeker bij een termijn van vijf jaar. Gedurende en soms zelfs al vlak voor de start van het eerste begrotingsjaar past de rijksoverheid de bekostiging in positieve zin aan of worden nieuwe subsidies in het vooruitzicht gesteld. Zo is onlangs een subsidieregeling gepubliceerd om vanaf 1 januari 2021 lesuitval als gevolg van de coronapandemie te voorkomen. Afgelopen jaar werden we ook met de gevolgen van dit, overigens in beginsel positieve, overheidsbeleid geconfronteerd. Onder andere door een substantiële verhoging van de prestatiebox gelden, een verhoging van de bekostiging van de gemiddelde personeelslasten (GPL) en verschillende extra subsidiemogelijkheden, waaronder die voor de aanpak van de als gevolg van corona ontstane onderwijsachterstanden, valt het resultaat van 2020 in relatie tot de begroting opnieuw positief uit. Desalniettemin hanteren wij ook in deze meerjarenbegroting het principe dat we uitgaan van de in december 2020 bekende inkomsten en uitgaven en lopen we niet vooruit op eventuele verhogingen van rijksuitgaven of de toekenning van extra subsidies. In principe staan hier immers extra uitgaven tegenover, hoewel het vaak lastig is om hiervoor tijdig voldoende personeel in dienst te nemen.

De gevolgen van de coronacrisis maken het opstellen van een betrouwbare meerjarenbegroting dit jaar extra uitdagend. Indien de gevolgen van corona in het onderwijs zichtbaar blijven, zullen de uitgaven enerzijds toenemen (aanschaf extra ICT-materiaal, mondkapjes en hygiënische producten), maar anderzijds afnemen door lagere uitgaven aan bijvoorbeeld excursies, vieringen, personeelsdagen en verbruiksmaterialen (vooral voor de praktijkgerichte vakken). Het ervaringscijfer uit 2020 leert dat deze rekensom leidt tot substantieel lagere uitgaven. Mede hierdoor is het resultaat over 2020 positiever dan in de begroting was voorspeld. Ondanks deze ontwikkeling is bijgaande meerjarenbegroting gebaseerd op een “normaal kalenderjaar”, met andere woorden zonder rekening te houden met eventuele gevolgen van de coronacrisis. De impact van corona op het resultaat is wel opgenomen in de risicoparagraaf. Bovenstaande onzekerheden maken het cruciaal dat drie keer per jaar in kwartaalrapportages de begroting tegen het licht wordt gehouden en eventueel wordt geactualiseerd aan de hand van de nieuwste inzichten over onze inkomsten en uitgaven.

In de zomer van 2020 heeft de inspectie op verzoek van de minister van OCW een nieuwe signaleringswaarde ontwikkeld voor het bepalen van de bovengrens van het eigen vermogen van besturen en samenwerkingsverbanden. De inspectie gaat deze signaleringswaarde gebruiken in het toezicht op de doelmatigheid. De inspectie benadrukt daarbij dat deze waarde geen absolute norm is, maar in geval van overschrijding de basis vormt voor een gesprek met het betreffende bestuur. Context en beleid kunnen aanleiding zijn om (tijdelijk) een hogere vermogenspositie aan te houden dan de signaleringswaarde. De nieuwe signaleringswaarde betekent voor SOVON dat wij een “mogelijk bovenmatig eigen vermogen” hebben van ruim € 5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat SOVON de afgelopen jaren teveel beschikbare middelen niet heeft ingezet. Ten eerste door de forse verhogingen van de rijksvergoeding tijdens het begrotingsjaar en ten tweede door toekenning van incidentele middelen, zoals die voor werkdrukverlaging in december 2019, die pas in een later stadium ingezet kunnen worden. In bijgaande meerjarenbegroting anticiperen wij op deze ontwikkelingen door opnieuw negatief te begroten. In feite is de begroting een bestedingsplan hoe wij een deel van de reserves de komende jaren doelmatig gaan aanwenden om de kwaliteit van ons onderwijs te versterken.

Met deze begroting zetten wij de in 2019 ingezette financiële koers voort. Daarin investeert SOVON nadrukkelijk in verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs op onze scholen. Net als in 2020 leidt dit tot een begrotingstekort in de komende jaren: ruim € 2,7 miljoen in 2021 en daarna dalend naar bijna € 2 miljoen in 2025. Deze keuze is wat ons betreft even noodzakelijk als verantwoord.

Noodzakelijk gelet op de kwaliteitsissues die op meerdere SOVON-scholen aan de orde zijn. Eveneens noodzakelijk tegen de achtergrond van een toenemend politiek en maatschappelijk appél op VO-besturen om méér te investeren in verbetering en vernieuwing van het onderwijs, in dat kader indien nodig negatief te begroten en de in de afgelopen jaren steeds verder toegenomen reserves nadrukkelijker aan te wenden. In het hoofdstuk waarin de begrotingen per school worden besproken, zal op een beleidsrijke wijze invulling worden gegeven aan bovenstaande inspanningen.

Verantwoord omdat het ministerie van OCW geregeld in de loop van het boekjaar, dus ruim na opstelling van de begroting, de GPL, de gelden voor de prestatiebox en incidentele middelen ophoogt waardoor de inkomsten van de besturen flink stijgen. De voorliggende begroting is eveneens verantwoord gelet op het uitgangspunt om het eigen vermogen van SOVON ook de komende jaren op het niveau van ca. 20% van de omzet te houden en daarmee een gezond weerstandsvermogen te waarborgen. Dit streefgetal is gewaarborgd na inzet van het “mogelijk bovenmatig eigen vermogen”.

6.5 Rapportage

6.5.1 Rapportage aanwezigheid en werking interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het huidige model voor de meerjarenbegroting is zo opgebouwd dat het één op één aansluit bij de totstandkoming van de begroting. Daarnaast wordt bij het opstellen van de begroting van enig kalenderjaar direct een doorrekening gemaakt naar de jaren die erop volgen. Hierbij zijn de belangrijkste indicatoren, zoals het aantal leerlingen, de loonkosten, (her)investeringen en taakstelling en vacatureruimte op een interactieve manier te beïnvloeden. Tenslotte worden per school meerjarenbegrotingen geconsolideerd met de begroting van het BMO en de bovenschoolse budgetten zodat één bestuursbegroting ontstaat.

Een dergelijke aanpak stelt de scholen in staat scenario's te onderzoeken en tegen elkaar af te wegen, zonder dat direct de schoolbestuurlijke effecten ervan uit het oog worden verloren. De begroting en meerjarenbegroting zijn daarmee geïntegreerd in één model. Maatregelen kunnen hiermee nog meer planmatig en resultaatgericht worden doorgerekend.

Een organisatie moet beschikken over een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Dit systeem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, zorgen dat de financiële verslaggeving betrouwbaar is en wet- en regelgeving wordt nageleefd. Het bestuur is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan. Het bestuur onderkent het belang van een goede opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Dit betekent ook dat het systeem moet kunnen meebewegen met maatschappelijke veranderingen en de steeds hogere eisen die de organisatie zelf stelt. Het interne risicobeheersingssysteem bestaat uit:

- De planning- en control cyclus.
  - De inhoud van het strategisch beleidsplan 2019-2022 is leidend voor alle schoolplannen. Deze plannen krijgen ook een vertaling in de meerjarenbegroting van de school en de jaarlijkse activiteitenplannen.
  - Voor de start van de begroting wordt een kaderbrief opgesteld.
  - De stichting werkt met een duidelijke planning- en control cyclus. Voor het begin van het nieuwe kalenderjaar is de begroting en de meerjarenbegroting vastgesteld. De verantwoording van de uitgaven wordt jaarlijks met de begroting en de meerjarenbegroting ter kennisneming voorgelegd aan de gemeenteraden van Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Hollands Kroon. De bestuurder is elk jaar beschikbaar om deze stukken toe te lichten.
  - Vijfmaal per jaar wordt de financiële situatie gevolgd in managementrapportages, d.w.z. drie maal via de kwartaalrapportages (die ook voor externe stakeholders zijn bedoeld) en tweemaal via interne, periodieke overzichten om te bepalen hoe op verschillende gebieden uitgaven zich verhouden tot de begroting. Dat zijn allereerst overzichten op het gebied van personele uitgaven waarbij de werkelijke uitgaven in geld worden vergeleken met de afspraken die zijn vastgelegd in de formatieafspraken (onderdeel van de managementcontracten) van de schoolleiders met de bestuurder. Ook de materiële uitgaven worden maandelijks vergeleken met de uitgaven volgens de begroting en door de bestuurder periodiek gerapporteerd aan de schoolleiders. Daarnaast worden de uitgaven voor personeel dat ter vervanging van zieken werkt en ook de ziekteverzuimcijfers gerapporteerd aan de schoolleiders. Tenslotte krijgen de schoolleiders vijf keer per jaar een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de verdeling van het onderwijzend personeel over de functies LB, LC en LD met daarbij de streefpercentages in het kader van de functiemix afspraken. Daarnaast wordt driemaal per jaar een kwartaalrapportage gemaakt waarin dieper op inhoudelijke en financiële ontwikkelingen wordt ingegaan.
  - Het jaar wordt afgesloten met een jaarverslag.
- De kwaliteitscyclus:
  - In de reguliere bilaterale voortgangsgesprekken tussen de bestuurder en de rectoren/directeuren, wordt onder meer stilgestaan bij de onderwijskwaliteit op de betreffende school en de mate waarin het onderwijs voldoet aan de door de inspectie geformuleerde standaarden.
  - Eens per jaar legt de bestuurder een 'kwaliteitsbezoek' af aan elke SOVON-school. Tijdens dit bezoek staat de bestuurder, vergezeld door een collega-rector/directeur met het voltallige managementteam stil bij de onderwijskwaliteit van de school en haar ambities op het vlak van onderwijsvernieuwing en bezoekt hij een aantal lessen.
- Intern toezicht:
  - Het interne toezicht wordt uitgeoefend door de RvT. Hierbij kunnen twee aspecten worden onderscheiden:

- Het externe aspect richt zich op de realisering van onderwijsdoelen die door de organisatie zijn vastgesteld dan wel door de overheid in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en voorgeschreven.
- Het interne aspect richt zich op de realisering van doelen op strategisch en beleidsmatig niveau met als kernactiviteit aandacht voor het onderwijs, de organisatie, de kwaliteit en de veiligheid.
- De RvT kent een rooster van aftreden, waarbij leden maximaal twee termijnen van vijf jaar zitting hebben. De werving van nieuwe leden vindt plaats op basis van vooraf geformuleerde functieprofielen en door een benoemingsadviescommissie bestaande uit leden van de RvT en de GMR en de voorzitter CvB.
- Conform de code Goed Bestuur verricht de RvT jaarlijks een zelfevaluatie op basis van de richtlijnen van de Vereniging van Toezichthouders in het Onderwijs en de Kinderopvang (VTOI).

6.5.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Ons beleid is erop gericht de beschikbare middelen maximaal in te zetten voor een kwalitatief goede uitvoering en steeds verdere verbetering van het onderwijs op de SOVON-scholen. Voorbeeld hiervan is ons besluit, eind 2018, om (als een van de weinige besturen) de cao-maatregelen in het kader van de reductie van de lessentaak en vergroting van de ontwikkeltijd van docenten, financieel te compenseren voor voorlopig drie schooljaren. Voor het overige is ons beleid om adequaat en tijdig te anticiperen op financiële risico's en deze waar nodig te minimaliseren.

Het beleid van de stichting is erop gericht om zo min mogelijk risico's te lopen. De stichting loopt de volgende risico's:

Rijksbekostiging

- Het verloop van de toekomstige leerlingaantallen is moeilijk in te schatten. Zowel in Bergen, Heiloo als in de gemeente Hollands Kroon is de komende jaren sprake van forse krimp van het aantal 12-jarigen. In Alkmaar en Heerhugowaard is de komende twee jaar sprake van een lichte stijging maar vanaf 2023 zet ook hier een dalende tendens in. Dit zal uiteraard de aanmeldingen voor een aantal SOVON-scholen negatief beïnvloeden. Dit maakt het lastig om deugdelijke meerjarenbegrotingen af te geven, omdat het onduidelijk is wat de inkomsten zijn. Hierdoor kan onvoldoende op de inzet van de formatie worden ingespeeld bij het teruglopen van de leerlingaantallen, met als gevolg grote financiële lasten ten opzichte van de ontvangen bekostiging. Het gevolg van deze terugloop kan ook een heviger concurrentieslag met collega-scholen en schoolbesturen zijn. Daarnaast kan ook in stabiele kernen de concurrentie met het bijzonder onderwijs leiden tot lagere of juist hogere aanmeldingen voor SOVON-scholen.
- Vanaf 1 januari 2022 treedt de "Wet vereenvoudiging bekostiging" in werking. Het nieuwe bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs is eenvoudiger en duidelijker voor scholen en besturen. Scholen krijgen een gelijke bekostiging voor leerlingen in verschillende schoolsoorten en kunnen daardoor beter plannen hoeveel bekostiging zij ontvangen. De huidige bekostiging voor middelbare scholen is ingewikkelder. Zo krijgt de ene school voor een havo-leerling een andere bijdrage dan een andere school. Ook als de kosten voor beide leerlingen hetzelfde zijn. Op macroniveau moet deze herverdeling van de bekostiging budgettair neutraal verlopen. Voor individuele schoolbesturen is er evenwel sprake van herverdeeleffecten. SOVON gaat er in de bekostiging volgens de berekeningen op vooruit doordat SOVON een brede scholengemeenschap met een geïsoleerde ligging heeft. Vooral nog betreft het voorlopige berekeningen.
- De afgelopen jaren zijn onze inkomsten gedurende het begrotingsjaar fors gestegen. Een groot deel van deze gelden werd benut voor de nieuwe cao. Desalniettemin bleef ook een deel van het geld onbenut. Hierdoor lopen wij het risico dat het 'bovenmatig eigen vermogen' toeneemt.
- De verwachting is dat de premie Werkhervattingskas ook in 2021 aanzienlijk zal stijgen.
- Bij leerlingendaling en bij onvoldoende natuurlijk verloop zal er boventaligheid ontstaan doordat door cao-regelingen vast aangestelde medewerkers niet op korte termijn ontslagen kunnen worden.

Personeel

- De stichting loopt risico als de flexibele personele schil en het natuurlijk verloop de daling van rijksinkomsten niet kan opvangen.

- Daarnaast is er het risico van het niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd (bevoegd en bekwam) personeel.
- Tot slot worden de extra baten de komende jaren afgebouwd. Het is een risico of we ook tijdig van het personeel afscheid kunnen nemen.

Huisvesting

- Op enkele scholen is op dit moment sprake van substantiële leegstand. Wanneer het aantal 12-jarigen verder zal teruglopen, kan er in de toekomst bij meer scholen leegstand ontstaan. Daarbij is het moeilijk in te schatten wat de leegstand aan kosten met zich meebrengt.

Financieel

- Op dit moment bedraagt ons 'bovenmatig eigen vermogen' ruim € 5 miljoen. Om handhaving door de inspectie te voorkomen, is het belangrijk dat ons bestedingsplan tot (incidentele) extra uitgaven zal leiden.
- Door de coronapandemie worden sommige activiteiten niet uitgevoerd. Voorbeelden zijn excursies, evenementen, de SOVON-brede professionaliseringsmiddag en met name bij de praktijkvakken worden minder verbruiksmaterialen gebruikt. Deze ontwikkeling leidt niet alleen tot een positief resultaat maar mogelijk ook tot een verlies aan onderwijskwaliteit.

Onderwijs

Door de coronapandemie zijn er behoorlijke onderwijsachterstanden ontstaan. De in dit kader toegekende subsidie van bijna € 430.000 moet uitgegeven worden om extra personeel aan te nemen om de achterstanden terug te dringen. Indien dit onvoldoende gebeurt, gaat dit ten koste van de onderwijskwaliteit.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Sinds eind mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (verder: AVG) van kracht. Vanaf begin 2018 is SOVON bezig geweest met de voorbereidingen op deze nieuwe Europese privacywetgeving.

Het niet naleven van de nieuwe Europese privacywet kan een organisatie op forse boetes komen te staan van in potentie vele miljoenen euro's. Daarom heeft SOVON al vanaf begin 2018 stevig werk gemaakt van uitwerking en implementatie van een passend AVG-instrumentarium. Onderdeel van het instrumentarium is een procedure voor het signaleren en oplossen van een 'datalek'.

6.5.3 Risicoparagraaf in geld

In deze begroting geven wij ook een inschatting van de risico's in euro's en de mogelijke invloed die dit heeft op de reservepositie. Zie het schema op de volgende pagina. Daarbij is het van belang om te melden dat de genoemde mitigerende maatregelen bedoeld zijn om met name de impact van de genoemde risico's sterk te verlagen.

Onderdeel	Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Inschatting bedrag	Bedrag	Kans	Impact	Proceseigenaar	Mitigerende maatregel
Rijksbekostiging	Forse krimp (10 tot 15%) aantal 12-jarigen vanaf 2020 t/m 2029	Onduidelijkheid inkomsten. Onvoldoende inspelen op inzet formatie. Heviger concurrentieslag.	Baten per leerling uit rijksbekostiging gemiddeld € 8.500.	700 II a € 8.500 = € 5.950.000	Hoog	Hoog	Voorzitter CvB	* Inzetten op PR. * Aanmeldingen monitoren, ook van de regiobesturen. * Formatie aanpassen op basis van de aanmeldgegevens.
	Vereenvoudiging bekostiging	Onduidelijkheid inkomsten ivm nog niet vastgestelde tarieven.	De vereenvoudiging bekostiging gaat in per 1 januari 2022. De tarieven worden pas in de loop van 2021 bekend gemaakt.	€ 200.000 per jaar	Hoog	Hoog	Controller	* Nauwkeurig monitoren. * Formatie doorrekenen zodra tarieven bekend zijn. * Bijeenkomsten over dit onderwerp bijwonen.
	Verandering prestatiebox	Een deel van de prestatiebox gelden wordt toegevoegd aan de lumpsum. Een ander gedeelte wordt een aanvullende bekostiging. De voorwaarden en spelregels zijn nog niet bekend gemaakt.	Gaat in per 1 januari 2022. Regels worden in de loop van 2021 bekend gemaakt.	6660 II a € 113,50 p leerling = 756.000 per jaar	Hoog	Hoog	Controller	* Nauwkeurig monitoren. * Bijeenkomsten over dit punt bijwonen. * Tijdig het beleid aanpassen zodat voldaan wordt aan de nieuwe regelgeving.
	Onvoldoende natuurlijk verloop	Boventaligheid.	Flexibele schil is ongeveer 10%, wel mismatch tussen vraag en aanbod.	20 maal € 70.000 = € 1.400.000	Middel	Hoog	Hoofd PZ	* Strategisch HRM-beleid ontwikkelen. * Jaarlijks flexibele schil berekenen. * Inspelen op de toekomst bij vacatures. * Zodra nodig actief inzetten op begeleiding naar passend werk.

<i>Personeel</i>	Overheid compenseert hoge werkgeverslasten niet volledig	Pensioenpremie marktsector stijgt minder hard dan ABP-premie.	Het premiepercentage voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen stijgt per 1 januari 2021 met 1,7% van 24,9% naar 26,6%.	€ 200.000 per jaar	Hoog	Laag	Hoofd PZ	* Rekening mee houden bij opstellen formatieplan.
	Niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd personeel	Meer inhuur derden of zelfs geen les kunnen geven aan leerlingen.			Middel	Laag	Hoofd PZ	* Actief wervingsbeleid nieuw personeel. * Goed werkgeverschap. * Naamsbekendheid vergroten.
	Hoog ziekteverzuim	Meer inhuur derden of zelfs geen les kunnen geven aan leerlingen.	Hoewel het ziekteverzuim voor de categorieën OP en Directie inmiddels onder het landelijk gemiddelde ligt, moeten we het verzuimbeleid strikt blijven monitoren.	€ 300.000	Hoog	Hoog	Hoofd PZ	* Periodiek bespreken met arbodienst. * Ziekteverzuim is onderdeel van periodieke gesprekken tussen voorzitter CvB en schoolleiders. * Nascholing en cursussen voor schoolleiders en teamleiders.
	Personele verplichtingen in verband met verminderde baten	In 2019 heeft de overheid extra rijksbekostiging gegeven voor inzet in 2020-2021. Daarnaast is gedurende drie schooljaren € 1.000.000 per jaar geïnvesteerd in personeel vanuit de reserve. Deze investering loopt tot augustus 2022. Samen met de terugloop van leerlingen zorgt dit voor een aanzienlijke vermindering van de baten. Het is de vraag of we de personele lasten met hetzelfde bedrag kunnen laten dalen.	€ 1.600.000 per jaar vanaf 2022 excl. vermindering rijksbijdrage als gevolg van leerlingdaling.	50% van € 1.600.000 per jaar= € 800.000	Hoog	Hoog	Hoofd PZ	* Nauwkeurig natuurlijk verloop monitoren. * Strategisch HRM-beleid ontwikkelen. * Zorgen voor een voldoende flexibele schil.

Huisvesting	Substantiële leegstand door krimp	Huisvestingslasten worden niet vergoed door rijksinkomsten.		€ 50.000	Hoog	Middel	Hoofd bedrijfsvoering	* Ruimten in gebouwen meer beschikbaar stellen voor verhuur aan derden.
	Nieuwbouw schoolgebouw	Door de hoge bouwkosten zou het kunnen zijn dat de gemeente, ondanks haar zorgplicht, niet de gehele nieuwbouw van een school kan verzorgen.	Kosten zijn nog niet bekend. Betreft een aanname.	€ 4.000.000	Hoog	Hoog	Hoofd bedrijfsvoering	* Onderhandelen met de gemeente. * Normvergoeding nieuwe huisvesting berekenen. * Letten op kostenreductie.
Financieel	Eigen vermogen hoger dan nieuwe signaleringswaarde	Toelichting geven in het jaarverslag.	Geen financiële consequenties.	€ 0	Hoog		Voorzitter CvB	* Met RvT en GMR bepalen welk deel van het eigen vermogen op welke wijze ingezet kan worden voor het onderwijs.
	Vrijwillige ouderbijdrage	De Wet vrijwillige ouderbijdrage wordt op 1 augustus 2021 van kracht. Vanaf die datum mogen scholen leerlingen waarvan de ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet hebben betaald niet uitsluiten van schoolactiviteiten.	Het eerste risico is dat meer leerlingen zich aanmelden voor activiteiten, zonder dat ze willen betalen. Het tweede risico is of het huidige percentage betalende ouders omlaag zal gaan door deze wetswijziging.	€ 400.000 per jaar	Hoog	Hoog	Voorzitter CvB	* Aantal deelnemers aan activiteiten goed monitoren bij begin schooljaar. * Eventueel het aantal activiteiten aanpassen. * Ouders goed informeren over belang van betalen ouderbijdrage.

<i>Rijksbeleid</i>	Onvoorspelbare besluitvorming overheid	Onduidelijkheid inkomsten.	Dit kan zowel een positief als een negatief risico worden.	€ 1.000.000	Hoog	Hoog	Controller	<ul style="list-style-type: none"> * Nauwkeurig volgen overheidsbeleid. Bijeenkomsten over dit onderwerp bijwonen. * Tijdig inspelen op gevolgen van deze besluitvorming.
<i>Operationele en strategische risico's</i>	Onderwijskwaliteit	Leerlingen krijgen niet de kwaliteit die zij verdienen en waar SOVON voor staat.	Betreft een operationeel risico.	€ 0	Middel	Middel	Medewerker bestuurlijke ondersteuning onderwijs en kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> * Periodiek de onderwijskwaliteit volgen door kwaliteitsgesprekken te voeren. * Collegiale visitatie. * Onderwijsontwikkeling en -innovatie een vast agendapunt tijdens CvS. * Middelen beschikbaar voor kwaliteit en innovatie. * Aandacht voor actuele vraagstukken. * Onderwijsaanbod verrijken en verbreden. * Aandacht voor organisatieontwikkeling.
	Leidende positie in de regio	Door fusies van stichtingen in de regio, bestaat de kans de leidende positie in de regio kwijt te raken.	Betreft een strategisch risico.	€ 0	Middel	Laag	Voorzitter CvB	<ul style="list-style-type: none"> * Fusies en samenwerkingsovereenkomsten in de regio monitoren. * Investeren in het zijn van een aantrekkelijke gesprekspartner.

		Bereidheid tot samenwerking met andere besturen heeft consequenties voor op peil houden aantrekkelijkheid, kwaliteit en diversiteit van ons aanbod.	Betreft een strategisch risico.	€ 0	Middel	Middel	Voorzitter CvB	<ul style="list-style-type: none"> * Fusies en samenwerkingsovereenkomsten in de regio monitoren. * Investeren in het zijn van een aantrekkelijke gesprekspartner. * Deelnemen aan de TOP groep. * Samenwerking met Alkmaarse besturen o.a op het gebied van vmbo. * Onderwijsontwikkeling lokaal en regionaal, o.a. via de Ambitietafels en STO.
	Professionele en efficiënte bedrijfsvoering centrale organisatie	Door de beperkte omvang van de centrale organisatie heeft uitvallen van een medewerker grote consequenties.	Vooral een operationeel risico.	€ 60.000	Middel	Hoog	Voorzitter CvB	<ul style="list-style-type: none"> * Zorgen voor goed werkgeverschap. * Snel vervullen van vacatures.
	Onderwijsontwikkeling en -vernieuwing	Niet voldoende aandacht voor onderwijsontwikkeling en -vernieuwing.	Betreft een strategisch risico.	€ 0	Hoog	Middel	Medewerker bestuurlijke ondersteuning onderwijs en kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> * Onderwijsontwikkeling en -innovatie is een vast agendapunt tijdens CvS. * Middelen beschikbaar voor kwaliteit en innovatie. * Aandacht voor actuele vraagstukken.
	Samenwerking tussen scholen	Kansen voor samenwerken worden onvoldoende benut.	Betreft een strategisch risico.	€ 0	Hoog	Middel	Voorzitter CvB	<ul style="list-style-type: none"> * Collegiale visitatie. * Meer ruimte voor ontmoeting en gezamenlijk initiatief door bijvoorbeeld de SOVON professionaliseringsmiddag.
Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	Datalekken	Claims en reputatieschade.	Onbekend.	€ 1.000.000	Middel	Hoog	Bestuurssecretaris	<ul style="list-style-type: none"> * Continue actualisatie en krachtige implementatie van AVG-beleid en -instrumentarium.

6.5.4 Beschrijving van de belangrijkste risico beperkende maatregelen

SOVON heeft de volgende risico beperkende maatregelen genomen:

- Het in overleg met de schoolleiders voor de komende vier jaren in beeld brengen van de leerlingenaantallen, zodat voortijdig op eventuele leerlingendaling ingespeeld kan worden. Het toekomstige leerlingenaantal is regelmatig onderwerp van gesprek.
- Zorgdragen voor een dusdanige financiële reserve dat tegenvallers opgevangen kunnen worden en noodzakelijke investeringen voorgefinancierd kunnen worden.
- Het bij leegstand een andere invulling geven aan de betreffende lokalen.

6.5.5 Rapportage toezichhoudend orgaan

Het verslag van de RVT is opgenomen in 1.4.

7 Allocatie van middelen: de kaderbrief

SOVON maakt jaarlijks een kaderbrief waarin de richtlijnen en uitgangspunten voor de totstandkoming van de (meerjaren)begroting 2020-2023 als onderdeel van de totale planning & control cyclus van SOVON uitgewerkt worden. De begroting van 2020 is opgesteld op basis van de in 2019 vastgestelde kaderbrief 2020.

In deze kaderbrief beschreven we de toenmalige financiële positie van SOVON en de wijze waarop we realistisch met onze ambities voor 2020 en verder om willen gaan. De verwachte ontwikkelingen op het gebied van de leerlingenaantallen, personeelskosten, prijsontwikkeling, inflatiecorrecties en andere financiële consequenties zijn vertaald in financiële uitgangspunten voor de begroting 2020. Feitelijk bepalen deze kaders de financiële bandbreedte van SOVON in 2020.

7.1 Financieel kader, bijdragen aan BMO, bovenschools en risicofondsen

Sinds enige jaren wordt een deel van de rijksvergoeding bij de scholen ingehouden om de bestuurder en de medewerkers van BMO alsmede bovenschools te bekostigen. Daarnaast worden er percentages ingehouden om de diverse risicofondsen mee te vullen.

7.1.1 BMO en bovenschools

In 2018 werd voor BMO 2,85% van de rijksvergoeding personeel ingehouden. Voor 2019 moest voor BMO 3,25% ingehouden worden. Deze verhoging was in principe afgesproken voor één jaar. Voor 2020 is de bijdrage aan BMO vastgesteld op 3,1% in het kader van functiewaardering, de uitbreiding van een functie in verband met PR en communicatie en de versterking van de functie van de personeelsconsulent.

Voor bovenschools is in 2019 2,55% van de rijksvergoeding personeel ingehouden. Voor 2020 zal ditzelfde percentage aangehouden worden.

Daarnaast is er een bedrag opgenomen voor onvoorziene personele kosten. Deze kosten werden voorheen opgenomen onder het risicofonds overig. Dit fonds is in 2017 opgeheven. In plaats daarvan wordt er een budget gereserveerd in de begroting voor onvoorziene personele kosten. Tevens moet hiervan een deel van de kosten voor OPLIS betaald worden. In 2019 is gerekend met 0,5% en naar verwachting is dit ook voor 2020 voldoende.

7.1.2 Risicofondsen

Voor 2020 worden voor de seniorenregeling en uitkeringskosten dezelfde percentages gehanteerd als voor 2019, namelijk voor de seniorenregeling 1,25% en voor uitkeringskosten 0,15%. De vervangingskosten kunnen verlaagd worden van 3,65% naar 3,3%.

Toelichting:

Reserve risicofonds seniorenregeling

Alle scholen dragen hetzelfde percentage van de rijksvergoeding personeelskosten aan dit risicofonds bij. Vervolgens worden de kosten voor de seniorenregeling uit deze reserve betaald. Hierdoor maakt het voor de school financieel niet uit of een medewerker gebruik maakt van de seniorenregeling of niet. In 2020 wordt, evenals in 2019, 1,25% bijgedragen aan dit fonds op basis van de te verwachten kosten.

Reserve risicofonds vervanging

De reserve risicofonds vervanging is bedoeld om de vervangingskosten op te vangen. Jaarlijks wordt een percentage aan deze reserve toegevoegd. Vervolgens worden de vervangingskosten uit deze reserve betaald. In 2019 werd 3,65% van de rijksvergoeding personeelskosten ingehouden. Dit percentage kan voor 2020 naar 3,30% verlaagd worden.

Uitkeringskosten

In 2019 werd 0,2% van de rijksvergoeding personeelskosten ingehouden ter dekking van de uitkeringskosten. Dit bedrag wordt niet toegevoegd aan een reserve, maar aan de voorziening uitkeringskosten. Naar verwachting is dit percentage ook voor 2020 voldoende.

Onderhoudsverdeling

Er is in 2017 een nieuwe verdeling van de onderhoudsgelden afgesproken. In 2019 werd 2,1% van de rijksvergoeding personeelskosten ingehouden voor het bovenschools onderhoud. Gelet op de momenteel beschikbare middelen en staat van het onderhoud, wordt dit percentage voor 2020 verlaagd naar 1,2%.

De verdeling bovenschools - school kan op veel manieren gemaakt worden. Elke verdeling heeft voor- en nadelen. We hebben gekozen voor de verdeling noodzakelijk - wenselijk onderhoud.

Noodzakelijk onderhoud: werkzaamheden die bij niet uitvoeren leiden tot degradatie van het bouwdeel of die een wettelijke verplichting als achtergrond hebben (bv. schilderwerk, ketelkeuringen).

Wenselijk onderhoud: werkzaamheden waarvan uitstel niet leidt tot technische achteruitgang van het gebouw (zoals binnenschilderwerk, vervangen linoleum). Budget is voor de school en is in beginsel niet geormerkt.

Noodzakelijk onderhoud wordt bovenschools beheerd, wenselijk onderhoud is een taak van de school zelf. Deze verdeling sluit het beste aan bij de huidige situatie met een bovenschools hoofd bedrijfsvoering en een bovenschools medewerker huisvesting. Grofweg is de verdeling noodzakelijk - wenselijk onderhoud 75% - 25%.

Deel B   Jaarrekening

contactpersoon: Y. Barbé (ybarbe@sovon.nu)

8 Jaarrekening 2020

8.1 Samenvatting resultaat 2020

De baten en lasten van SOVON zien er samengevat in 2020 als volgt uit (bedragen in €):

Baten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Rijksbijdragen	62.719.225	61.130.975	62.978.384
Overige baten	1.944.845	1.938.196	2.627.268

Lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Personele lasten	55.239.226	52.874.815	51.298.966
Overige lasten	11.096.395	12.507.293	11.783.185

Resultaat

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Financieel resultaat	10	0	10
Exploitatieresultaat	-1.671.540	-2.312.937	2.523.511

Het exploitatieresultaat van SOVON over 2020 bedraagt € 1.671.540 negatief. Er was een resultaat begroot van € 2.312.937 negatief. Een positief verschil van € 641.397.

In de vergadering van de RvT van 18 december 2020 is een op grond van de derde kwartaalrapportage opgestelde eindejaarsprognose 2020 besproken. Deze eindejaarsprognose gaf een nadelig exploitatieresultaat van € 500.000. Het werkelijke exploitatieresultaat over 2020 is € 1.171.000 lager dan het verwachte resultaat uit de derde kwartaalrapportage. Dit verschil kent de volgende oorzaken:

- Aan de batenkant is de prognose, met een verschil van € 2.000, gehaald. Het verschil zit dus geheel aan de lastenkant.
- In de derde kwartaalrapportage is aan personeelslasten € 54.444.000 geprognoseerd. In werkelijkheid is dit € 55.239.000 geworden, een verschil van € 795.000. Dit wordt voor € 668.000 veroorzaakt door hogere dotaties aan de personele voorzieningen dan voorzien. Enerzijds doordat wij meer personeelsleden in dienst hebben, anderzijds doordat medewerkers bijvoorbeeld hun Individueel Keuze Budget (IKB) liever sparen dan opnemen.
- Bij de afschrijvingen is er een gering verschil van € 20.000.
- Aan huisvestingslasten is € 174.000 meer uitgegeven dan in het derde kwartaal geprognoseerd.
- Bij de overige lasten is € 180.000 te laag geprognoseerd.

Uit de analyse van het resultaat zijn verschillende oorzaken voor het positieve verschil aan te wijzen. Hierop gaan we in paragraaf 8.3 nader in.

8.2 Balans per 31 december 2020

	2020		2019	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Activa				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	21.521		32.277	
Materiële vaste activa	14.770.654		14.405.788	
Financiële vaste activa	16.429.195		17.061.087	
		31.221.369		31.499.152
Vlottende activa				
Voorraden	3.002		255	
Vorderingen	2.847.485		3.079.633	
Liquide middelen	23.133.511		23.572.489	
		25.983.997		26.652.377
		<u>57.205.367</u>		<u>58.151.529</u>
Passiva				
Eigen vermogen		24.925.950		26.597.490
Voorzieningen		5.052.446		3.705.183
Langlopende schulden		16.429.195		17.061.087
Kortlopende schulden		10.797.776		10.787.769
		<u>57.205.367</u>		<u>58.151.529</u>

Toelichting op de balans ten opzichte van 2019:

Materiële vaste activa:

De materiële vaste activa zijn in 2020 toegenomen ten opzichte van 2019. Dit heeft onder andere te maken met investeringen in het kader van Sterk Techniek Onderwijs (STO). In paragraaf 8.4 is een overzicht opgenomen van de investeringen en afschrijvingen van de materiële vaste activa.

Volgens de overeenkomst met de gemeente Heerhugowaard kan de gemeente een recht van hypotheek krijgen op de nieuwbouw van het Huygens College Heerhugowaard. Het is een garantstelling voor de gemeente dat als SOVON failliet gaat (theoretisch), de bank het pand niet kan claimen omdat het eerste recht van hypotheek bij de gemeente ligt. Deze akte conform artikel 8.5 van de overeenkomst is echter niet gevestigd. Het initiatief hiervoor ligt bij de gemeente.

Financiële vaste activa:

In 2017 is een schatkistlening aangegaan voor de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. Van deze lening wordt de rente en aflossing geheel vergoed door de gemeente Heerhugowaard. De reden is dat SOVON hierdoor goedkoper kan lenen dan de gemeente. Onder de financiële vaste activa is de vordering op de gemeente opgenomen. Omdat SOVON jaarlijks aflost, neemt de financiële vaste activa jaarlijks af.

Vlottende activa:

Door de aflossing van de geldlening voor de nieuwbouw van het Huygens College Heerhugowaard zijn onze liquide middelen afgenomen ten opzichte van 2019.

Eigen vermogen:

Het exploitatieresultaat is negatief. Hierdoor is het eigen vermogen lager dan in 2019. Een deel (€ 761.000) hiervan is bestemd voor uitgaven op het personele vlak in 2021, die vastgelegd zijn in het op 1 november 2019 afgesloten convenant.

Voorzieningen:

De voorziening individueel keuzebudget is met € 1 miljoen verhoogd ten opzichte van 2019. Veel meer medewerkers maken gebruik van het sparen van het IKB. Door corona worden de uren vaker gespaard dan opgenomen. Daarnaast is de voorziening langdurig zieken verhoogd met € 275.000.

Langlopende schulden:

In 2017 is een schatkistlening aangegaan voor de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. Van deze lening wordt de rente en aflossing geheel vergoed door de gemeente Heerhugowaard. De reden hiervan is dat SOVON tegen gunstiger leningsvoorwaarden kan lenen dan de gemeente. Dit is in goed overleg met het ministerie van OCW afgesproken. Omdat SOVON jaarlijks aflost, neemt de langlopende schuld jaarlijks af.

Kortlopende schulden:

In 2020 zijn twee subsidies ontvangen (subsidie pilot praktijkgericht programma voor de gemengde en theoretische leerweg en subsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma 2020-2021). Deze subsidies worden voor een groot deel in 2021 besteed.

De toelichting op de balans treft u aan onder paragraaf 8.6.

8.3 Staat van baten en lasten

	2020		Begroting 2020		2019	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Rijksbijdragen	62.719.225		61.130.975		62.978.383	
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	132.554		78.005		175.796	
Werk in opdracht van derden	0		0		0	
Overige baten	<u>1.812.291</u>		<u>1.860.191</u>		<u>2.451.472</u>	
Totaal baten		<u>64.664.070</u>		<u>63.069.171</u>		<u>65.605.652</u>
Lasten						
Personeelslasten	55.239.226		52.874.815		51.298.966	
Afschrijvingen	2.398.545		2.536.529		2.265.704	
Huisvestingslasten	2.962.358		3.156.598		2.991.921	
Overige lasten	<u>5.735.492</u>		<u>6.814.166</u>		<u>6.525.560</u>	
Totaal lasten		<u>66.335.620</u>		<u>65.382.108</u>		<u>63.082.151</u>
Saldo baten en lasten		-1.671.550		-2.312.937		2.523.501
Financiële baten en lasten	<u>10</u>		<u>0</u>		<u>10</u>	
		10		0		10
Resultaat		<u>-1.671.540</u>		<u>-2.312.937</u>		<u>2.523.511</u>

8.3.1 Baten

Aan de batenkant is er een positief verschil van bijna € 1.595.000 ten opzichte van de begroting. Hieronder wordt nader ingegaan op de verschillen.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen zijn € 1.588.000 hoger dan geraamd. Dit heeft onder andere de volgende oorzaken:

- De GPL over 2020 is verhoogd met 3,2%. Voor SOVON gaat het om een bedrag van € 1.445.000 voor het gehele jaar 2020.
- De rijksvergoeding personeel was voor geheel 2020 € 142.000 hoger dan geraamd.
- De vergoeding voor exploitatiekosten is verhoogd met 1,75%. Voor geheel 2020 is dit € 107.000. In vergelijking met de begroting is de vergoeding van de exploitatiekosten € 76.000 hoger dan begroot.
- In september kregen wij het bericht dat de prestatiebox met terugwerkende kracht per 1 januari 2020 is verhoogd naar € 341 per leerling. In de begroting was rekening gehouden met € 323,50 per leerling, waardoor in totaal bijna € 117.000 meer is ontvangen op deze post.
- Aan diverse subsidies, zoals doorstroomprogramma, Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE) en subsidie beheer en onderhoud sportaccommodaties is € 261.000 meer ontvangen dan begroot.
- Voor nieuwkomers hebben wij € 36.000 meer ontvangen dan begroot. Dit is inclusief de extra bekostiging voor de nieuwkomers in verband met corona.
- De ontvangen doorbetalingen van het SWV zijn € 105.000 lager dan geprognosticeerd.
- In de begroting was onder de rijksbijdragen rekening gehouden met de subsidie STO voor € 241.000. In werkelijkheid is dit geboekt onder overige baten.
- De geormerkte rijksbijdrage (lerarenbeurs, subsidie zij-instroom) is € 25.000 lager dan begroot.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

De overige overheidsbijdragen en -subsidies zijn € 55.000 hoger dan begroot. Oorzaken:

- Er zijn diverse ESF-subsidies afgerekend. De afrekening is onder deze post geboekt.
- De subsidie voor baankansen is hoger dan begroot.

Overige baten

De overige baten zijn € 48.000 lager dan geraamd. Hieraan liggen onder andere de volgende redenen ten grondslag:

- De deelnemersbijdragen, ouderbijdragen en bijdrage voor schoolactiviteiten zijn € 875.000 lager dan geraamd. Door corona zijn veel werkweken en excursies niet doorgegaan. De deelnemersbijdrage is in veel gevallen of teruggestort naar de ouders of doorgeschoven naar volgend schooljaar.
- Aan overige ontvangsten (onder meer Europese subsidies, de toewijzing voor een individueel arrangement (TVIA) en subsidie STO is € 631.000 meer ontvangen dan begroot.
- De vergoeding voor het detacheren van personeel is € 231.000 hoger dan geraamd.

8.3.2 Lasten

Aan de lastenkant is er een negatief verschil van € 954.000 ten opzichte van de begroting.

Personeelslasten

De personele lasten zijn € 2.364.000 hoger dan begroot. Dit heeft onder andere de volgende oorzaken:

Personele lasten Raet

De personele lasten Raet zijn € 1.919.000 hoger dan geraamd. In de maand juni is de eenmalige uitkering conform de cao-afspraken uitbetaald. Het ging hier om een bedrag van € 492.000. Daarnaast is de loonsverhoging van 2,75% per 1 maart uitbetaald in de maand juni. Dit bedrag wordt deels gedekt door de verhoging van de rijksvergoeding (GPL).

Personele lasten vervanging

De personele lasten vervanging zijn € 96.000 lager dan begroot, doordat er minder ziektevervangers zijn aangetrokken door enerzijds het lagere verzuim en anderzijds de gevolgen van de sluiting van de scholen.

Personele lasten overig

- De dotaties (toevoegingen) aan de diverse personele voorzieningen zijn € 668.000 hoger dan geraamd. Dit betreffen vooral de dotatie aan de voorziening langdurig zieken en de dotatie aan de voorziening IKB. Door corona hebben meer medewerkers hun IKB gespaard.
- De geschenken aan personeel zijn € 67.000 hoger dan geraamd. Vanwege corona hebben de personeelsleden vaker een attentie ontvangen als 'hart onder de riem'.
- Aan transitievergoedingen is per saldo € 62.000 betaald. Dit was niet geraamd.
- De arbokosten zijn € 25.000 hoger dan begroot.
- Van het UWV zijn Ziektewet- en WAO/WIA-uitkeringen ontvangen. Deze zijn € 241.000 hoger dan begroot (inkomst, dus voordeel).
- De uitjes/feestjes personeel zijn € 53.000 lager dan geraamd. Door corona zijn veel feestelijkheden niet doorgegaan.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn € 138.000 lager dan begroot.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 194.000 lager dan begroot en worden voornamelijk veroorzaakt door:

- De huur van gebouwen/sporthallen en sportvelden is € 71.000 lager dan geraamd.
- Aan onderhoud is € 102.000 minder uitgegeven dan verwacht.
- Aan schoonmaakkosten is € 49.000 minder uitgegeven dan in de begroting was opgenomen. Op één school hebben wij schoonmaakmedewerkers in dienst genomen. Hierdoor zijn de loonkosten met € 80.000 toegenomen ten opzicht van de begroting. In werkelijkheid is dus € 31.000 meer uitgegeven dan geraamd. Dit heeft o.a. te maken met corona.
- Aan schoonmaakmiddelen is € 37.000 meer uitgegeven dan verwacht. Door corona zijn meer hygiëne-middelen besteld.

Overige lasten

De overige lasten zijn € 1.079.000 lager dan begroot. Dit heeft onder andere de volgende oorzaken:

- Door corona hebben er veel minder excursies, werkweken en schoolactiviteiten plaatsgevonden. Hierdoor is er € 648.000 minder uitgegeven dan begroot.
- Medewerkers zijn door corona veel minder naar bijeenkomsten en cursussen gegaan. Hierdoor is aan reiskosten € 38.000 minder uitgegeven dan geraamd.
- Aan overige onderwijsuitgaven is € 34.000 minder uitgegeven dan begroot. Door corona hebben een aantal vieringen niet plaatsgevonden.
- Aan kopieermachines is € 45.000 minder uitgegeven dan geprognosticeerd.
- Aan drukwerk is € 36.000 minder uitgegeven dan begroot.
- Aan PR en leerlingenwerving is € 33.000 meer uitgegeven dan begroot.
- Aan testen en onderzoeken van leerlingen is € 34.000 minder uitgegeven dan begroot. Ook dit is veroorzaakt doordat leerlingen minder fysiek op school waren door corona.
- De vacatiegelden (voor de leden van de RvT, de leden van de klachten- en bezwarencommissies en de vertrouwenspersonen) zijn ten opzichte van 2019 met 50% toegenomen.
- Op overige uitgaven, onder meer wat betreft de uitvoering van het strategisch beleidsplan, zijn minder uitgaven geboekt dan daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. Deze uitgaven zijn voornamelijk ingezet in de formatie op de scholen. Omdat dit de SOVON-begroting is, zijn deze uitgaven hier niet zichtbaar. Dit verklaart een boekhoudkundig positief verschil van 164.000.

Kosten in verband met corona

Bij de overige lasten is goed te zien dat corona ervoor heeft gezorgd dat wij minder uitgaven hebben gedaan omdat veel activiteiten geen doorgang hebben kunnen vinden. Overigens hebben de scholen in verband met corona ook extra kosten gemaakt die niet voorzien waren. Het gaat hier bijvoorbeeld om de aanschaf van signaleringstape, desinfectie- en beschermingsmiddelen en de aanschaf van webcams en koptelefoons. De kosten over 2020 (in feite vanaf medio maart) bedroegen € 156.000.

De toelichting op de staat van baten en lasten treft u aan onder paragraaf 8.7

8.4 Kasstroomoverzicht over 2020

	2020		2019	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		-1.671.550		2.523.501
Aanpassingen voor:				
-afschrijvingen	2.398.545		2.265.704	
-mutaties voorzieningen	<u>1.347.263</u>		<u>867.702</u>	
		3.745.808		3.133.406
Veranderingen in vlottende middelen:				
-voorraden	-2.747		1.255	
-vorderingen	232.149		-132.409	
-schulden	<u>10.007</u>		<u>-3.710.248</u>	
		239.409		-3.841.402
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Ontvangen interest	167.233		172.264	
Betaalde interest	<u>167.223</u>		<u>172.254</u>	
		10		10
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>2.313.677</u>		<u>1.815.515</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	2.752.655		3.199.451	
Desinvesterings in materiële vaste activa	0		6.550	
Investerings in immateriële vaste activa	0		25.410	
Desinvesterings in immateriële vaste activa	0		0	
Mutaties leningen			0	
Investerings in financiële vaste activa	0		0	
Desinvesterings in financiële vaste activa	<u>631.892</u>		<u>631.892</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-2.120.763		-2.586.419
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Toename langlopende schulden	-0		0	
Aflossing langlopende schulden	<u>631.892</u>		<u>631.892</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-631.892		-631.892
Mutatie liquide middelen		<u>-438.978</u>		<u>-1.402.797</u>

8.5 Grondslagen jaarrekening 2020

ALGEMEEN

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting, opgericht voor het verzorgen van onderwijs.

Statutaire zetel: Alkmaar

Kamer van Koophandel: 37085389

TOEGEPASTE STANDAARDEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 boek 2 BW en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Waardering van de activa en passiva

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden regelmatig geijkt. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), gekochte leningen en obligaties, verstrekte leningen en overige vorderingen, investeringen in eigenvermogensinstrumenten, overige financiële verplichtingen en derivaten.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De immateriële vaste activa betreft aangeschafte software. Investerings vanaf € 1.000 worden geactiveerd.

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Immateriële vaste activa	20%
Terreinen	0%
Gebouwen	3.33%
Verbouwingen	10%
Inventaris	5%
Apparaten/bedrijfsmiddelen	10%
Automatiseringsapparatuur	20%
Groot onderhoud	2,5-20%

Investerings worden vanaf € 1.000 geactiveerd.

SOVON gebruikt voor het verwerken van de kosten van groot onderhoud de componentenmethode. Uitgaven vanaf € 1.000 worden geactiveerd en in vijf jaar afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van het actief. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de kostprijs (aanschaf- of verkoopprijs) onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vordering.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (gewijzigde) Regeling "Onvoorzien gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op het ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Overzicht verbonden partijen

De belangrijkste partijen waarmee SOVON is verbonden, zijn het Samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland en het Samenwerkingsverband VO Kop van Noord Holland. De opdracht van de samenwerkingsverbanden is vastgelegd in artikel 17a, lid 2 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs en luidt als volgt:

"De samenwerkingsverbanden passend onderwijs hebben als doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken

ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.” De samenwerkingsverbanden maken een eigen jaarverslag.

Gegevens:

Vereniging samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland
Hertog Aalbrechtweg 5
1823 DL Alkmaar

Stichting samenwerkingsverband VO Kop van Noord Holland
Postbus 282
1740 AG Schagen

Liquide middelen

SOVON heeft een kredietfaciliteit bij de ING van € 4.000.000. Deze kredietfaciliteit wordt in de praktijk niet aangesproken, omdat SOVON aan schatkistbankieren doet. Bij het schatkistbankieren heeft SOVON een kredietfaciliteit van € 4.930.000.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserves staan ter vrije beschikking van het CvB. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt tussen publieke en private middelen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen, voorziening verlieslatende contracten en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende verplichtingen is voldaan:

- a. De rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk).
- b. Het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is.
- c. Er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor financiële activa of verplichtingen bij eerste verwerking worden gewaardeerd minus aflossingen, plus of minus de cumulatieve afschrijving, gebruikmakend van de effectieve-rentemethode voor het verschil tussen het oorspronkelijke bedrag en het bedrag op de vervaldatum, en minus bijzondere waardeverminderingen of niet ontvangen bedragen of niet ontvangen bedragen.

Kortlopende schulden

Schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt,

overeenkomstig de in de RJO aangereikte vereenvoudiging, in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

8.6 Toelichting behorende bij de balans

Immateriële vaste activa

	Overige immateriële vaste activa EUR	Totaal immateriële vaste activa EUR
Stand aan het begin van de periode		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het begin van de periode	221.930	221.930
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen aan het begin van de periode	189.652	189.652
Cumulatieve herw aarderingen aan het begin van de periode		
Immateriële vaste activa aan het begin van de periode	32.277	32.277
Verloop gedurende de periode		
Investerings	0	0
Desinvesterings	0	0
Afschrijvingen	10.757	10.757
Afschrijving op desinvesteringen		0
Herw aarderingen	0	0
Bijzondere waardeverminderingen		0
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen		0
Overige mutaties		0
Mutaties gedurende de periode	-10.757	-10.757
Stand aan het eind van de periode		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het einde van de periode	221.930	221.930
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen aan het einde van de periode	200.409	200.409
Cumulatieve herw aarderingen aan het einde van de periode		
Immateriële vaste activa aan het einde van de periode	21.521	21.521

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
Stand aan het begin van de periode						
Verrijgings- of vervaardigingsprijs aan het begin van de periode	15.056.767	0	22.491.580	2.605.978	0	40.154.325
Cumulatieve afschrijvingen en w waardeverminderingen aan het begin van de periode	9.368.418		14.204.723	2.175.396		25.748.537
Cumulatieve herw aarderingen aan het begin van de periode						
Materiële vaste activa aan het begin van de periode	5.688.349	0	8.286.857	430.582	0	14.405.788
Verloop gedurende de periode						
Investeringen	742.609	0	1.745.065	176.215	88.767	2.752.655
Desinvesteringen	0	0	105.893	0	0	105.893
Afschrijvingen	910.312		1.306.219	171.258		2.387.789
Afschrijving op desinvesteringen	0		105.893			105.893
Herw aarderingen	0	0	0	0	0	0
Bijzondere w waardeverminderingen						0
Terugneming van bijzondere w waardeverminderingen						0
Overige mutaties	0		0		0	0
Mutaties gedurende de periode	-167.703	0	438.846	4.957	88.767	364.866
Stand aan het eind van de periode						
Verrijgings- of vervaardigingsprijs aan het einde van de periode	15.799.376	0	24.130.751	2.782.193	88.767	42.801.086
Cumulatieve afschrijvingen en w waardeverminderingen aan het einde van de periode	10.278.730		15.405.048	2.346.654		28.030.432
Cumulatieve herw aarderingen aan het einde van de periode						
Materiële vaste activa aan het einde van de periode	5.520.646	0	8.725.703	435.539	88.767	14.770.654

De desinvesteringen omvatten alleen verkopen en afgestoten activa.

Financiële vaste activa

	Vorderingen op gemeenten en GR's EUR	Totaal financiële vaste activa EUR
Stand aan het begin van de periode		
financiële vaste activa aan het begin van de periode	17.061.087	17.061.087
Verloop gedurende de periode		
Investeringen en verstrekte leningen	0	0
Desinvesteringen en aflossingen	631.892	631.892
Waardeveranderingen	0	0
Aandeel in resultaat deelnemingen	0	0
Stand aan het eind van de periode		
Financiële vaste activa aan het einde van de periode	16.429.195	16.429.195

Dit betreft de vordering op de gemeente Heerhugowaard voor de rente en aflossing van de geldlening ten behoeve van de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. De afschrijving vindt lineair plaats in dertig jaar. Het rentepercentage is 0,94%. De lening is aangegaan in 2017 en loopt tot en met 2047.

	EUR	2020 EUR	EUR	2019 EUR
Vlottende activa				
Vorraden				
Vorraden		3.002		255
Vorderingen				
Debiteuren	492.642		595.655	
Rekening-courant BMO	0		-0	
Personeel	19.230		1.952-	
Overige vorderingen	740.040		648.649	
<i>Subtotaal vorderingen</i>		1.251.913		1.242.352
Overlopende activa				
Vooruitbetaalde kosten	1.607.845		1.835.060	
Verstrekke voorschotten	-12.273		2.221	
Overige overlopende activa	-		-	
<i>Overlopende activa</i>		1.595.572		1.837.281
Totaal van vorderingen		<u>2.847.485</u>		<u>3.079.633</u>

Debiteuren

De post overlopende activa omvat voor het grootste deel de transitorisch geboekte facturen die naar rato worden verdeeld over 2020 en 2021.

In de overige vorderingen is geen bedrag opgenomen met een resterende looptijd langer dan één jaar. Dit geldt ook voor de overlopende activa.

	EUR	2020 EUR	EUR	2019 EUR
Liquide middelen				
Kasmiddelen		8.235		14.955
Tegoeden op bankrekeningen		300.341		670.237
Schatkistbankieren		22.824.935		22.887.296
Liquide middelen		<u>23.133.511</u>		<u>23.572.489</u>
Totaal van vlottende activa		25.983.997		26.652.377

Schatkistbankieren

Gedurende het boekjaar 2011 is besloten een rekening courant overeenkomst te sluiten met het ministerie van Financiën (het "schatkistbankieren"). In deze overeenkomst wordt de afspraak vastgelegd dat SOVON haar liquide middelen voor zover deze samenhangen met de door haar te vervullen publieke taak te laten beheren door de schatkist. Dit houdt in dat wij een betaalrekening en deposito's bij de schatkist aanhouden waarop alle publieke middelen worden beheerd. Liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

Eigen vermogen

	Stand per 1 januari	2020	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2020
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Algemene reserve					
Algemene reserve		16.979.963	70.923	0	17.050.885
Bestemmingsreserve (publiek)					
Reserve risicofonds vervanging	2.054.854		270.426	0	2.325.279
Reserve risicofonds bapo	301.227		0	0	301.227
Reserve personeel	1.371.009		-760.537	0	610.471
Reserve kw aliteit	3.681.041		-1.002.977	0	2.678.064
Reserve verbouwing	0		-0	0	-0
Reserve nieuw bouw	318.652		-88.926	0	229.726
Reserve inrichting nieuw bouw	75.555		-6.485	0	69.070
Reserve onderhoud	1.815.192		-153.963	0	1.661.228
		9.617.528			7.875.065
		<u>26.597.490</u>	<u>-1.671.540</u>	<u>0</u>	<u>24.925.950</u>

Het eigen vermogen per 31 december 2020 is gedaald naar € 24.925.950. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2020 € 17.050.885. De materiële vaste activa bedragen per 31 december 2020 € 14.770.654. De algemene reserve is bijna geheel vastgelegd in materiële vaste activa.

De overige bestemmingsreserves bedragen € 7.875.065. Deze zijn voornamelijk bedoeld voor:

- Risicofonds vervanging: dit risicofonds vormt een buffer voor vervangingskosten.
- Risicofonds BAPO: dit risicofonds vormt een buffer voor toekomstige BAPO (overgangsregeling) kosten.
- Reserve personeel: Deze reserve is in 2019 gevormd en wordt in 2020 en 2021 uitgegeven. Hierin is de aanvullende bekostiging geboekt vanuit het convenant van 1 november 2019 die in december 2019 is ontvangen, maar bestemd is voor de jaren 2020 en 2021.
- Reserve kwaliteit: Deze reserve is in 2018 gevormd en wordt de komende jaren uitgegeven aan werkdrukverlichting en het verder verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Dit in het kader van de opgenomen bepaling omtrent de lessenreductie in de in 2018 vastgestelde cao.
- Reserve nieuwbouw: reserve ter dekking van de afschrijvingskosten voor de inrichting van rsg Wiringherlant.
- Reserve inrichting nieuwbouw: reserve ter dekking van de afschrijvingskosten voor de inrichting na de renovatie van het Murmellius Gymnasium.
- Reserve onderhoud: deze reserve is gevormd om de uitgaven die zijn opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan te kunnen spreiden en te kunnen bekostigen.

Voorzieningen

Personele voorzieningen	Verlof sparen en sabbatical leave	Jubileum uitkeringen	Werkloosheids bijdragen	Langdurig zieken	Transitievergoeding tijdelijke contracten	Totaal personele voorzieningen
Stand per 1 januari 2020	2.618.679	396.975	210.664	478.866	0	3.705.183
Verloop gedurende de periode						
Dotaties	1.095.548	153.531	110.869	274.401	12.034	1.646.383
Onttrekkingen	117.720	55.659	125.742	0	0	299.120
Vrijval						
Stand per 31 december 2020	3.596.507	494.847	195.790	753.267	12.034	5.052.446
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	320.352	14.611	118.510	631.801	12.034	1.097.308
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	2.000.000	480.236	77.281	121.466	0	2.678.982
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	1.276.155	0	0	0	0	1.276.155

Langlopende schulden

	Schulden aan FIN	Totaal langlopende schulden
Stand per 1 januari 2020		
Stand langlopend deel, begin van de periode	17.061.087	17.061.087
Stand kortlopend deel, begin van de periode	631.892	631.892
Stand totale schuld, begin van de periode	17.692.979	17.692.979
Verloop gedurende de periode		
Aangeane leningen in de verslagperiode	-0	-0
Aflossing in de verslagperiode	631.892	631.892
Stand per 31 december 2020		
Stand totale schuld, einde van de periode	17.061.087	17.061.087
Stand kortlopend deel, einde van de periode	631.892	631.892
Stand langlopend deel, eind van de periode	16.429.195	16.429.195
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	2.527.568	2.527.568
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	13.901.626	13.901.626
Effectieve rentevoet in de verslagperiode	0,94%	

In 2017 is een langlopende geldlening aangegaan t.b.v. van de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. De afschrijving vindt lineair plaats in dertig jaar. Het rentepercentage is 0,94%.

De lening is aangegaan in 2017 en loopt tot en met 2047. Van de gemeente Heerhugowaard ontvangt SOVON jaarlijks de rente en aflossing.

Voor het overige heeft SOVON geen kredietfaciliteiten.

	2020 EUR		2019 EUR	
Kortlopende schulden				
Schulden aan FIN	631.892		631892,1	
Crediteuren	594.362		890.654	
OCW	0		0	
Belastingen en premies sociale verzekering	3.167.815		2.878.031	
Kortlopende overige schulden	<u>176.020</u>		<u>184.154</u>	
<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>		4.570.090		4.584.731
Overlopende passiva				
Vooruit ontvangen subsidies OCW	598.384		83.421	
Vooruit ontvangen investeringssubsidies	7.684		18.565	
Investeringsubsidie	0		0	
Vakantiegeld	1.677.505		1.596.859	
Overige overlopende passiva	<u>3.944.114</u>		<u>4.504.192</u>	
Overlopende passiva		6.227.687		6.203.038
Totaal van de kortlopende schulden		<u>10.797.776</u>		<u>10.787.769</u>

De post 'vooruit ontvangen investeringssubsidies' betreft bijdragen van het ministerie van OCW dan wel andere partijen ter financiering van investeringen. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening (onder overige subsidies OCW) naar rato van de afschrijvingslasten op de betrokken activa.

8.7 Toelichting behorende bij de staat van baten en lasten

Zie de volgende pagina.

	EUR	2020 EUR	EUR	2019 EUR
Rijksbijdragen				
Rijksbijdrage OCW		<u>54.796.380</u>		<u>54.816.589</u>
		54.796.380		54.816.589
Overige subsidies OCW				
Overige subsidies OCW		2.428.015		3.520.876
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		5.233.322		4.435.503
Overige rijksbijdragen		<u>261.508</u>		<u>205.415</u>
		7.922.845		8.161.794
Rijksbijdragen		<u><u>62.719.225</u></u>		<u><u>62.978.383</u></u>
Overige overheidsbijdragen en -subsidies				
Provinciale bijdragen en subsidies		0		-1.635
Gemeentelijke bijdragen en subsidies		59.273		66.411
Overige overheden		<u>73.281</u>		<u>111.020</u>
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		<u><u>132.554</u></u>		<u><u>175.796</u></u>
Baten werk in opdracht van derden				
Overige baten w erk in opdracht van derden		<u>0</u>		<u>0</u>
				<u><u>0</u></u>
Overige baten				
Opbrengst verhuur		45.853		44.963
Detachering personeel		669.363		371.749
Ouderbijdragen		652.677		1.705.293
Verkoop (onderw ijs)materiaal		6.155		5.759
Catering		20.547		33.848
Overige		<u>417.697</u>		<u>289.859</u>
Overige baten		<u><u>1.812.291</u></u>		<u><u>2.451.472</u></u>

Model G Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.									
Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond						
	Kenmerk	Datum							
Beleidskader Reg. Samenw. Kansengel.in het onderw.	GKO19001	31-10-2019	Nee						
Regeling lente- en zomerscholen VO 2020	LENZO20021	21-4-2020	Ja						
Subsidie voor studieverlof 2019	2019/2/1215731	20-9-2019	Ja						
Subsidie voor studieverlof 2020	2020/2/1633020	22-9-2020	Nee						
Subsidieregeling doorstroomprogramma's po-vo	DPOVO20036	29-10-2020	Nee						
Subsidieregeling inhaal- en onderst. (corona)	1OP2-13652-VO	16-10-2020	Nee						
G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar.									
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	Datum							
							0		
							0		
							0		
							0		
							0		
		Totaal:	0	0	0	0	0	0	0
G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.									
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	Datum							
Subsidieregeling pilot praktijkgericht pr. 20 - 23	GLTL20190	30-11-2020	263.660	0	0	0	105.464	0	105.464
		Totaal:	263.660	0	0	0	105.464	0	105.464

	EUR	2020 EUR	EUR	2019 EUR
Personeelslasten				
Lonen en salarissen				
Brutolonen en salarissen		40.218.199		36.762.932
Sociale lasten		5.700.332		5.327.461
Pensioenpremies		<u>6.130.609</u>		<u>5.861.795</u>
		52.049.140		47.952.188
Overige personele lasten				
Dotaties personele voorzieningen		1.646.383		1.183.348
Personeel niet in loondienst		965.393		1.343.582
Overig		<u>1.228.695</u>		<u>1.279.683</u>
		3.840.470		3.806.613
Af: uitkeringen		<u>650.385</u>		<u>459.835</u>
		<u>55.239.226</u>		<u>51.298.966</u>

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2020 bedroeg het aantal werknemers bij de organisatie 895 (peildatum 1 oktober), twintig meer dan in 2019

WNT-verantwoording 2020 SOVON

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SOVON van toepassing zijnde regelgeving. Per 1 januari 2016 zijn de verlaagde sectorale WNT-maxima voor de onderwijssectoren vervangen door bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken. SOVON valt in 2020 onder klasse indeling E met een bijbehorend bezoldigingsmaximum van € 170.000.

Bezoldigingsklasse 2020	totale baten per kalenderjaar	aantal leerlingen	gewogen aantal onderwijssoorten	totaal complexiteitspunten	klasse indeling	bezoldigingsmaximum
t-2	2018	64.585.541	6.788	4		
t-3	2017	62.286.183	6.993			
t-4	2016	61.138.485	7.050			
Driejaarsgemiddelde		62.670.070	6.944			
Complexiteitspunten		6	3	4	13 E	170.000

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevend topfunctionaris

Gegevens 2020	
bedragen x € 1	R.B.M. Rigter
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.880
Beloningen betaalbaar op termijn	20.817
<i>Subtotaal</i>	<i>161.697</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	170.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	161.697
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
bedragen x € 1	R.B.M. Rigter
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.038
Beloningen betaalbaar op termijn	20.259
<i>Subtotaal</i>	<i>151.297</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	164.000
Bezoldiging	151.297

Toezichthoudend topfunctionaris

Gegevens 2020					
bedragen x € 1	S. van Ketel	K. van der Gaast	R. van Rijn	H. Winters	K.W. Hau
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	10.575	7.000	7.000	7.000	7.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.500	17.000	17.000	17.000	17.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	10.575	7.000	7.000	7.000	7.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019					
bedragen x € 1	S. van Ketel	K. van der Gaast	R. van Rijn	H. Winters	K.W. Hau
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 –31/12	01/01 –31/12	01/01 – 31/12	01/01 –31/12	01/01 –31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	5.288	3.500	3.500	3.500	3.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.600	16.400	16.400	16.400	16.400

	EUR	2020 EUR	EUR	2019 EUR
Afschrijvingen op immateriële en materiële activa				
Immateriële vaste activa		10.757		8.423
Materiële vaste activa		<u>2.387.789</u>		<u>2.257.281</u>
		<u>2.398.545</u>		<u>2.265.704</u>
Huisvestingslasten				
Huur		183.199		166.189
Verzekeringen		0		0
Onderhoud		943.999		957.111
Energie en water		655.389		689.346
Schoonmaakkosten		1.017.380		1.055.281
Heffingen		50.224		52.448
Overige		<u>112.167</u>		<u>71.546</u>
		<u>2.962.358</u>		<u>2.991.921</u>
Overige lasten				
Administratie- en beheerslasten		1.018.327		1.116.951
Inventaris en apparatuur		981.838		862.772
Leermiddelen		3.114.704		3.900.327
Dotatie overige voorzieningen		0		0
Overige		<u>620.623</u>		<u>645.510</u>
		<u>5.735.492</u>		<u>6.525.560</u>
Financiële baten en lasten				
Rentebaten		167.233		172.264
Rentelasten		<u>167.223</u>		<u>172.254</u>
		<u>10</u>		<u>10</u>

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Van Ree accountants zijn ten laste gebracht van de stichting, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW:

	Van Ree Accountants	Overige	Totaal kosten
Onderzoek naar de jaarrekening en bekostigingsgegevens	45.980	0	45.980
Andere controleopdrachten	0	0	0
Fiscale adviezen	531	0	531
Andere niet-controlediensten	8.258	0	8.258
Totaal	<u>54.769</u>	<u>0</u>	<u>54.769</u>

Alkmaar, 23 april 2020
College van Bestuur

dr. R.B.M. Rigter, voorzitter

Raad van Toezicht

mr. S. van Ketel, voorzitter

drs. K. van der Gaast

H. Winters MBA

mr. R.K. van Rijn MBA

drs. K.W. Hau RA

8.8 Financiële kengetallen

Een kengetal is een cijfer dat in sterk vereenvoudigde vorm een meetgegeven vertegenwoordigt, een waarde. In het voortgezet onderwijs is voorgeschreven, dat de balans en de exploitatierekening voor het ministerie van OCW alleen op bestuursniveau wordt gemaakt. Daarom zijn de gebruikelijke financiële kengetallen op dat niveau aan de orde.

Het financiële toezicht op het onderwijs berust bij de inspectie. Eén van de onderdelen van het financiële toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur financieel gezond is en op korte en lange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Dit toezicht, dat deel uitmaakt van het geïntegreerd toezicht, vindt risicogericht plaats. Op grond van een analyse van de financiële gegevens uit de jaarrekening, de continuïteitsparagraaf uit het jaarverslag of eventueel signalen, bepaalt de Inspectie of de positie van de instelling nader moet worden onderzocht. Bij de analyse gebruikt de Inspectie voor de detectie van de risico's een vijftal kengetallen: rentabiliteit, current ratio, solvabiliteit, huisvestingsratio en weerstandsvermogen. Voor elk hiervan hanteert de Inspectie een 'signaleringswaarde' om risico's bij instellingen te detecteren.

De stand van zaken bij SOVON ten aanzien van genoemde kengetallen was in het verslagjaar (en het jaar daarvoor) als volgt:

Kengetal	Signaleringswaarde	SOVON 2019	SOVON 2020
Rentabiliteit (laatste jaar)	<-10%	3,85%	-2,58%
Liquiditeit (current ratio)	<0,75	2,47	2,41
Solvabiliteit	<0,30	0,46	0,44
Huisvestingsratio	>10%	6,00%	5,84%
Weerstandsvermogen	<5%	40,44%	38,45%

Toelichting

Rentabiliteit

De **rentabiliteit** heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel een negatief bedrijfsresultaat. Dit geeft aan welk percentage van de totale baten (opbrengsten) over blijft na aftrek van de lasten (kosten). De rentabiliteit van de gewone bedrijfsvoering is gedefinieerd als het resultaat gewone bedrijfsvoering gedeeld door de totale baten uit gewone bedrijfsvoering (dit zijn de baten plus financiële baten) x 100 procent. SOVON heeft een negatief resultaat en de rentabiliteit (-2,58%) is dus negatief.

Liquiditeit (current ratio)

De **current ratio** ofwel liquiditeit geeft aan in hoeverre een instelling of bedrijf op korte termijn (minder dan één jaar) aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen, met andere woorden of het op korte termijn in staat is om alle kortlopende schulden te betalen. De liquiditeit wordt gedefinieerd als de vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden. Besturen met een liquiditeit onder de signaleringswaarde van 0,75 kunnen mogelijk niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen. Dat wil echter niet zeggen dat zij in betalingsproblemen verkeren. Dat hangt af van de mogelijkheden die een bestuur heeft om geld vrij te maken of door roodstand op de betaalrekening. SOVON zit met een signaleringswaarde van 2,41 ruim boven de norm.

Solvabiliteit

Solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft inzicht in de vraag of het bevoegd gezag voldoende eigen vermogen heeft om op langere termijn voort te bestaan. De solvabiliteit geeft aan welk deel van de bezittingen (activa) zijn gefinancierd met eigen vermogen. Er zijn daarbij twee benaderingen gangbaar: 'solvabiliteit 1', waarbij alleen het eigen vermogen wordt gebruikt bij de berekening van het kengetal, en een 'solvabiliteit 2' waarbij gebruik wordt gemaakt van het eigen vermogen, vermeerderd met de voorzieningen. De Inspectie hanteert in haar toezicht 'solvabiliteit 2'. SOVON scoort met 0,44 boven deze norm.

Huisvestingsratio

De **huisvestingsratio** wordt gedefinieerd als de huisvestingslasten plus de afschrijvingen op gebouwen en terreinen gedeeld door de totale lasten. De signaleringsgrens is > 10%. Voor SOVON is de huisvestingsratio 5,84% en dus ruim boven de norm.

Weerstandvermogen

Het **weerstandvermogen** is het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van de baten inclusief de financiële baten en exclusief de buitengewone baten. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang voor het geval dat zich een financiële tegenvaller voordoet. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Voor SOVON als geheel is het weerstandsvermogen in het verslagjaar 38,45%, ruim boven de signaleringsgrens.

Nieuwe signaleringswaarde voor reserves: bovengrens eigen vermogen

De inspectie heeft op verzoek van het ministerie van OCW een nieuwe signaleringswaarde ontwikkeld voor het bepalen van de bovengrens van het eigen vermogen van besturen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

De inspectie gaat deze signaleringswaarde gebruiken in het toezicht op de doelmatige besteding van middelen. De inspectie benadrukt daarbij dat deze waarde geen absolute norm is, maar in geval van overschrijding de basis vormt voor een gesprek met het betreffende bestuur. In dit gesprek wordt de vermogenspositie in de context geplaatst met het beleid van het bestuur. Context en beleid kunnen aanleiding zijn om (tijdelijk) een hogere vermogenspositie aan te houden dan de signaleringswaarde aangeeft.

Voor besturen in het po, vo, mbo, hbo en wo is de formule:	
	$(0,5 \times \text{aanschafwaarde gebouwen} \times 1,27^2)$
+	boekwaarde resterende materiële vaste activa
+	(omvangafhankelijke rekenfactor $\times$ totale baten)
Omvangafhankelijke rekenfactor:	
•	0,05 voor besturen met totale baten groter dan of gelijk aan € 12 miljoen
•	onder de € 12 miljoen loopt de rekenfactor geleidelijk op van 0,05 tot uiteindelijk 0,1 bij besturen met totale baten van € 3 miljoen
•	voor besturen met totale baten minder dan € 3 miljoen wordt geen rekenfactor toegepast, maar een vaste risicobuffer van € 300.000,-

Aanschafwaarde gebouwen				15.799.376	10.032.604
Boekwaarde resterende mva					9.250.008
Totale baten				64.831.303	3.241.565
Signaleringswaarde					22.524.177
Eigen vermogen					24.925.950
Hoger dan signaleringswaarde					2.401.773

Op basis van de jaarrekeninggegevens van 2019 betrof het bovenmatig eigen vermogen een bedrag van ruim € 5 miljoen. Het financieel resultaat over 2018 was positief (ruim € 4.750.000). Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is gelet op de gezonde financiële positie van SOVON besloten om ruim € 4 miljoen van deze gelden toe te voegen aan de op dat moment nieuw gevormde bestemmingsreserve ‘kwaliteit’. Afgesproken is om deze middelen voor een groot deel in te zetten voor investeringen in ontwikkeltijd van docenten (ter compensatie van de reductie van de lessentabel met één uur per fulltime fte) en het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs op de verschillende scholen. Hiervoor is met ingang van 1 augustus 2019 voor drie jaren € 1 miljoen per schooljaar gereserveerd. Dit bedrag is in de voorliggende meerjarenbegroting opgenomen tot 1 augustus 2022 en is een belangrijke oorzaak van de negatieve begroting die wordt gepresenteerd. Daarnaast worden in het schooljaar 2020-2021 de middelen ingezet die wij in december 2019 hebben ontvangen voor het verlagen van de werkdruk.

In de bovenstaande berekening is af te lezen dat de middelen daadwerkelijk zijn ingezet en het “mogelijk bovenmatig eigen vermogen” eind 2020 is gedaald naar € 2,4 miljoen. Dit komt enerzijds door het negatieve resultaat van bijna € 1,7 mln. en anderzijds doordat de signaleringswaarde in 2020 hoger is dan in 2019.

8.9 Treasurybeleid

De primaire doelstelling van SOVON is het verzorgen van voortgezet onderwijs. Een en ander is vastgelegd in artikel 3 van de statuten van de stichting. Als gevolg hiervan is het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij de SOVON is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt op de volgende manier gerealiseerd:

- Het zorgdragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde middelen tegen acceptabele condities.
- Het minimaliseren van de kosten van het verkrijgen van financiële middelen.
- Het optimaliseren van het rendement van eventuele tijdelijk overtollige liquide financiële Middelen.
- Het beheersen van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen zijn verbonden;
- Het registreren van transacties in de administratie.
- Het vormen van adequate dossiers.
- Een goede interne en externe informatievoorziening over de uitvoering van het treasurybeleid.
- Het nakomen van wettelijke verplichtingen inzake bovenstaande.

In 2016 is het Treasurystatuut van SOVON aangepast aan de nieuwe eisen die in de regeling beleggen en beleenen zijn gesteld. Daarnaast wordt jaarlijks de regeling van tekenbevoegdheden vastgesteld door de voorzitter van het CvB.

SOVON maakt gebruik van schatkistbankieren. Het CvB van SOVON heeft hiervoor een overeenkomst afgesloten met het ministerie van Financiën.

SOVON houdt haar publieke middelen aan op de eigen rekening-courant rekening(en) bij het ministerie van Financiën (en ontvangt hiervoor een rentevergoeding). SOVON regelt het betalingsverkeer via de eigen banken. Aan het einde van een werkdag wordt een eventueel negatief saldo op de bankrekeningen aangezuiverd vanaf de rekening-courant die SOVON heeft bij het ministerie van Financiën. Andersom wordt een positief saldo op deze bankrekening aan het einde van de dag juist afgeroomd ten gunste van de rekening-courant bij het ministerie van Financiën.

Zolang gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid tot treasurybankieren, worden geen publieke middelen bij banken aangehouden. Alle beleggings-, krediet- en leenfaciliteiten lopen via het ministerie van Financiën, waarmee de eventuele kredietwaardigheidsbeoordelingen geborgd zijn.

Beëindiging van de deelname aan het schatkistbankieren kan alleen bij toestemming van de RvT van SOVON.

De wettelijke kaders voor het beleid inzake beleggen, lenen en financiële derivaten zijn opgenomen in de ‘Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016’ (OCW, 1 juli 2016).

Voor SOVON betekent dit dat beleggingen, leningen en derivaten met publieke middelen alleen worden aange-trokken in euro's.

Beleggingen

- Middelen die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet.
- Er mag geen extern vermogen worden aangetrokken met het doel de aangetrokken gelden te beleg-gen of te belenen.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging moet op een vooraf vastgestelde einddatum worden terugontvangen.
- De hoofdsom van de belegging moet door de financiële onderneming te allen tijde worden gegaran-deerd.
- Beleggingen moeten vooraf door het CvB ter kennisname aan de RvT worden gestuurd.

In 2020 heeft SOVON opnieuw geen beleggingen verricht en ook geen derivaten aangetrokken of uitgezet.

Leningen

- Er mogen geen leningen worden verstrekt aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellin-gen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van SOVON en past binnen het strategisch beleid van SOVON.
- Bij het aangaan van leningen moet worden vastgesteld dat SOVON in staat is om de lening overeen-komstig de leningsvoorwaarden terug te betalen.
- Leningen moeten vooraf door het CvB kennisname aan de RvT worden gestuurd.

In 2017 is een langlopende lening met OCW afgesloten in verband met de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard.

8.10 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

8.10.1 Meerjarige financiële verplichtingen

Software

- SOVON heeft een groot aantal licenties afgesloten, specifiek wordt Schoolmaster genoemd. Met dit bedrijf is een contract afgesloten tot 31 juli 2018 voor het leerlingvolgsysteem Magister. De overeen-komst is stilzwijgend verlengd voor de duur van één schooljaar. De contractwaarde is ongeveer € 160.000.
- Daarnaast is met SLB een contract afgesloten ter waarde van € 115.000 voor MicroSoft pakketten.
- Van Zermelo hebben we licenties voor het maken van lesroosters ter waarde van € 20.000.
- Met Visma loopt een licentie voor het gebruik van Raet ter waarde van € 95.000.
- De waarde van de overige licenties bedraagt € 50.000-€ 75.000.

Leermiddelen

De aanbesteding van leermiddelen heeft in 2014 plaatsgevonden. Er is een overeenkomst afgesloten met Van Dijk Educatie BV met betrekking tot de aanschaf van leermiddelen voor scholen, die een intern boekenfonds hebben. Het betreft een contract van € 295.805 op jaarbasis en een looptijd van vijf jaar en vier optiejaren.

Daarnaast is een overeenkomst afgesloten met Iddink Voortgezet Onderwijs BV met betrekking tot de levering van leermiddelen voor scholen met een extern boekenfonds. Het betreft een contract van € 1.218.200 op jaar-basis en een looptijd van vijf jaar en vier optiejaren.

In 2021 neemt SOVON deel aan een nieuwe Europese aanbesteding voor de leermiddelen

Schoonmaak & afval

In 2017 zijn er nieuwe contracten getekend met de schoonmaakbedrijven CSU Cleaning Services B.V. en Hectas Facility Services C.V. De contracten hebben een looptijd van twee jaar (tot en met juli 2019) met acht optie jaren. De verplichting van Hectas Facility Services C.V. bedraagt op jaarbasis € 123.000 per jaar. De contractwaarde van CSU Cleaning Services B.V. bedraagt € 660.000 per jaar.

In 2021 wordt een nieuw contract afgesloten met Victoria voor de schoonmaak van de Berger Scholengemeenschap. Contractwaarde is € 114.000 per jaar.

De sanitaire voorzieningen zijn aanbesteed in 2016. Met Initial Hokatex is een contract afgesloten. De startdatum is 1 januari 2017. Contractwaarde € 33.000. Looptijd tot 31 december 2019 met stilzwijgende verlenging.

Met GP-Groot is in 2019 een contract afgesloten voor het ophalen van afval. Contractwaarde is € 90.000

Breedbandinternet

Met Vodafone is op 25 februari 2015 een contract afgesloten in vervolg op een contract uit 2012. De looptijd is tot 25 februari 2020, met stilzwijgende verlenging van een jaar. In 2021 worden de datalijnen opnieuw aanbesteed. Verwacht wordt een meerjarenverplichting van € 61.000.

Aanbesteding energie

Voor de begeleiding bij de jaarlijkse aanbesteding energie is een contract afgesloten met Energos tot 22 april 2019 met stilzwijgende verlenging. Contractwaarde € 1.800 per jaar.

Onderhoud gebouwgebonden installaties

Met Engie is een contract aangegaan voor het onderhouden van de gebouwgebonden installaties. Dit contract loopt tot 31 juli 2019 en is stilzwijgend verlengd. Contractwaarde is € 120.000 excl BTW.

Gelijktijdig is er met Kropman een contract afgesloten voor € 40.000 excl BTW en met Paraat voor € 30.000.

Beveiliging

Met Taylor is in 2018 een contract afgesloten voor de beveiliging van de gebouwen. Contractwaarde: € 5.000.

Multifunctionals

Met Canon is in 2019 een contract afgesloten voor gebruik van multifunctionals. De contractwaarde is opgebouwd uit een deel huur en een deel afdrukkosten. Jaarlijkse orde van grootte € 130.000.

8.10.2 Langlopende vordering

In 2008 heeft SOVON de vordering voor loonheffing, belastingen en vakantiegeld op het ministerie van OCW afgeboekt en is daarmee niet opgenomen op de balans. Het betreft een vordering met een oneindig karakter voor een bedrag van € 3,5 miljoen. Dit bedrag wordt slechts bij liquidatie van de stichting bij het ministerie van OCW als vordering opgevoerd, om daarmee voldoende liquide middelen voor de schuldeisers beschikbaar te hebben.

9 Overige gegevens

9.1 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord te Alkmaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o

Leidse Schouw 2
2408 AE Alphen aan den Rijn
Postbus 352
2400 AJ Alphen aan den Rijn

T (0172) 78 21 30
alphaandenrijn@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 64599892

Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het

Onderwijscontroleprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die

voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 11 mei 2021

Van Ree Accountants

Was getekend:

mr.drs. G.J. de Jong RA

9.2 Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Als gevolg van de Wet op het Voortgezet Onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling. Het negatieve resultaat van het verslagjaar 2020 van € -1.671.540 wordt onttrokken aan het eigen vermogen volgens de verdeling in bijlage C2.

9.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich tot nu toe geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de stichting.

9.4 Samenwerkingsverbanden vo, bve en overige instellingen

De stichting heeft een samenwerkingsverband met een andere onderwijsinstelling in de regio. In overeenstemming met het Besluit samenwerking vo-bve wordt hierover gerapporteerd. Per peildatum volgen de volgende aantallen leerlingen per brinnummer elders onderwijs:

Brinnummer	Schoolnaam	Aantal leerlingen 2018	Aantal leerlingen 2019	Aantal leerlingen 2020	Volgt onderwijs bij
01XF	osg Willem Blaeu	19	16	15	Horizon College te Alkmaar
16ST	Berger Scholengemeenschap	19	7	15	Horizon College te Alkmaar
17DD	rsg Wiringherlant	4	4	0	ROC Kop van Noord Holland / Horizon College te Alkmaar
19ZQ	Stedelijk Dalton College Alkmaar	5	5	6	Horizon College te Alkmaar / Regius College te Schagen
19ZX	Huygens College Heerhugowaard	8	14	4	Horizon College te Alkmaar

Daarnaast verzorgt SOVON, zoals in hoofdstuk 1 vermeld, met csg Jan Arentsz bovenbouw vmbo-onderwijs in het samenwerkingsconstruct Van der Meij College.

Voorts is de instelling betrokken bij de volgende externe bestuurlijke netwerken:

- Samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland (passend onderwijs).
- Samenwerkingsverband VO Kop van Noord Holland (passend onderwijs).
- Het OOGO (op overeenstemming gericht overleg) over de REA (regionale educatieve agenda) in de gemeente Alkmaar.
- Het OOGO in de gemeenten Heerhugowaard, Bergen en Hollands Kroon.
- Overleg met de besturen van de csg Jan Arentsz, het Petrus Canisius College, het Trinitas College, de Adriaan Roland Holtschool en het Clusius College over een evenwichtige spreiding van onderwijsvoorzieningen in de regio, resulterend in een RPO en een meerjarenbeleidsplan.
- De 'Topgroep Noord-Holland-Noord'.
- Overleg met de bestuurders van de overige vijf besturen voor voortgezet onderwijs in de regio Noord-Kennemerland over alle voor het voortgezet onderwijs relevante onderwerpen.
- Overleg met de bestuurders in de regio Kop van Noord-Holland over alle voor het voortgezet onderwijs relevante onderwerpen.
- Het Regionaal Platform Arbeidsmarkt Noord-Holland-Noord.
- Het overleg over de Regionale Educatieve Agenda.
- De regionale Stuurgroep Voortijdig Schoolverlaten
- Overleg met de besturen van OSG Hogeberg, Scholen aan Zee en Regius College over de evenwichtige spreiding van onderwijsvoorzieningen in de betreffende regio.
- De Raad van Advies van Hogeschool Inholland.

Bijlage C2 Bestemming van het exploitatiesaldo

O.S.G. Willem Blaeu		
ten gunste van	Algemene reserve	32.766,83
ten laste van	Reserve personeel	-104.185,17
		<u>-71.418,34</u>
Focus		
ten gunste van	Algemene reserve	13.869,80
ten laste van	Reserve personeel	-31.163,00
		<u>-17.293,20</u>
Berger Scholengemeenschap		
ten gunste van	Algemene reserve	206.183,06
ten laste van	Reserve personeel	-107.814,01
		<u>98.369,05</u>
R.S.G. Wiringherlant		
ten gunste van	Algemene reserve	225.661,69
ten laste van	Reserve nieuwbouw	-88.926,10
ten laste van	Reserve personeel	-114.185,32
		<u>22.550,27</u>
De Viaan		
ten gunste van	Algemene reserve	234.734,75
ten laste van	Reserve verbouwing	-6.688,08
ten laste van	Reserve personeel	-30.285,93
		<u>197.760,74</u>
Stedelijk Dalton College		
ten gunste van	Algemene reserve	193.012,81
ten laste van	Reserve personeel	-112.753,20
		<u>80.259,61</u>
Huygens College		
ten gunste van	Algemene reserve	456.673,42
ten laste van	Reserve personeel	-137.267,09
		<u>319.406,33</u>
Murmellius Gymnasium		
ten gunste van	Algemene reserve	151.267,98
ten laste van	Reserve inrichting nieuwbouw	-6.485,01
ten laste van	Reserve verbouwing	-99.278,50
ten laste van	Reserve personeel	-88.332,60
		<u>-42.828,13</u>
Van der Meij		
ten laste van	Algemene reserve	-584.511,27
ten laste van	Reserve personeel	-34.550,89
		<u>-619.062,16</u>
BMO		
ten gunste van	Algemene reserve	40.533,25
		<u>40.533,25</u>
Bovenschools		
ten laste van	Algemene reserve	-899.269,60
ten gunste van	Risicofonds Vervangingen	270.425,69
ten laste van	Risicofonds Bapo	0,00
ten gunste van	Reserve verbouwing	105.966,58
ten laste van	Reserve onderhoud	-153.963,34
ten laste van	Reserve kwaliteit	-1.002.977,00
		<u>-1.679.817,67</u>
Geconsolideerd		
ten gunste van	Algemene reserve	70.922,72
ten laste van	Reserve verbouwing	0,00
ten laste van	Reserve nieuwbouw	-88.926,10
ten laste van	Reserve inrichting nieuwbouw	-6.485,01
ten laste van	Reserve onderhoud	-153.963,34
ten laste van	Reserve overige	-249.374,45
ten gunste van	Risicofonds vervangingen	270.425,69
ten laste van	Risicofonds Bapo	0,00
ten laste van	Reserve personeel	-760.537,21
ten laste van	Reserve kwaliteit	-1.002.977,00
ten laste van	Reserve personeel	-1.493.088,52
totaal		<u>-1.671.540,25</u>